

A 79/409/EGK IRÁNYELV 12. CIKKE SZERINTI JELENTÉS

**a madárvédelmi irányelv kapcsán tett nemzeti intézkedésekről a
2004. május 1-jei EU-csatlakozásától 2004. december 31-éig terjedő
időszakban**

Magyarország

1. AZ IRÁNYELV ÁLTAL LEFEDETT FAJOK MAGYARORSZÁGON (1. CIKK):

1. Északi búvár (*Gavia stellata*) (A)
2. Sarki búvár (*Gavia arctica*) (A)
3. Jeges búvár (*Gavia immer*) (A)
4. Kis vöcsök (*Tachybaptus ruficollis*) (A)
5. Búbos vöcsök (*Podiceps cristatus*) (A)
6. Vörösnyakú vöcsök (*Podiceps griseogen*) (A)
7. Füles vöcsök (*Podiceps auritus*) (A)
8. Feketenyakú vöcsök (*Podiceps nigricollis*) (A)
9. Kárókatona (*Phalacrocorax carbo*) (A)
10. Kis kárókatona (*Phalacrocorax pygmaeus*) (A)
11. Rózsás gödény (*Pelecanus onocrotalus*) (A)
12. Borzas gödény (*Pelecanus crispus*) (A)
13. Bölömbika (*Botaurus stellaris*) (A)
14. Törpegém (*Ixobrychus minutus*) (A)
15. Bakcsó (*Nycticorax nycticorax*) (A)
16. Üstöksgém (*Ardeola ralloides*) (A)
17. Pásztorgém (*Bubulcus ibis*) (A)
18. Zátonykócsag (*Egretta gularis*) (A)
19. Kis kócsag (*Egretta garzetta*) (A)
20. Nagy kócsag (*Egretta alba*) (A)
21. Szürke gem (*Ardea cinerea*) (A)
22. Vörös gem (*Ardea purpurea*) (A)
23. Fekete gólya (*Ciconia nigra*) (A)
24. Fehér gólya (*Ciconia ciconia*) (A)
25. Batla (*Plegadis falcinellus*) (A)
26. Kanalasgém (*Platalea leucorodia*) (A)
27. Rózsás flamingó (*Phoenicopterus ruber*) (A)
28. Bütykös hattyú (*Cygnus olor*) (A)
29. Kis hattyú (*Cygnus columbianus*) (A)
30. Énekes hattyú (*Cygnus cygnus*) (A)
31. Vetési lúd (*Anser fabalis*) (A)
32. Rövidcsőrű lúd (*Anser brachyrhynchus*) (A)
33. Nagy lilik (*Anser albifrons*) (A)
34. Kis lilik (*Anser erythropus*) (A)
35. Nyári lúd (*Anser anser*) (A)
36. Kanadai lúd (*Branta canadensis*) (C)
37. Apácalúd (*Branta leucopsis*) (A)
38. Örvös lúd (*Branta bernicla*) (A)
39. Vörösnyakú lúd (*Branta ruficollis*) (A)
40. Vörös ásólúd (*Tadorna ferruginea*) (A)
41. Bütykös ásólúd (*Tadorna tadorna*) (A)
42. Füttyülő réce (*Anas penelope*) (A)
43. Kendermagos réce (*Anas strepera*) (A)
44. Csörgő réce (*Anas crecca*) (A)
45. Zöldszárnú réce (*Anas carolinensis*) (A)
46. Tőkés réce (*Anas platyrhynchos*) (A)
47. Nyílfarkú réce (*Anas acuta*) (A)
48. Böjti réce (*Anas querquedula*) (A)
49. Kanalas réce (*Anas chrysaetos*) (A)
50. Márványos réce (*Marmaronetta angustirostris*) (A)
51. Üstökös réce (*Netta rufina*) (A)
52. Barátréce (*Aythya ferina*) (A)
53. Örvös réce (*Aythya collaris*) (A)
54. Cigányréce (*Aythya nyroca*) (A)
55. Kontyos réce (*Aythya fuligula*) (A)
56. Hegyi réce (*Aythya marila*) (A)
57. Búbos réce (*Aythya affinis*) (A)
58. Pehelyréce (*Somateria mollissima*) (A)
59. Cifra pehelyréce (*Somateria spectabilis*) (A)
60. Steller-pehelyréce (*Polyisticta stelleri*) (A)
61. Jegesréce (*Clangula hyemalis*) (A)
62. Fekete réce (*Melanitta nigra*) (A)
63. Füstös réce (*Melanitta fusca*) (A)
64. Kerцерéce (*Bucephala clangula*) (A)
65. Kis bukó (*Mergus albellus*) (A)
66. Örvös bukó (*Mergus serrator*) (A)
67. Nagy bukó (*Mergus merganser*) (A)
68. Kékcőrű réce (*Oxyura leucocephala*) (A)
69. Halcsontfarkú réce (*Oxyura jamaicensis*) (C)
70. Darázsölyv (*Pernis apivorus*) (A)
71. Barna kánya (*Milvus migrans*) (A)
72. Vörös kánya (*Milvus milvus*) (A)
73. Rétisas (*Haliaeetus albicilla*) (A)
74. Dögkeselyű (*Neophron percnopterus*) (A)
75. Fakó keselyű (*Gyps fulvus*) (A)
76. Barátkeselyű (*Aegypius monachus*) (B)
77. Kígyászölyv (*Circus gallicus*) (A)
78. Barna rétihéja (*Circus aeruginosus*) (A)
79. Kékes rétihéja (*Circus cyaneus*) (A)
80. Fakó rétihéja (*Circus macrourus*) (A)
81. Hamvas rétihéja (*Circus pygargus*) (A)
82. Héja (*Accipiter gentilis*) (A)
83. Karvaly (*Accipiter nisus*) (A)
84. Kis héja (*Accipiter brevipes*) (A)
85. Egerészölyv (*Buteo buteo*) (A)
86. Pusztai ölyv (*Buteo rufinus*) (A)
87. Gatyás ölyv (*Buteo lagopus*) (A)
88. Békászó sas (*Aquila pomarina*) (A)
89. Fekete sas (*Aquila clanga*) (A)
90. Pusztai sas (*Aquila nipalensis*) (A)
91. Parlagi sas (*Aquila heliaca*) (A)
92. Szirti sas (*Aquila chrysaetos*) (A)
93. Törpesas (*Hieraaetus pennatus*) (A)
94. Héjasas (*Hieraaetus fasciatus*) (B)
95. Halászsas (*Pandion haliaetus*) (A)
96. Fehérkarmú vércse (*Falco naumanni*) (A)
97. Vörös vércse (*Falco tinnunculus*) (A)
98. Kék vércse (*Falco tinnunculus*) (A)
99. Kis sólyom (*Falco columbarius*) (A)
100. Kabasólyom (*Falco subbuteo*) (A)
101. Eleonóra-sólyom (*Falco eleonorae*) (A)
102. Kerecsensólyom (*Falco cherrug*) (A)
103. Vándorsólyom (*Falco peregrinus*) (A)
104. Császármadár (*Bonasa bonasia*) (A)
105. Nyírfajd (*Tetrao tetrix*) (A)
106. Siketfajd (*Tetrao urogallus*) (A)
107. Fogoly (*Perdix perdix*) (A)
108. Fűrj (*Coturnix coturnix*) (A)
109. Fácán (*Phasianus colchicus*) (C)
110. Guvat (*Rallus aquaticus*) (A)
111. Pettyes vízicsibe (*Porzana porzana*) (A)
112. Kis vízicsibe (*Porzana parva*) (A)
113. Törpevízicsibe (*Porzana pusilla*) (A)
114. Haris (*Crex crex*) (A)
115. Vízityúk (*Gallinula chloropus*) (A)
116. Kék fű (*Porphyrio porphyrio*) (A)
117. Szárca (*Fulica atra*) (A)
118. Daru (*Grus grus*) (A)
119. Pártásdaru (*Anthropoides virgo*) (A)
120. Reznek (*Tetrax tetrax*) (A)
121. Túzok (*Otis tarda*) (A)
122. Csigaforgató (*Haematopus ostralegus*) (A)
123. Gólyatöcs (*Himantopus himantopus*) (A)
124. Gulipán (*Recurvirostra avosetta*) (A)
125. Ugartyúk (*Burhinus oedipnes*) (A)
126. Székicsér (*Glareola pratensis*) (A)
127. Feketeszárnú székicsér (*Glareola nordmanni*) (A)
128. Kis lile (*Charadrius dubius*) (A)

129. Parti lile (*Charadrius hiaticula*) (A)
 130. Ékfarkú lile (*Charadrius vociferus*) (A)
 131. Széki lile (*Charadrius alexandrinus*) (A)
 132. Sivatagi lile (*Charadrius leschenaultii*) (A)
 133. Havasi lile (*Charadrius morinellus*) (A)
 134. Ázsiai pettyeslile (*Pluvialis fulva*) (A)
 135. Aranylile (*Pluvialis apricaria*) (A)
 136. Ezüstlile (*Pluvialis squatarola*) (A)
 137. Tüskés bűbic (*Hoplopterus spinosus*) (A)
 138. Lilebűbic (*Chettusia gregaria*) (A)
 139. Fehérfarkú lilebűbic (*Chettusia leucura*) (A)
 140. Bűbic (*Vanellus vanellus*) (A)
 141. Sarki partfutó (*Calidris canutus*) (A)
 142. Fenyérfutó (*Calidris alba*) (A)
 143. Kis partfutó (*Calidris pusilla*) (A)
 144. Apró partfutó (*Calidris minuta*) (A)
 145. Temminck-partfutó (*Calidris temminckii*) (A)
 146. Bonaparte-partfutó (*Calidris fuscicollis*) (A)
 147. Baird-partfutó (*Calidris bairdii*) (A)
 148. Vándorpartfutó (*Calidris melanotos*) (A)
 149. Sarlós partfutó (*Calidris ferruginea*) (A)
 150. Tengeri partfutó (*Calidris maritima*) (B)
 151. Havasi partfutó (*Calidris alpina*) (A)
 152. Sárjáró (*Limicola falcinellus*) (A)
 153. Cankópartfutó (*Tryngites subruficollis*) (A)
 154. Pajzsoscankó (*Philomachus pugnax*) (A)
 155. Kis sárszalonka (*Lymnocyrtus minimus*) (A)
 156. Sárszalonka (*Gallinago gallinago*) (A)
 157. Nagy sárszalonka (*Gallinago media*) (A)
 158. Hosszúcsőrű cankógoda (*Limnodromus scolopaceus*) (A)
 159. Erdei szalonka (*Scolopax rusticola*) (A)
 160. Nagy goda (*Limosa limosa*) (A)
 161. Kis goda (*Limosa lapponica*) (A)
 162. Kis póling (*Numenius phaeopus*) (A)
 163. Vékonycsőrű póling (*Numenius tenuirostris*) (A)
 164. Nagy póling (*Numenius arquata*) (A)
 165. Füstös cankó (*Tringa erythropus*) (A)
 166. Piroslábú cankó (*Tringa totanus*) (A)
 167. Tavi cankó (*Tringa stagnatilis*) (A)
 168. Szürke cankó (*Tringa nebularia*) (A)
 169. Sárgalábú cankó (*Tringa flavipes*) (A)
 170. Erdei cankó (*Tringa ochropus*) (A)
 171. Réti cankó (*Tringa glareola*) (A)
 172. Terekcankó (*Xenus cinereus*) (A)
 173. Billegetőcankó (*Actitis hypoleucos*) (A)
 174. Kőforgató (*Arenaria interpres*) (A)
 175. Vékonycsőrű víztaposó (*Phalaropus lobatus*) (A)
 176. Laposcsőrű víztaposó (*Phalaropus fulicarius*) (A)
 177. Szélesfarkú halfarkas (*Stercorarius pomarinus*) (A)
 178. Ékfarkú halfarkas (*Stercorarius parasiticus*) (A)
 179. Nyílfarkú halfarkas (*Stercorarius longicaudus*) (A)
 180. Nagy halfarkas (*Stercorarius skua*) (A)
 181. Halászsírály (*Larus ichthyaetus*) (A)
 182. Szerecsensírály (*Larus melanocephalus*) (A)
 183. Prérisírály (*Larus pipixcan*) (A)
 184. Kis sírály (*Larus minutus*) (A)
 185. Fecskesírály (*Larus sabini*) (A)
 186. Dankasírály (*Larus ridibundus*) (A)
 187. Vékonycsőrű sírály (*Larus genei*) (A)
 188. Gyűrűscsőrű sírály (*Larus delawarensis*) (A)
 189. Viharsírály (*Larus canus*) (A)
 190. Heringsírály (*Larus fuscus*) (A)
 191. Ezüstsírály (*Larus argentatus*) (A)
 192. Sárgalábú sírály (*Larus cachinnans*) (A)
 193. Sarki sírály (*Larus glaucoides*) (B)
 194. Jeges sírály (*Larus hyperboreus*) (A)
 195. Dolmányos sírály (*Larus marinus*) (A)
 196. Csüllő (*Rissa tridactyla*) (A)
 197. Kacagócsér (*Gelochelidon nilotica*) (A)
 198. Lócsér (*Sterna caspia*) (A)
 199. Kenti csér (*Sterna sandvicensis*) (A)
 200. Kűszvágó csér (*Sterna hirundo*) (A)
 201. Sarki csér (*Sterna paradisaea*) (A)
 202. Kis csér (*Sterna albifrons*) (A)
 203. Fattyúszerkő (*Chlidonias hybridus*) (A)
 204. Kormos szerkő (*Chlidonias niger*) (A)
 205. Fehérszárnyú szerkő (*Chlidonias leucopterus*) (A)
 206. Alka (*Alca torda*) (B)
 207. Lunda (*Fratercula arctica*) (B)
 208. Barnahasú pusztaityúk (*Pterocles exustus*) (B)
 209. Talpastyúk (*Syrhaptes paradoxus*) (B)
 210. Kék galamb (*Columba oenas*) (A)
 211. Örvós galamb (*Columba palumbus*) (A)
 212. Balkáni gerle (*Streptopelia decaocto*) (A)
 213. Vadgerle (*Streptopelia turtur*) (A)
 214. Keleti gerle (*Streptopelia orientalis*) (A)
 215. Kakukk (*Cuculus canorus*) (A)
 216. Gyöngybagoly (*Tyto alba*) (A)
 217. Füleskuvik (*Otus scops*) (A)
 218. Uhu (*Bubo bubo*) (A)
 219. Hóbagoly (*Nyctea scandiaca*) (B)
 220. Karvalybagoly (*Surnia ulula*) (A)
 221. Törpekuvik (*Glaucidium passerinum*) (A)
 222. Kuvik (*Athene noctua*) (A)
 223. Macskabagoly (*Strix aluco*) (A)
 224. Uráli bagoly (*Strix uralensis*) (A)
 225. Erdei fülesbagoly (*Asio otus*) (A)
 226. Réti fülesbagoly (*Asio flammeus*) (A)
 227. Gatyáskuvik (*Aegolius funereus*) (A)
 228. Lappantyú (*Caprimulgus europaeus*) (A)
 229. Havasi sarlósfecske (*Tachymarptis melba*) (A)
 230. Sarlósfecske (*Apus apus*) (A)
 231. Halvány sarlósfecske (*Apus pallidus*) (A)
 232. Jégmadár (*Alcedo atthis*) (A)
 233. Gyurgyalag (*Merops apiaster*) (A)
 234. Szalakóta (*Coracias garrulus*) (A)
 235. Búbosbanka (*Upupa epops*) (A)
 236. Nyaktekeres (*Jynx torquilla*) (A)
 237. Hamvas küllő (*Picus canus*) (A)
 238. Zöld küllő (*Picus viridis*) (A)
 239. Fekete harkály (*Dryocopus martius*) (A)
 240. Nagy fakopáncs (*Dendrocopos major*) (A)
 241. Balkáni fakopáncs (*Dendrocopos syriacus*) (A)
 242. Közép fakopáncs (*Dendrocopos medius*) (A)
 243. Fehérhátú fakopáncs (*Dendrocopos leucotos*) (A)
 244. Kis fakopáncs (*Dendrocopos minor*) (A)
 245. Kalandrapacsirta (*Melanocorypha calandria*) (A)
 246. Szikipacsirta (*Calandrella brachydactyla*) (A)
 247. Búbospacsirta (*Galerida cristata*) (A)
 248. Erdei pacsirta (*Lullula arborea*) (A)
 249. Mezei pacsirta (*Alauda arvensis*) (A)
 250. Havasi fülespacsirta (*Eremophila alpestris*) (A)
 251. Partifecske (*Riparia riparia*) (A)
 252. Füstű fecske (*Hirundo rustica*) (A)
 253. Vörhenyes fecske (*Hirundo daurica*) (A)
 254. Molnárfecske (*Delichon urbicum*) (A)
 255. Sarkantyús pityer (*Anthus richardi*) (A)
 256. Parlagi pityer (*Anthus campestris*) (A)
 257. Erdei pityer (*Anthus trivialis*) (A)
 258. Réti pityer (*Anthus pratensis*) (A)
 259. Rozsdástorkú pityer (*Anthus cervinus*) (A)
 260. Havasi pityer (*Anthus spinoletta*) (A)
 261. Sárga billegető (*Motacilla flava*) (A)
 262. Citrombillegető (*Motacilla citreola*) (A)
 263. Hegyi billegető (*Motacilla cinerea*) (A)
 264. Csonttollú (*Bombycilla garrulus*) (A)
 265. Barázdabillegető (*Motacilla alba*) (A)
 266. Vízirigó (*Cinclus cinclus*) (A)

267. Ökörszem (*Troglodytes troglodytes*) (A)
 268. Erdei szürkebegy (*Prunella modularis*) (A)
 269. Havasi szürkebegy (*Prunella collaris*) (A)
 270. Vörösbegy (*Erithacus rubecula*) (A)
 271. Nagy fülemüle (*Luscinia luscinia*) (A)
 272. Fülemüle (*Luscinia megarhynchos*) (A)
 273. Kékbegy (*Luscinia svecica*) (A)
 274. Házi rozsdafarkú (*Phoenicurus ochruros*) (A)
 275. Kerti rozsdafarkú (*Phoenicurus phoenicurus*) (A)
 276. Cigánycsuk (*Saxicola torquatus*) (A)
 277. Rozsdás csuk (*Saxicola rubetra*) (A)
 278. Pusztai hantmadár (*Oenanthe isabellina*) (A)
 279. Hantmadár (*Oenanthe oenanthe*) (A)
 280. Apácahantmadár (*Oenanthe pleschanka*) (A)
 281. Déli hantmadár (*Oenanthe hispanica*) (A)
 282. Sivatagi hantmadár (*Oenanthe deserti*) (A)
 283. Kövirigó (*Monticola saxatilis*) (A)
 284. Örvös rigó (*Turdus torquatus*) (A)
 285. Fekete rigó (*Turdus merula*) (A)
 286. Naumann-rigó (*Turdus naumanni*) (B)
 287. Fenyőrigó (*Turdus pilaris*) (A)
 288. Énekes rigó (*Turdus philomelos*) (A)
 289. Szőlőrigó (*Turdus iliacus*) (A)
 290. Léprigó (*Turdus viscivorus*) (A)
 291. Berki poszáta (*Cettia cetti*) (A)
 292. Réti tücsökmadár (*Locustella naevia*) (A)
 293. Berki tücsökmadár (*Locustella fluviatilis*) (A)
 294. Nádi tücsökmadár (*Locustella luscinioides*) (A)
 295. Fülemülesítke (*Acrocephalus melanopogon*) (A)
 296. Csíkosfejű nádiposzáta (*Acrocephalus paludicola*) (A)
 297. Foltos nádiposzáta (*Acrocephalus schoenobaenus*) (A)
 298. Rozsdás nádiposzáta (*Acrocephalus agricola*) (A)
 299. Énekes nádiposzáta (*Acrocephalus palustris*) (A)
 300. Cserregő nádiposzáta (*Acrocephalus scirpaceus*) (A)
 301. Nádirigó (*Acrocephalus arundinaceus*) (A)
 302. Halvány geze (*Hippolais pallida*) (A)
 303. Kerti geze (*Hippolais icterina*) (A)
 304. Bajszos poszáta (*Sylvia cantillans*) (A)
 305. Kucsmás poszáta (*Sylvia melanocephala*) (A)
 306. Karvalyposzáta (*Sylvia nisoria*) (A)
 307. Kis poszáta (*Sylvia curruca*) (A)
 308. Mezei poszáta (*Sylvia communis*) (A)
 309. Kerti poszáta (*Sylvia borin*) (A)
 310. Barátposzáta (*Sylvia atricapilla*) (A)
 311. Királyfűzike (*Phylloscopus proregulus*) (A)
 312. Vándorfűzike (*Phylloscopus inornatus*) (A)
 313. Vastagszőrű fűzike (*Phylloscopus schwarzi*) (A)
 314. Barna fűzike (*Phylloscopus fuscatus*) (A)
 315. Bonelli-fűzike (*Phylloscopus bonelli*) (A)
 316. Csilpcsalpfűzike (*Phylloscopus collybita*) (A)
 317. Sisegő fűzike (*Phylloscopus sibilatrix*) (A)
 318. Fitiszfűzike (*Phylloscopus trochilus*) (A)
 319. Sárgafejű királyka (*Regulus regulus*) (A)
 320. Tüzesfejű királyka (*Regulus ignicapillus*) (A)
 321. Szürke légykapó (*Muscicapa striata*) (A)
 322. Kis légykapó (*Ficedula parva*) (A)
 323. Örvös légykapó (*Ficedula albicollis*) (A)
 324. Kormos légykapó (*Ficedula hypoleuca*) (A)
 325. Barkóscinege (*Panurus biarmicus*) (A)
 326. Őszapó (*Aegithalos caudatus*) (A)
 327. Barátcinege (*Parus palustris*) (A)
 328. Kormosfejű cinege (*Parus montanus*) (A)
 329. Búbos cinege (*Parus cristatus*) (A)
 330. Fenyvescinege (*Parus ater*) (A)
 331. Kék cinege (*Parus caeruleus*) (A)
 332. Széncinege (*Parus major*) (A)
 333. Csuszka (*Sitta europaea*) (A)
 334. Hajnalmadár (*Tichodroma muraria*) (A)
 335. Hegyi fakusz (*Certhia familiaris*) (A)
 336. Rövidkarmú fakusz (*Certhia brachydactyla*) (A)
 337. Függőcinege (*Remiz pendulinus*) (A)
 338. Sárgarigó (*Oriolus oriolus*) (A)
 339. Tövisszűrő gébics (*Lanius collurio*) (A)
 340. Kis őrgébics (*Lanius minor*) (A)
 341. Nagy őrgébics (*Lanius excubitor*) (A)
 342. Vörösfejű gébics (*Lanius senator*) (A)
 343. Szajkó (*Garrulus glandarius*) (A)
 344. Szarka (*Pica pica*) (A)
 345. Fenyőszajkó (*Nucifraga caryocatactes*) (A)
 346. Havasi csóka (*Pyrrhocorax graculus*) (A)
 347. Havasi varjú (*Pyrrhocorax pyrrhocorax*) (A)
 348. Csóka (*Corvus monedula*) (A)
 349. Vetési varjú (*Corvus frugilegus*) (A)
 350. Kormos varjú (*Corvus corone*) (A)
 351. Holló (*Corvus corax*) (A)
 352. Seregély (*Sturnus vulgaris*) (A)
 353. Pásztormadár (*Sturnus roseus*) (A)
 354. Házi veréb (*Passer domesticus*) (A)
 355. Mezei veréb (*Passer montanus*) (A)
 356. Havasipinty (*Montifringilla nivalis*) (A)
 357. Erdei pinty (*Fringilla coelebs*) (A)
 358. Csicsörke (*Serinus serinus*) (A)
 359. Fenyőpinty (*Fringilla montifringilla*) (A)
 360. Zöldike (*Carduelis chloris*) (A)
 361. Csíz (*Carduelis spinus*) (A)
 362. Tengelic (*Carduelis carduelis*) (A)
 363. Kenderike (*Carduelis cannabina*) (A)
 364. Sárgacsőrű kenderike (*Carduelis flavirostris*) (A)
 365. Zsezse (*Carduelis flammea*) (A)
 366. Szürke zsezse (*Carduelis hornemanni*) (A)
 367. Szalagos keresztcsőrű (*Loxia leucoptera*) (A)
 368. Keresztcsőrű (*Loxia curvirostra*) (A)
 369. Karmazsinpirók (*Carpodacus erythrinus*) (A)
 370. Rózsás pirók (*Carpodacus roseus*) (B)
 371. Nagy pirók (*Pinicola enucleator*) (B)
 372. Süvöltő (*Pyrrhula pyrrhula*) (A)
 373. Meggyvágó (*Coccothraustes coccothraustes*) (A)
 374. Sarkantyús sármány (*Calcarius lapponicus*) (A)
 375. Hósármány (*Plectrophenax nivalis*) (A)
 376. Fenyősármány (*Emberiza leucocephala*) (A)
 377. Citromsármány (*Emberiza citrinella*) (A)
 378. Sövény-sármány (*Emberiza ciris*) (A)
 379. Bajszos sármány (*Emberiza cia*) (A)
 380. Kerti sármány (*Emberiza hortulana*) (A)
 381. Törpesármány (*Emberiza pusilla*) (A)
 382. Nádi sármány (*Emberiza schoeniclus*) (A)
 383. Kucsmás sármány (*Emberiza melanocephala*) (A)
 384. Sordély (*Miliaria calandra*) (A)

A lista azokat a madárfajokat tartalmazza, melyeket 1801. január 1. és 2004. december 31. között Magyarországon észleltek, és előfordulásuk természetes állományból származónak tekintett, így az Association of European Rarities Committees szerint megállapított kategóriák közül az A, B és C kategóriába tartozó fajok. A parlagi galamb elvadult házi galambokból önfenntartó visszavadult állományt alakított ki Magyarországon.

2. AZ ÉLŐHELYEK VÉDELME (ART. 3 & 4)

2.1/Előrehaladás a különleges madárvédelmi területek (SPA) kijelölésében 2004-ben

Magyarország EU-csatlakozásával 2004-ben az alábbi különleges madárvédelmi területeket hirdette ki a 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 5. számú melléklete szerint:

SITECODE	Területnév	(ha)
HUAN10001	Aggteleki-karszt	23602
HUAN10002	Putnoki-dombság	7075
HUBF10001	Miklósfbai Mórighelyi-halastavak	450
HUBF30001	Északi-Bakony	25803
HUBF30002	Balaton	58889
HUBF30003	Kis-Balaton	12803
HUBN10001	Bodrozug–Kopasz-hegy–Taktaköz	22248
HUBN10002	Borsodi-sík	37046
HUBN10003	Bükk-hegység és peremterületei	66401
HUBN10004	Hevesi-sík	77475
HUBN10005	Kesznyéten	6411
HUBN10006	Mátra	37474
HUBN10007	Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel	115194
HUDD10002	Nyugat-Dráva	15198
HUDD10003	Gemenc	19517
HUDD10004	Béda-Karapanca	8745
HUDD10005	Kisszékelvi-dombság	2635
HUDD10006	Pacsmagi-tavak	459
HUDD10007	Mecsek	20805
HUDD10008	Belső-Somogy	33934
HUDD10012	Balaton berkek	9013
HUDI10001	Abonyi-kaszálóerdő	419
HUDI10002	Börzsöny és Visegrádi-hegység	49776
HUDI10003	Gerecse	30458
HUDI10004	Jászkarajenői puszták	10537
HUDI10005	Sárvíz völgye	7811
HUDI10006	Tatai Öreg-tó	2364
HUDI10007	Velencei-tó és Dinnyési-Fertő	2118
HUDI10008	Ipoly völgye	6723
HUDI30001	Vértes	25573
HUDI30002	Zámolyi-medence	2596
HUFH10001	Fertő tó	8470
HUFH10004	Mosoni-sík	13153
HUFH30004	Szigetköz	17178
HUFH30005	Hanság	13477
HUHN10001	Szatmár-Bereg	52759
HUHN10002	Hortobágy	120794
HUHN10003	Bihar	73350
HUHN10004	Közép-Tisza	13143
HUHN10005	Jászság	16387
HUHN10008	Felső-Tisza	14616
HUKM10001	Kígyósi-puszta	8834

HUKM10002	Kis-Sárrét	8336
HUKM10003	Dévaványai-sík	25117
HUKM10004	Hódmezővásárhely környéki és csanádi-háti puszták	21550
HUKM10005	Cserebökényi-puszták	27960
HUKN10001	Felső-kiskunsági szikes puszták és turjánvidék	41902
HUKN10002	Kiskunsági szikes tavak és az Őrjegi turjánvidék	35748
HUKN10004	Alpár-bokrosi tiszta-ártéri öblözet	5079
HUKN10007	Alsó-Tisza-völgy	35736
HUKN10008	Balástya–Szatymaz környéki homokvidék	6178
HUKN30001	Csongrád-bokrosi Sóstó	730
HUKN30002	Gátéri Fehér-tó	815
HUKN30003	Izsáki Kolon-tó	3578
HUON10001	Őrség	47470
	Összesen:	1351912

2.2 Az SPA területeken kitűzött intézkedések 2004-ben

Mivel a területek hivatalos kihirdetése 2004. október 8-án történt meg, így eddig az időpontig a védelmi tevékenységek nem mint különleges madárvédelmi területre irányuló tevékenységekként folytak. A 2004-ben folytatott madárvédelmi tevékenységeket ezért együttesen a 2.3 fejezet foglalja össze függetlenül attól, hogy védett természeti területen vagy azon kívül, illetve különleges madárvédelmi területen vagy azon kívül történtek. A tevékenységek jelentős része nem kizárólag vagy nem elsősorban madárvédelmi céllal folyt, ugyanakkor az élőhelyek fenntartása az ott élő madárvilág számára is hasznosak voltak.

2.3 Az SPA területeken kívül folytatott tevékenységek 2004-ben

Valamennyi olyan tevékenységet felsoroltunk a nemzetipark-igazgatóságok illetékességi területe szerinti bontásban, mely a hazai madárállományok védelmét is szolgálta, még akkor is, ha elsődlegesen egyéb fajok megőrzésére irányult.

2.3.1 Élőhelyfenntartó tevékenység

Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság

Élőhelyfenntartás/kezelés: 305,8 ha-on, melyből 304,68 ha különleges madárvédelmi terület, 1,12 ha nem SPA, de védett terület.

Élőhelytípus: gyepek

Fő beavatkozások, kezelések: gépi ill. kézi kaszálás, extenzív legeltetés, gépi legelőkezelés

Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság

Élőhelyfenntartás/kezelés: 702,5 ha-on, melyből 160 ha különleges madárvédelmi terület, 542,5 ha nem SPA, de védett terület.

Fő beavatkozások, kezelések: erdő, puhafás ligeterdő – erdősítés, erdőfelújítás, tisztító kaszálás, villanypásztoros kerítés, ápolás, csemetepótlás; láprét, kaszáló rét, sztyepprét, cserjésedő rét, hagyásfás gyepek – kaszálás, legeltetés, szárzúzás, biomassa eltávolítás, gyepek fenntartása, cserjésedés megakadályozása; kiszáradó láprét – legeltetés, tisztító kaszálás/invazív fajok visszaszorítása; legelő, legelőerdő – legeltetés/gyepek fenntartása; egykori kiszáradt tómeder – nád- és vízi növényzet aratása/nyílt víz fenntartása; szilikát sziklagyep – kézi bozótirtás/geológiai formációk láthatóságának biztosítása; felhagyott kaszáló – cserjeirtás/invazív fajok visszaszorítása

Bükk Nemzeti Park Igazgatóság

Élőhelyfenntartás/kezelés: 604 ha-on, melyből 386,4 ha különleges madárvédelmi terület, 217,6 ha nem SPA, de védett terület.

Fő beavatkozások, kezelések: fás legelő – szukcesszió megállítása cserjeirtással, kaszálással; gyeperét, hegyi rét – a terület életközösségeinek megőrzése cserjeirtással, kaszálással; nedves gyeperártéri kaszálórétek fenntartása – tisztító kaszálás; gyümölcsös, legelő – gyümölcsös megőrzése, sorközök szárzúzása;

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság

Élőhelyfenntartás/kezelés: 1344 ha-on, melyből 1261 ha különleges madárvédelmi terület, 83 ha nem SPA, de védett terület.

Élőhelytípus: ártéri rét, nedves rét, gyeper

Fő beavatkozások/kezelések: rét legeltetéssel történő fenntartása, gyepek kaszálása, lucernával történő visszagyepesítés

Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság

Élőhelyfenntartás/kezelés: 9524 ha-on, melyből 4139 ha különleges madárvédelmi terület, 5385 ha nem SPA, de védett terület.

Fő beavatkozások/kezelések: mozaikos nádvágas, vízkormányzás, legeltetés, kaszálás

Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság

Élőhelyfenntartás/kezelés: 4648 ha-on, melyből 4481 ha különleges madárvédelmi terület, 167 ha nem SPA, de védett terület.

Fő beavatkozások/kezelések: gyeperen – kaszálás, beerdősülés, elgyomosodás elleni védelem, legeltetés, szikes gyepek fenntartása; nádasban – nádaratás, nádas fenntartása

Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság

Élőhelyfenntartás/kezelés: 3126 ha-on, melyből 98 ha különleges madárvédelmi terület, 3028 ha nem SPA, de védett terület.

Fő beavatkozások, kezelések: mocsár, vizes élőhely/árasztott gyeper – árasztás, szürke marhával történő legeltetés/legeltetés bivallyal; szántó – erdőtelepítés, védőzóna ápolása; gyeper, gyertyános-tölgyes és pusztaitölgyes – adventív fa- és cserjefajok irtása, szárzúzás, kaszálás; láp, láprét – vízpótlás fúrott kúttal, cserjeirtás; arborétum – kaszálás; erdő – fafajcsere (amerikai kőris – hazai kőris); tározó – árasztás;

Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság

Élőhelyfenntartás/kezelés: 1938,19 ha-on, melyből 673,51 ha különleges madárvédelmi terület, 1264,68 ha nem SPA, de védett terület.

Fő beavatkozások, kezelések: gyeper és parlag/mozaikos gyeper – gyommentesítés, cserjésedés visszaszorítása, visszagyepesítés/gyepszerkezet fenntartása; lucerna – visszagyepesítés, saját állatállomány ellátása, tűzokvédelem; fás kaszáló – fás kaszáló jelleg fenntartása; szántó, parlag – adventív növényzet visszaszorítása; ugar, lucerna, repce, őszi búza – tűzokvédelem;

Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság

Élőhelyfenntartás/kezelés: 896 ha-on, melyből 623 ha különleges madárvédelmi terület, 273 ha nem SPA, de védett terület.

Fő beavatkozások, kezelések:

szikes tó – nádas-zsíókás mocsári vegetáció kezelése a szikes tavak parti zónájában ; halastó – vízpótlás ; rét – vízpótlás, invazív cserjék (galagonya) visszaszorítása; tölgyerdő, gyeper – invazív cserjék (galagonya) visszaszorítása.

Egyéb: oktatás, bemutatás megfigyelés céljából létesített 8 db új megfigyelő torony beruházás, összesen 15 mFt; területfenntartás céljából átcsoportosított állatállomány számára állattartó telep, szárnyék, karámbóvívő beruházás

Órségi Nemzeti Park Igazgatóság

Élőhelyfenntartás/kezelés: 321,6 ha-on, melynek teljes egésze különleges madárvédelmi terület.

Fő beavatkozások, kezelések: gyeper, láprét, mocsárrét – cserjésedés, invazív gyomok terjedésének visszaszorítása – egyszeri kaszálás, szénakészítés, legeltetés; parlag – egyszeri kaszálás, szénakészítés, legeltetés, szántás.

Különleges madárvédelmi területeken (SPA) a nemzeti park-igazgatóságok az alábbi mértékben végeztek el élőhelyfenntartási és -rehabilitációs munkákat a 2004. évben.

Az igazgatóság neve utáni zárójelben a beavatkozási egységek száma látható. A kezeléssel érintett területek mérete hektárban értendő.

Élőhely fenntartás	Erdő	Gyep	Vizes élőhely	Összesen
ANP (21)	-	286	19	305
BNP (33)	40	293	37	370
BaNP (40)	97	1189	345	1631
DINP (17)	-	6615	2909	9524
DDNP (11)	-	1344	-	1344
FHNP (11)	-	4531	117	4648
HNP (21)	18	525	170	713
KMNP (25)	-	1938	-	1938
KNP (10)	4	304	588	896
ŐNP (44)	-	289	32	321
Összesen	159	17614	3917	21690

Élőhely rehabilitáció	Erdő	Gyep	Vizes élőhely	Összesen
ANP (6)	242	65	2	309
BNP (26)	30	302	6037	6369
BaNP (6)	2	158	70	230
DINP (5)	12	5	6	23
DDNP (15)	186	62	1255	1503
FHNP (3)	-	-	1935	1935
HNP (5)	-	2200	8000	10200
KMNP (6)	-	162	131	293
KNP (4)	-	60	2000	2060
ŐNP (7)	4	6	1	11
Összesen	476	3020	19437	16933

A madárvédelmi területeket érintő élőhelykezelések, -fenntartások tekintetében a gyepkezelés (elsősorban kaszálás, illetve legeltetés) kiemelkedő (összesen több mint 17 000 ha). A vizes élőhelyeken a vízkormányzással és a nádasok fenntartásával kapcsolatos beavatkozások voltak jellemzők (közel 4000 ha).

Az élőhelyrehabilitációs célú tevékenységek elsősorban a korábbi vizes élőhelyek fejlesztését célozták, országsszerte mintegy 20.000 ha-on.

Ebből a legnagyobb mértékű a Bükki NPI területén lévő Borsodi Mezőség TK (HUBN10002) mintegy 6.000 hektárt, illetve a Hortobágyi NPI területén a Hortobágyot (HUHN10002) érintő közel 8.000 hektárt jelentő élőhelyrehabilitáció.

2.3.2 Élőhelyek helyreállítása

Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság

Aggteleki-karszt (HUAN10001); Putnok-dombság (HUAN10002); a területek összkiterjedése 30 690 ha.

Élőhelyrehabilitációk:

Alsó-hegy (242 ha) Sziklagyep, bokorerdő (bálványfa és erdei fenyő irtása) *Onosma tornense* állományának védelme

Jósvafő, Trizs (5,67+4,29 ha) gyeppek Becserjésedő félszáraz gyeppek helyreállítása (szelektív cserjeirtás)

Aggtelek, (Kavicshát; 54,94 ha) két területén félszáraz gyeppeken invazív fajok (*Solidago gigantea*) visszaszorítása; (Vörös-tó; 2 ha) dolinaton gyékény terjeszkedésének megakadályozása, vízpótlás csapadékrávetéssel.

Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság

Mórichelyi-halastavak (HUBF10001); Északi-Bakony (HUBF30001); Balaton (HUBF30002); Kis-Balaton (HUBF30003); a területek összkiterjedése 100 578 ha.

Élőhelyrehabilitációk:

Magas-bakonyi TK, (15 ha) láprét, mocsárrét Vizes élőhely helyreállítása (gát, árapasztó építése, vízvisszatartás)

Bakonygyepesi zergebogláros TT (5 ha) kiszáradó lápréten gyepterületek helyreállítása (vízviszatarítás, cserjésedés megakadályozása);
 Somló TK, hegytető (18 ha) felhagyott kaszálón tájidegen fajok (akác) visszaszorítása, cserjeirtás
 Mura-menti erdők (2 ha) puhafás ligeterdőn tájidegen fafaj (akác) visszaszorítása, cserjeirtás, sarjleverés;
 Nyirád Sáralló tervezett TT, ex lege védett láp (70 ha) láprét a talajvíz emelése;
 Kis-Balaton (120 ha) elgyomosodott gyepeken *Solidago* visszaszorítása.

Bükki Nemzeti Park Igazgatóság

Bodrogzug–Kopasz-hegy–Taktaköz (HUBN10001); Borsodi-sík (HUBN10002); Bükk hegység és peremterületei (HUBN10003); Hevesi-sík (HUBN10004); Kesznyéten (HUBN10005); Mátra (HUBN10006); Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel (HUBN10007); a területek összkiterjedése 350 484 ha.

Élőhelyrehabilitációk:

Bükki Nemzeti Park, Cserépfalui fáslegelő 40 ha 2 területen Fáslegelő és hegyirét cserje és bozótirtás; 1 ha mocsárrét, patakmenti magaskórósban gólyaorr-boglárka élőhelyének megőrzése, fenntartása; (49,7 ha) legelő szárazzás;

Lázbérci Tájvédelmi Körzet 6 félszáraz gyeppel tűzmelegelő, fenntartó kaszálás, az üdébb területeken cserjeirtás;

Mátrai Tájegység, Somhegybükk (46 ha, 6 területen) hegyi rét rekonstrukció, kézi kaszálással és bozót- és cserjeirtással, akácirtás; (7 ha 3 területen) láprét forrásláp tőzegmoha láp kézi kaszálás, bozótirtás, rezgőnyárok, nád kivágása;

Zempléni Tájegység (fás legelő, hegyi kaszálórét, legelők legelőgyepek, üde gyepek) (60+10+50+15+20+10 ha) fás legelő cserjeirtás, szárazzás, kaszálás, sarjleverés, élőhelykarbantartás;

Dél-Borsodi Tájegység (6000 ha) a régi vizes élőhelyek helyreállítása;

Dél Hevesi Tájegység (30 ha) szikes gyeppel, mocsár vízutánpótlás biztosítása árasztással; (2,3 ha) legelő tisztítása;

Ipoly-völgye tájegység (0,5 ha) gyurgyalg és parti fecske fészkelőhely rehabilitációja homokbányában;

Tarnavidéki Tájegység, (21,6 ha, 2 területen) legelőn kézi bozótirtás, gyeppkezelési munkák, cserjevisszeszorítás.

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság

Nyugat-Dráva (HUDD10002); Gemenc (HUDD10003); Béda-Karapanca (HUDD10004); Kisszékelyi-dombság (HUDD10005); Pacsmagi-tavak (HUDD10006); Mecsek (HUDD10007); Belső-Somogy (HUDD10008); Balatoni berkek (HUDD10012); A területek összkiterjedése 99 306 ha.

Élőhelyrehabilitációk:

Vén-Duna rehabilitáció (700 ha) vizes élőhely rehabilitáció; bédai vizes élőhely rehabilitációk (30 ha) foktisztítás, kisebb zsilipek építése; Bölcseki-tátorjános és Leányvári-völgy tátorján-élőhelyének rekonstrukciója (20 ha) cserjeirtással; nagydorogi Szenes-legelő gyepprekonstrukció (27 ha) újragyepesítés és gyeppkezelés; Drávaszentesi-rét elárasztás (20 ha) újbóli elárasztás; Óbányán gyepprekonstrukció (6 ha) kaszálórét cserjésedésének felszámolása; Decsi Nagy Holt-Duna rehabilitáció (500 ha) foktisztítás; homoki gyepp rehabilitáció a Barcsi borókásban (3 ha) feketefenyő-ültetvény eltávolítása.; Rigóci-tórendszer (18 ha) tórendszer jó karba hozása, műtárgyak felújítása, mederrendezés; Kistápei-láprét rekonstrukció (5 ha) cserjeirtás, láprét vízszintjének szabályozása; Németkéri Látó-hegy (5 ha) homoki élőhely és erdőrehabilitáció; Tengelici láp rekonstrukciós munkái (4 ha) láptisztítás, cserjeirtás; Dél-Mezőföldön erdőrehabilitáció (10 ha) rontott erdőterületek rehabilitációja ; Szársomlyó TT rekonstrukciója

(150 ha) bálványfa visszaszorítása; DDNP őrtilosai erdők rehabilitációja (5 ha) rongtott erdőterületek rehabilitációja (akácós és átalakítása).

Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság

Abonyi kaszálóerdő (HUDI10001); Börzsöny és Visegrádi-hegység (HUDI10002); Gerecse (HUDI10003); Jászkarajenői puszták (HUDI10004); Sárvíz völgye (HUDI10005); Tatai Öregtő (HUDI10006); Velencei-tó és Dinnyési-fertő (HUDI10007); Ipoly völgye (HUDI10008); Vértes (HUDI30001); Zámolyi-medence (HUDI30002); a területek összkiterjedése 148 140 ha.

Élőhelyrehabilitációk:

Ócsai TK (5 ha) cserjésedett kiszáradó láprétfoltok helyreállítása cserjeirtással és tisztító kaszálással;

Szénások EU Diplomás Terület (1 ha) feketefenyő csemeték visszaszorítása a gyepterületekről (LIFE);

Szénások EU Diplomás Terület (9 ha) akácós mechanikus átalakítása egyéb kemény lombos erdő állománnyá - 2004. évi sarjleverés (LIFE);

Szénások EU Diplomás Terület (2,4 ha) feketefenyves szerkezeti átalakítása és erózióvédő gátak kiépítése (LIFE);

Velencei-tavi Madárrezervátum TT (6 ha) hagymaburok pionír jellegű élőhelyének helyreállítása, bővítése kíméletes kézi nádvághásával.

Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság

Fertő-tó (HUFH10001); Mosoni-sík (HUFH10004); Szigetköz (HUFH30004); Hanság (HUFH30005); a területek összkiterjedése 40 934 ha.

Élőhelyrehabilitációk:

Mekszikópusztai szikesek (150 ha) élőhelyrekonstrukció. Elárasztások, kaszálás, legeltetés. Nyirkai-Hany élőhelyrekonstrukció (423 ha) láp, mocsár elárasztás, növénytelepítés, haltelepítés.

Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság

Szatmár-Bereg (HUHN10001); Hortobágy (HUHN10002); Bihar (HUHN10003); Középtisza (HUHN10004); Jászság (HUHN10005); Felső-Tisza (HUHN10008); a területek összkiterjedése 291 180 ha.

Élőhelyrehabilitációk:

HNP (HUHN10002)(8000 ha) gyepterület, szikes mocsár Tájrehabilitáció, a felszíni vízmozgás biztosítása

Pocsaj löszletörés (10 ha) szántó, löszgyep tájrehabilitáció (zárványszántó helyén gyepterület);

Hosszúpályi (8 ha) gyepterület, szikes mocsár vizes élőhely kialakítása;

Bagamér (100 ha) gyepterület, mocsárrét vizes élőhely rekonstrukciója;

Nyírségi területek (2000 ha) gyepterület, láprét kaszálás, vízvisszatartás, gyepesítés (*Angelica palustris* védelmére).

Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság

Kígyósi-puszták (HUKM10001); Kis-Sárrét (HUKM10002); Dévaványai-sík (HUKM10003); Vásárhelyi- és Csanádi-puszták (HUKM10004); Cserebökényi-puszták (HUKM10005); a területek összkiterjedése 91 472 ha.

Élőhelyrehabilitációk:

Kis-Sárrét (131,04 ha) vizes élőhely-rehabilitáció, illetve mocsárban vízpótlás;

Kígyósi-puszták (10,54 ha) Kardoskúti Fehértó (151,83 ha) Visszagyepesítés, visszagyepesítés, saját állatállomány ellátása, illetve kék vércse táplálkozóhely kialakítása céljából.

Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság

Felső-Kiskunsági szikes puszták és turjánvidék (HUKN10001); Kiskunsági szikes tavak és az őrjegi turjánvidék (HUKN10002); Tisza Alpár-Bokrosi ártéri öblözete (HUKN10004); Alsó-Tiszavölgy (HUKN10007); Balástya-Szatymaz környéki homokvidék (HUKN10008); Csongrád-Bokrosi Sós-tó (HUKN30001); Gátéri Fehér-tó (HUKN30002); Izsáki Kolon-tó (HUKN30003); a területek összterjedése 129 680 ha.

Élőhelyrehabilitációk:

Telepesen költő madarak élőhelyfejlesztése (0,1 ha) az évtizedek alatt felhalmozódott guanó, és nitrofil növényzet letakarítása; további mesterséges agyagsziget létesítése

A bugaci volt szovjet gyakorlótér élőhelyrekonstrukciója (60 ha) kb 12 km lövészárók, 7000 köbméternyi töltés és egyéb katonai objektumok eldózerolása

Tájidegen növényfajok (*Solidago* sp., *Asclepias syriaca*) visszaszorítása egyedi vegyszeres kenéssel a KNP Peszéradacsi rétek, Bugacpuszta, Bácsalmási Gyapjas gyűszűvirág TT területén (300 ha)

Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság

Őrség (HUON10001) A területek összterjedése 45 990 ha.

Élőhelyrehabilitációk:

Hat területen (láp, láprét, egykori szántó, legelő, gesztenyeliget – 8,9 ha) bokrosodás és invazív fajok visszaszorítása; felhagyott szántó átalakítása gyepterületté-kaszálással (2 ha-on).

2.3.3 Fajok védelmére irányuló tevékenység

A nemzetipark-igazgatóságok illetékességi területükön 2004-ben az alábbi madárfajok (és magasabb rendszertani egységek) védelmét célzó tevékenységeket végeztek.

Fajok	Elvégzett tevékenységek
Fekete gólya (<i>Ciconia nigra</i>)	Fészkelőhelyek őrzése (BNP); műfészkek kihelyezése több tájegység területén, a lehullott fészkek mesterséges fészkealappal történő megerősítése (DDNP); költések rendszeres ellenőrzése (ÖNP).
Fehér gólya (<i>Ciconia ciconia</i>)	Folyamatos állományfelmérés, költőhelyek aktív fenntartása, telepítés, áttelepítés, elektromos szigetelés (ANP); leesett fészkekből fiókamentés, állományfelmérés, fészektartók, veszélyeztető tényezők számbavétele, 10 db fészektartó állvány és műfészkek kihelyezés (BaNP); állomány felmérése, több esetben sérült egyedek beszállítása (BNP); fészkelőpárok felmérése, szükség esetén fészekmagasító vagy mesterséges fészkealap kihelyezése (DDNP); veszélyeztetett fészkek áttelepítése, magasítóra emelése (FHNP); fészkelőhelyvédelem, az állomány csökkenésének megállítása (HNP); 30 db fészektartó kihelyezése (KNP); 248 lakott fészkek ellenőrzése, rossz állapotban, de alkalmas helyen lévő fészkek megerősítése 31 helyen, 17 esetben történt emelés v. oszlopcseré (ÖNP).
Kis lilik (<i>Anser erythropus</i>)	Élőhelyfejlesztés, vonulóhelyek biztosítása, az átvonuló állomány számának gyarapodása (HNP).
Ragadozómadarak (Accipitriformes)	Műfészkek kihelyezése, téli etetés, fészkek őrzése (FHNP).
Rétisas (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	Műfészkek kihelyezése több tájegység területén, a lehullott fészkek

	mesterséges fészkalappal történő megerősítése, téli etetés a Gemenci, Béda-Karapancsai és Tolnai tájegység területén (DDNP).
Kígyászölyv (<i>Circus gallicus</i>)	Állomány felmérése (Bükk-hegység, Mátra-hegység, Kelet-Cserhát, Zempléni-hegység), az élőhelyek védelmét és a költések biztonságát szolgáló hatósági intézkedések (BNP).
Egerészölyv (<i>Buteo buteo</i>)	Áramütött, gázolt madár mentése, menhelyre szállítás, leesett fészkek és a kiesett fiókák visszahelyezése (BaNP).
Békászó sas (<i>Aquila pomarina</i>)	Állomány felmérése (Bükk-hegység, Mátra-hegység, Kelet-Cserhát, Zempléni-hegység), az élőhelyek védelmét és a költések biztonságát szolgáló hatósági intézkedések. Néhány pár mesterséges fészkekben költött - ezek sikeresen repítettek (BNP).
Parlagi sas (<i>Aquila heliaca</i>)	Költőállomány monitorozása, regisztrálása, hatósági intézkedések (erdőrészek korlátozása, tulajdonosi egyeztetések stb), kb. 30 db mesterséges fészkek kihelyezése (BNP).
Vörös vércse (<i>Falco tinnunculus</i>)	10 db költőodú kihelyezése a Pécselyi- és Káli-medence területén (BaNP); állomány felmérése, 40 db. költőláda kihelyezése (BNP); 3 fiatal, fogságban kelt madár repatriálása (ÖNP).
Kék vércse (<i>Falco vespertinus</i>)	állomány felmérése, 40 db. költőláda kihelyezése (BNP); 80 db műfészkek kihelyezése (HNP); 127 láda kihelyezése, parlagok kaszálása, mozaikos élőhelyek kialakítása (KMNP); állományfelmérés, veszélyeztető tényezők feltárása (KNP).
Kerecsensólyom (<i>Falco cherrug</i>)	Költőállomány felmérése, a költéssikeresség-vizsgálat, fiókák jelölése, táplálékmaradványok begyűjtése, aktív védelmi feladatok ellátása a teljes illetékességi területen (BNP); folyamatos fészkekörzés a szaporodási időszakban a Gerecsei TK területén (DINP).
Vándorsólyom (<i>Falco peregrinus</i>)	Állományfelmérés, potenciális fészkelőhelyek költésbiztonságának hatósági előkészítése, egy helyszínen fészkekörzés (BNP); folyamatos fészkekörzés a szaporodási időszakban a Börzsöny területén (DINP).
Fogoly (<i>Perdix perdix</i>)	Élőhelyvédelem és -fejlesztés, ragadozókontroll, repatriáció (HNP); élőhelyvédelem és -fejlesztés (KMNP).
Haris (<i>Crex crex</i>)	Folyamatos állományfelmérés a teljes illetékességi területen, kutatás (tájhasználat, élőhelypreferencia stb.), területhasználat korlátozása, védetté nyilvánítások szakmai megalapozása (ANP); kaszálás, legeltetés idő-és térbeli korlátozása, fészkelőterületek vízellátásának lehetőség szerinti biztosítása (BaNP); állományfelmérés, valamint fészkelőhelyek biztosítása (BNP).
Daru (<i>Grus grus</i>)	Őszi táplálkozóhelyek kialakítása élőhelyfejlesztéssel, vonulóhelyek biztosítása (HNP).
Túzok (<i>Otis tarda</i>)	Túzokvédelmi programban meghatározott feladatok elvégzése (területvásárlás, használati korlátozások, növénykultúrák meghatározása, felmérés, veszélyeztetett fészkek eljuttatása, begyűjtött fészkek eljuttatása, repatriációja, repcevetés támogatása, szinkron, téli tűzokvédelmi feladatok, ragadozó gyérítés) (BNP); Natura 2000 terület kijelölése, ÉTT terület kijelölése, monitoring, kapcsolattartás és szaktanácsadás a gazdálkodó felé (FHNP); élőhelyfejlesztés, áttelelőhelyek biztosítása (HNP); élőhelyvédelem és -fejlesztés, 14 fiatal madár mintaterületre való kihelyezése (KMNP); egyeztetés a fészkelésben érintett gazdálkodókkal, a gazdálkodási munkafolyamatok kontrollálása a fészkelési időszakban, fészkekmentések, a fészkek védőzóna kialakítások a veszélyeztetett fészkeknél (különösen a nem védett területeken), a veszélyeztetett fészkekben fatojásos helyettesítés, ideiglenes inkubáció, majd kelés előtti visszahelyezés, ha a tojó üli a fészket, a nem visszahelyezhető tojások elszállítása a

	Dévaványa tűzoktelepre, a fészkek egyedi védelme és a gazdálkodási folyamatok szabályozása (KNP).
Székicsér (<i>Glareola pratincola</i>)	Költőhelyvédelem, a táplálkozóhelyek túllegeltetése (HNP).
Széki lile (<i>Charadrius alexandrinus</i>)	A széki lile KNP által kidolgozott országos fajmegőrzési terve véglegesítés alatt.
Gyöngybagoly (<i>Tyto alba</i>)	Állományfelmérés, költőhelyek aktív fenntartása, ládakihelyezés, kutatás (állománydinamika, táplálkozásökológia, tájhasználat, stb.) (ANP).
Füleskuvik (<i>Otus scops</i>)	Tucatnyi odú kihelyezése a Pécselyi-medence alkalmas élőhelyein (BaNP); 50 db odú kihelyezése alkalmas élőhelyeken (ÖNP).
Uhu (<i>Bubo bubo</i>)	2004-ben egy fiatal, fogságban kelt madár repatriálása (ÖNP).
Kuvik (<i>Atbene noctua</i>)	50 db odú kihelyezése alkalmas élőhelyeken (ÖNP).
Macskabagoly (<i>Strix aluco</i>)	Áramütött, gázolt madár mentése, menhelyre szállítása, leesett fészkek és a kiesett fiókák visszahelyezése (BaNP).
Uráli bagoly (<i>Strix uralensis</i>)	Állományfelmérés, adatgyűjtés illetékességi terület potenciális élőhelyein. 22 db költőláda legyártása és részbeni kihelyezése (BNP).
Gyurgyalag (<i>Merops apiaster</i>)	Folyamatos állományfelmérés, élőhelyek aktív fenntartása, ismeretterjesztés, védetté nyilvánítások megalapozása (ANP); bányafalak védelme, bányaművelés tér- és időbeli korlátozása, állományok megóvása a ragadozóktól (róka), fészkelésre alkalmas fal létrehozása a Kis-Balatonon (BaNP).
Szalakóta (<i>Coracias garrulus</i>)	50 db. költőláda kihelyezése, a régi költőládák (450 db) kontrollja, jelölése, EOY koordináták bemérése, folyamatos odúállomány-felújítás, karbantartás, fejlesztés (BNP); a Dél-Mezőföld gyepterületein mintegy 100 db fészkes odú kihelyezése, ezzel a területen valamikor fészkelő faj újbóli megtelepedésének elősegítése (DDNP); odúkihelyezés (HNP); 50 db odú kihelyezése alkalmas élőhelyeken (ÖNP).
Búbosbanka (<i>Upupa epops</i>)	50 db odú kihelyezése alkalmas élőhelyeken (ÖNP).
Partifecske (<i>Riparia riparia</i>)	Bányafalak védelme, bányaművelés tér- és időbeli korlátozása, fészkelésre alkalmas fal létrehozása a Kis-Balatonon (BaNP).
Nádi énekesek (<i>Acrocephalus</i> spp.)	Szaporodásukhoz szükséges avas nád fenntartása az amúgy learatott Kornyai tavon (BaNP).
Énekesmadarak (Passeriformes)	Téli etetés minden tájegységen főként az erdei élőhelyeken kihelyezett etetőkkal (DDNP); 180 db kihelyezett B-típusú odúban szécinege, kékcinege, fenyvescinege és örvös légykapó költött (ÖNP).

A legtöbb beavatkozás a fészkelőhelyek védelmét célozta (fészkelőhely őrzése; mesterséges fészkek és/vagy -alpok kihelyezése; tevékenységek korlátozása/felfüggesztése stb.).

Az igazgatóságok szervezésében összesen 550 darab mesterséges fészkelőláda és odú, 100 db fészkealap és 10 db fészkeemelő állvány került kihelyezésre. Az ÓNPI területén 500 darab szigetelőpapucsot helyeztek fel középfeszültségű oszlopokra.

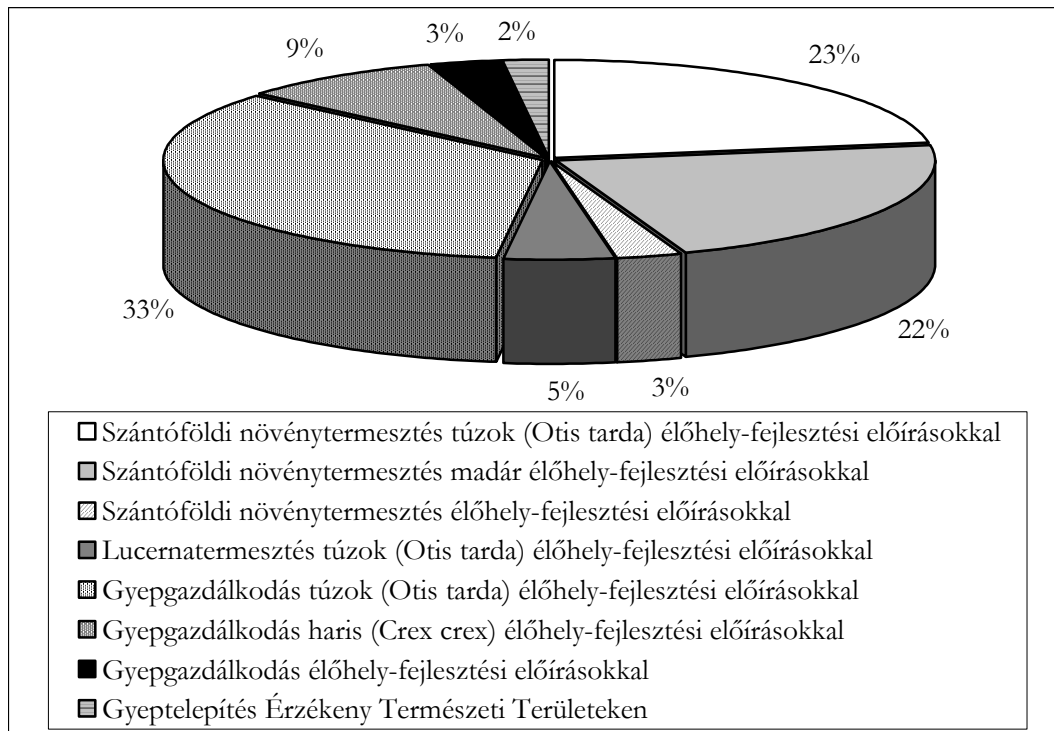
A nagytestű fajok (golyák, ragadozók) esetében összesen közel tucatnyi, fogságban kelt vagy áramütést szenvedett madár repatriálására került sor.

A KMNPI területén – repatriációs program keretében – 14 fiatal tűzok (*Otis tarda*) került kihelyezésre egy mintaterületre.

2.4 Célzott intézkedések a madárélőhelyek védelmére országszerte (agrár-környezetvédelmi intézkedések stb.)

A Madárvédelmi Irányelv végrehajtásához kapcsolódóan Magyarország a Nemzeti Agrár-környezetvédelmi Programon belül az Érzékeny Természeti Területek zonális támogatási rendszerét alakította ki. Ennek keretében 2004-ben 120 000 hektáron támogatta a magyar kormányzat az alábbi táblázatban ismertetett, madár- ill. madáréőhely-védelmi intézkedések végrehajtását.

Az egyes intézkedésekre fordított összeg hozzávetőleges arányát a kördiagram szemlélteti.

Célprogram	Támogatási cél	Támogatási összeg	Nyertes gazdálkodók száma
Szántóföldi növénytermesztés túzokéőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram	A támogatás célja a területi mezőgazdasági földhasználat, a környezet- és természetvédelmi szempontok harmonizációjának elősegítése, valamint olyan gazdálkodási módok elterjesztése, amelyek megfelelnek a régiók természeti értékfenntartó képességének. A célprogram kiemelt célja a túzok (<i>Otis tarda</i>), az ugartyúk (<i>Burhinus oedicnemus</i>), a szalakóta (<i>Coracias garrulus</i>) és a fokozottan védett ragadozó madarak – parlagi sas (<i>Aquila heliaca</i>), kerecsensólyom (<i>Falco cherrug</i>), kék vércse (<i>Falco vespertinus</i>), hamvas rétihéja (<i>Circus pygargus</i>) – természetes élőhelyeknek védelme.	250,98 euró/ha	349
Szántóföldi növénytermesztés madáréőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram	A támogatás célja a természeti értékekre káros hatások csökkentése a kevésbé ártalmas növényvédő szerek alkalmazása, illetve a növényvédő szer mentes parcellaszegélyek kialakítása, a megfelelő betakarítási és növényápolási technológiák, valamint a kevesebb műtrágya felhasználása érdekében. A támogatás célja továbbá a parlagi sas (<i>Aquila heliaca</i>), a fűrj (<i>Coturnix coturnix</i>) és a fogoly (<i>Perdix perdix</i>) élőhelyének és életfeltételeinek biztosítása.	203,92 euró/ha	657
Lucernatermesztés túzok éőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram	A támogatás célja a térségi mezőgazdasági földhasználat, valamint a környezet- és természetvédelmi szempontok harmonizációjának elősegítése, valamint olyan gazdálkodási módok	266,67 euró/ha	199

Célprogram	Támogatási cél	Támogatási összeg	Nyertes gazdálkodók száma
	elterjesztése, amelyek megfelelnek a térség természeti érték-fenntartó kapacitásának. A célprogram kiemelt célja tűzok (<i>Otis tarda</i>), az ugartyúk (<i>Burhinus oediconemus</i>), a szalakóta (<i>Coracias garrulus</i>) és a fokozottan védett ragadozó madarak – parlagi sas (<i>Aquila heliaca</i>), kerecsensólyom (<i>Falco cherrug</i>), kék vércse (<i>Falco vespertinus</i>), hamvas rétihéja (<i>Circus pygargus</i>) – természetes élőhelyeinek védelme.		
Szántóföldi növénytermesztés élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram	A támogatás célja a tájszerkezet megőrzése, a növényvédő szerek és műtrágyák talajba mosódásának elkerülése, valamint a környezetterhelés korlátozása mellett a védett állatfajok részére a megfelelő életkörülmények kialakítása.	192,16 euró/ha	37
Gyepgazdálkodás tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram	A támogatás célja a környezetbarát gazdálkodás módszereinek alkalmazása, az Érzékeny Természeti Területek természetes élőhelyeinek és értékeinek fenntartása, valamint a következő madárfajok állományainak védelme, élőhelyeinek fenntartása és kialakítása: tűzok (<i>Otis tarda</i>), ugartyúk (<i>Burhinus oediconemus</i>), szalakóta (<i>Coracias garrulus</i>), parlagi sas (<i>Aquila heliaca</i>), kerecsensólyom (<i>Falco cherrug</i>), kék vércse (<i>Falco vespertinus</i>), hamvas rétihéja (<i>Circus pygargus</i>).	125,49 euró/ha	491
Gyepgazdálkodás haris élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram	A támogatás célja a haris (<i>Crex crex</i>) élő-, illetve fészkelőhelyének fejlesztése nedves rétek kialakításával, valamint olyan védett fajok élőhelyének biztosítása, mint a kockás kotuliliom (<i>Fritillaria meleagris</i>), a szibériai nőszirm (<i>Iris sibirica</i>), kígyógyökerű keserűfű (<i>Polygonum bistorta</i>), illetve a vérfüboáglárka (<i>Maculinea teleius</i>).	109,80 euró/ha	297
Gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram	A támogatás célja a régió természetes vízháztartásának helyreállítása, amely korábban az intenzív mezőgazdálkodás miatt károsodott, valamint pufferezónák kialakítása az Érzékeny Természeti Területek körül, amelyek biztosítják a védett madarak élőhelyeinek, illetve fészkelőhelyeinek zavartalanságát, valamint hozzájárulnak a védett növények állományainak növeléséhez.	98,04 euró/ha	73
Gyeptelepítés Érzékeny Természeti Területeken célprogram	A támogatás célja az Érzékeny Természeti Területeken található nagy biodiverzitású gyepterületek növelése speciális, az adott területre jellemző fűmagkeverék vetésével. A természetvédelem szempontjából kímélő technológia lehetővé teszi a környező természetes gyepterületek meghatározó (karakter) fajainak betelepülését az átalakítandó szántóra, ezáltal viszonylag rövid időn belül a természeteshez nagyon hasonló gyepársulás alakul ki, emelve a terület természetvédelmi értékét.	294,12 euró/ha	41

3. A FAJOK VÉDELME (5., 7., 8. & 9. CIKK)

3.1/Általános védelem (5. cikk)

3.1.1 madarak védelmére vonatkozó magyar jogszabályok

Törvények:

1. 1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól (Kvt.)

[Megjelent: Magyar Közlöny 1995/52. (VI. 22.)]

Módosította:

- 1997. évi CXLIV. törvény a gazdasági társaságokról
[Megjelent: Magyar Közlöny 1997/114. (XII. 18.)]
- 1998. évi XC. törvény a Magyar Köztársaság 1999. évi költségvetéséről
[Megjelent: Magyar Közlöny 1998/120. (XII. 29.)]
- 2000. évi CXXIX. törvény a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény módosításáról
[Megjelent: Magyar Közlöny 2000/126. (XII. 20.) 8201-8202. oldal]
- 2000. évi CXXXIII. törvény a Magyar Köztársaság 2001. és 2002. évi költségvetéséről
[Megjelent: Magyar Közlöny 2000/128. (XII. 22.) 8374-8595. oldal]
- 2001. évi LV. törvény az egyes törvények környezetvédelmi célú jogharmonizációs módosításáról
[Megjelent: Magyar Közlöny 2001/76. (VII. 5.) 5542-5546. oldal]
- 2002. évi LXII. törvény a Magyar Köztársaság 2003. évi költségvetéséről
[Megjelent: Magyar Közlöny 2002/163. (XII. 26.) 9674-9878. oldal]
- 2003. évi CXX. törvény az egyes törvények környezetvédelemmel kapcsolatos rendelkezéseinek módosításáról
[Megjelent: Magyar Közlöny 2003/153. (XII. 23.) 12141-12144. oldal]
- 2003. évi CXXVIII. törvény a Magyar Köztársaság gyorsforgalmi közúthálózatának közérdekűségéről és fejlesztéséről
[Megjelent: Magyar Közlöny 2003/157. (XII. 28.) 13137-13143. oldal]
- 2004. évi XXIX. törvény az európai uniós csatlakozással összefüggő egyes törvénymódosításokról, törvényi rendelkezések hatályon kívül helyezéséről, valamint egyes törvényi rendelkezések megállapításáról
[Megjelent: Magyar Közlöny 2004/58. (IV. 28.) 5975-6006. oldal]
- 2004. évi LXVII. törvény a Tisza-völgy árvízi biztonságának növelését, valamint az érintett térség terület- és vidékfejlesztését szolgáló program (a Vásárhelyi-terv továbbfejlesztése) közérdekűségéről és megvalósításáról
[Megjelent: Magyar Közlöny 2004/93. (VI. 30.) 8990-8995. oldal]
- 2004. évi LXXVI. törvény a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény, valamint a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény módosításáról
[Megjelent: Magyar Közlöny 2004/97. (VII. 8.) 9146-9151. oldal]

2. 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről (Tvt.)

[Megjelent: Magyar Közlöny 1996/53. (VII. 3.)]

Módosította:

- 1997. évi CXL. törvény a kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről
[Megjelent: Magyar Közlöny 1997/112. (XII. 15.)]
- 1998. évi XC. törvény a Magyar Köztársaság 1999. évi költségvetéséről
[Megjelent: Magyar Közlöny 1998/120. (XII. 29.)]
- 1999. évi CXV. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény módosításáról
[Megjelent: Magyar Közlöny 1999/118. (XII. 21.)]
- 2000. évi XLII. törvény a vízi közlekedésről
[Megjelent: Magyar Közlöny 2000/53. (VI. 2.) 3110-3126. oldal]

- 2000. évi CXXXIII. törvény a Magyar Köztársaság 2001. és 2002. évi költségvetéséről
[Megjelent: Magyar Közlöny 2000/128. (XII. 22.) 8374-8594. oldal]
- 2002. évi LXII. törvény a Magyar Köztársaság 2003. évi költségvetéséről
[Megjelent: Magyar Közlöny 2002/163. (XII. 26.) 9674-9878. oldal]
- a 2003. évi LI. törvény a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény módosításáról
[Megjelent: Magyar Közlöny 2003/82. (VII. 10.) 6532-6533. oldal]
- 2004. évi XXIX. törvény az európai uniós csatlakozással összefüggő egyes törvénymódosításokról, törvényi rendelkezések hatályon kívül helyezéséről, valamint egyes törvényi rendelkezések megállapításáról
[Megjelent: Magyar Közlöny 2004/58. (IV. 28.) 5975-6006. oldal]
- a 2004. évi LXXVI. törvény a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény, valamint a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény módosításáról
[Megjelent: Magyar Közlöny 2004/97. (VII. 8.) 9146-9151. oldal]
- a 2004. évi CXXXV. törvény a Magyar Köztársaság 2005. évi költségvetéséről
[Megjelent: Magyar Közlöny 2004/202. (XII. 27.) 15822-16101. oldal]

3. 1996. évi LV. törvény a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról (Vtv.)
[Megjelent: Magyar Közlöny 1996/53. (VII. 3.)]

Módosította

- az 1998. évi LXXVIII. törvény a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény módosításáról
[Megjelent: Magyar Közlöny 1998/114. (XII. 19.)]
- a 2003. évi XIII. törvény az Országos Magyar Vadászkaráról szóló 1997. évi XLVI. törvény és a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény módosításáról
[Megjelent: Magyar Közlöny 2003/27. (III. 18.) 2034-2035. oldal]
- a 2004. évi XCIV. törvény a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény módosításáról
[Megjelent: Magyar Közlöny 2004/150. (X. 19.) 12234-12237. oldal]

Kormányrendeletek:

1. 8/1998. (I. 23.) Korm. rendelet a védett állatfajok védelmére, tartására, bemutatására és hasznosítására vonatkozó részletes szabályokról

[Megjelent: Magyar Közlöny 1998/3. (I. 23.)]

Módosította

- 139/1999. (IX. 3.) Korm. rendelet a védett állatfajok védelmére, tartására, bemutatására és hasznosítására vonatkozó részletes szabályokról szóló 8/1998. (I. 23.) Korm. rendelet módosításáról
[Megjelent: Magyar Közlöny 1999/79. (IX. 3.)]
- 100/2001. (VI. 20.) Korm. rendelet a védett állatfajok védelmére, tartására, bemutatására és hasznosítására vonatkozó részletes szabályokról szóló 8/1998. (I. 23.) Korm. rendelet módosításáról
[Megjelent: Magyar Közlöny 2001/68. (VI. 20.) 4409-4410. oldal]

2. 275/2004 (X. 8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről

[Megjelent: Magyar Közlöny 2004/143. (X. 8.) 11756-11816. oldal]

3. 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról
[Megjelent: Magyar Közlöny 2005/3. (I. 11.) 61-68. oldal]

Miniszteri rendeletek:

1. 13/2001 (V. 9.) KöM rendelet a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről

[Megjelent: Magyar Közlöny 2001/53. (V. 9.) 3446-3512. oldal]

Módosította

– 21/2001. (IX. 28.) KöM rendelet a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről szóló 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet módosításáról

[Megjelent: Magyar Közlöny 2001/106. (IX. 28.) 7140. oldal]

2. 79/2004. (V. 4.) FVM rendelet a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról szóló 1996. évi LV. törvény végrehajtásának szabályairól (Vhr.)

[Megjelent: Magyar Közlöny 2004/62. (V. 4.) 6453-6512. oldal]

Módosította

– az 56/2005. (VI. 25.) FVM rendelet a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról szóló 1996. évi LV. törvény végrehajtásának szabályairól szóló 79/2004. (V. 4.) FVM rendelet módosításáról

[Megjelent: Magyar Közlöny 2005/86. (VI. 25.) 4433-4448. oldal].

3.1.2. Vadászható fajok jegyzéke

Magyarországon 2004-ben az alábbi fajok voltak vadászhatóak (a vadászati idényeket lásd a 3.2 pont alatt):

Fácán (*Phasianus colchicus*)

Fogoly (*Perdix perdix*)

Vetési lúd (*Anser fabalis*)

Nagy lilik (*Anser albifrons*)

Tőkés réce (*Anas platyrhynchos*)

Csörgő réce (*Anas crecca*)

Szárcsa (*Fulica atra*)

Barátréce (*Aythya ferina*)

Kerцерéce (*Bucephala clangula*)

Böjti réce (*Anas querquedula*)

Erdei szalonka (*Scolopax rusticola*)

Balkáni gerle (*Streptopelia decaocto*)

Örvös galamb (*Columba palumbus*)

Dolmányos varjú (*Corvus cornix*)

Szarka (*Pica pica*)

Szajkó (*Garrulus glandarius*)

3.1.3 Madárfajokra vonatkozó akciótervek (fajmegőrzési tervek) és specifikus madárvédelmi intézkedések

2004. december 22-én két madárfajra – túzok (*Otis tarda*) és kék vércse (*Falco vespertinus*) – vonatkozó fajmegőrzési tervet fogadott el a környezetvédelmi és vízügyi miniszter, amelyek végrehajtása egyben meg is kezdődött.

A **túzok** (*Otis tarda*) fajmegőrzési terv szellemében 2004. őszén indult meg a magyar természetvédelem eddigi legnagyobb költségvetésű (4.349.471 euró) LIFE Nature projektje, amely négy év alatt a faj magyarországi állományának növelését és a kisebb részpopulációk stabilizálását igyekszik elérni.

Főbb tevékenységei: a projekt az összes hazai részpopuláció számára tűzokkíméleti területek kialakítását irányozza elő, a legfontosabb földterületek nemzetipark-igazgatósági vagyongazdálkodásba vételével (megvásárlásával), és a tűzok számára kedvező növénykultúrák (elsősorban az áttelelést segítő repce) illetve természetes gyepek megfelelő arányban tartásával. A projekt fontos elemei a fészekőrzési és fészekmentési tevékenységek, illetve az egységes, a korábbinál jóval intenzívebb monitorozás és a szemléletformálás.

A LIFE projektől függetlenül, a 2003-as évhez hasonlóan a magyar természetvédelmi kormányzat 30 m Ft-t áldozott ebben az évben is specifikus tűzokvédelmi intézkedésekre. Ezek közül kiemelendő a Dévaványai Tűzokvédelmi Mintaterület kiépítésének befejezése és működtetése (a 408 ha-os, legelőket és szántókat tartalmazó, a ragadozók távoltartása érdekében 8250 m hosszú kerítéssel körbezárt kert feladata a mentett fészekaljából származó tenyésztet második generációs repatriációjának biztosítása).

Egyéb fontos tevékenységek: veszélyeztetett fészkek felkutatása, őrzése, kapcsolattartás a fészkelőterületeken gazdálkodókkal, az áttelelést biztosító repcetáblák fenntartása és a monitorozás (az összes magyar részpopuláció vonatkozásában).

A 2004-es évben folytatódott a 2002-ben megkezdett, és magyar részről a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME – BirdLife Hungary), mint kedvezményezett irányításával futó LIFE Nature projekt a **parlagi sas** (*Aquila heliaca*) Kárpát-medencei (magyar és szlovák) állományának védelmére. A legfontosabb, 2004-ben (is) folytatott, az egyéb fejezetekben szereplő programoktól (pl. különleges madárvédelmi területek kijelölése) különálló, fajspecifikus tevékenységek: élőhely-minőség értékelése a földhasználattal összefüggésben, élőhely-kezelési javaslatok kidolgozása, monitorozás, rádiós és műholdas nyomon követés, műfészkek építése, fészekőrzés. 2004-ben pl. 64 fészeknél követték figyelemmel a költés sikerességét, összegyűjtötték a tojás-, fióka- és táplálékmaradványokat, valamint a vedlett tollakatt az egyedek genetikai azonosításához. 2003-2004 során tíz kifejlett fiókára helyeztek kézi bemérésű rádiós jeladót, és ezeket hónapokig nyomon követték. 2003-ban és 2004-ben is két-két fiókat jelöltek műholdas nyomkövetésű adóval, és ezek sorsát is figyelemmel kísérték, az adatokat feldolgozták.

5132 db szigetelőpapucsot készítettek el és helyeztek ki a LIFE projektből. 2004-ben tíz pár parlag sas fészkel a projekt során kihelyezett mesterséges fészkekben. 2004-ben egy mesterségesen keltetett fiókat helyeztek be egy másik pár fiókája mellé, a fészket időszakosan őriztették és mindkét fióka sikeresen kirepült.

A **kék vércse** (*Falco vespertinus*) hazai állománycsökkenésének megállítása, és az állomány megerősítése érdekében kulcskérdés a megfelelő fészkelési lehetőségek kialakítása (a kék vércse nem rak fészket, varjúfélék fészkeit, rendszerint vetésivarjú-fészkeket foglal el – ez utóbbi faj állománya viszont súlyosan megfogyatkozott az elmúlt évtizedben, és ezzel párhuzamosan zajlott a hazai kékvércse-állomány drámai hanyatlása is). Éppen ezért, a 2004-ben elfogadott fajmegőrzési terv végrehajtásának részeként a magyar természetvédelmi kormányzat már a 2004-es költségvetés terhére két millió forinttal támogatta a speciálisan e faj számára kialakított odútelepek létrehozását, amit magánadománnyal is kiegészítettek (a rendelkezésre álló összegből 2005-ben helyeztek ki 260 odút, összesen 7 új telepet kialakítva).

2004-ben, a fajmegőrzési terv alapján az MME koordinációjában elkészült a kék vércse magyar és nyugat-romániai állományára írt LIFE projekt, amely 2005-ben támogatást is nyert.

Mind a természetvédelmi kormányzat, mind az MME évtizedek óta nemzetközi elismertséget is kivívó szinten tevékeny a veszélyes közép feszültségű szabadvezetékek oszlopainak szigetelőpapuccsal történő szigetelése terén.

A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium 2004-ben pályázati úton támogatta a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesületet, hogy egy, a nemzeti park igazgatóságokkal összehangolt projekt révén az **áramütés okozta tömeges madárpusztulást csökkentse**. A

közel 20 millió forintos támogatásból 12 800 db szigetelőpapucsot vásároltak, ami 5 600 db veszélyes oszlop szigetelését teszi lehetővé. 2004. novemberében az MME meghirdette az első országos vezetékfelmérést önkéntesek bevonásával.

Országsszerte összesen 4 067 oszlopot ellenőriztek le, ami mintegy 325 km szabadvezetékkel jelent. 33 faj 581 tetemét találták e szakaszokon, demonstrálva a probléma veszélyességét, és párbeszédet kezdeményezve a természetvédelmi kormányzat, illetve az áramszolgáltatók között.

2002-2003 folyamán a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium szintén pályázati úton támogatta azt az országos projektet, amely 2100, a gólyák áramütéses pusztulásának veszélyét minimalizáló és egyben az áramellátás biztonságát növelő **gólyafészek-magasító állványt** juttatott el elsősorban a tíz nemzeti park igazgatóságának, ezen felül önkormányzatoknak, egy társadalmi szervezetnek és magánszemélyeknek. Az állványok felhasználása azóta folyamatos volt, 2004-ben is kb. 200 veszélyeztetett fészket magasítottak velük.

3.2/ Madárfajok vadászata és befogása (7. cikk)

Vadászattal kapcsolatos jogszabályok

A madárvédelmi irányelv madarak vadászatára vonatkozó előírásait a többször módosított 1996. évi, a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló LV. törvény, illetve a végrehajtásáról szóló 79/2004. (V. 4.) FVM rendelet tartalmazzák. A jogszabályok teljes címe, a módosító jogszabályok, valamint megjelenésük helye a 3.1 pont alatt, az irányelv megfelelési táblázata 2004. december 31-iki állapot szerint az 5. pont alatt található.

Vadászati idények

A 79/2004. (V. 4.) FVM rendelet 5. számú melléklete az alábbi táblázatban szereplő fajok vadászatával kapcsolatban rendelkezik.

Faj	Annex	Vadászati idény	Kiegészítő rendelkezések
Fácán (<i>Phasianus colchicus</i>) – kakas – tyúk	II/1	X.1 – II. 28 Idény nélkül	A fácántyúk kibocsátás esetében vadászható, a vadászati hatóság által a vad zárttéri tartásáról és kibocsátásáról adott engedélyben foglaltak szerint. Az engedélyben meg kell határozni a kibocsátás feltételeit és a hasznosítás mértéke, feltételei mellett a vadászat kibocsátóhelytől mért körzetét is.
Fogoly (<i>Perdix perdix</i>)	II/1	X.1 – XII. 31	Fogoly indokolt esetben vadászható azokon a vadászterületeken, ahol kibocsátás történt, a vadászati hatóság által a vad zárttéri tartásáról és kibocsátásáról adott engedélyben foglaltak szerint. Az engedélyben meg kell határozni a kibocsátás feltételeit és a hasznosítás mértéke, feltételei mellett a vadászat kibocsátóhelytől mért körzetét is.
Vetési lúd (<i>Anser fabalis</i>)	II/1	X.1 – I. 31 (XII.1 – I. 31)	A vetési lúd vadászati idénye Hajdú-Bihar, Békés és Csongrád Megye teljes közigazgatási területén, valamint Jász-Nagykun-Szolnok Megye Tiszántúli területén december 1-én kezdődik és január 31-ig tart. Vetési lúdból naponta személyenként összesen legfeljebb négy darab ejthető el.
Nagyililik (<i>Anser albifrons</i>)	II/2	X.1 – I. 31 (XII.1 – I. 31)	A nagyililik vadászati idénye Hajdú-Bihar, Békés és Csongrád Megye teljes

			közigazgatási területén, valamint Jász-Nagykun-Szolnok Megye Tiszántúli területén december 1-én kezdődik és január 31-ig tart. Nagylilikből naponta személyenként összesen legfeljebb négy darab ejthető el.
Tőkés réce (<i>Anas platyrhynchos</i>)	II/1	IX.1 – I. 31	Természetes tőkésréceből naponta személyenként összesen legfeljebb 8 darab ejthető el. Tenyésztett tőkésréce tilalmi időben is napi terítékkorlátozás nélkül lőhető.
Csörgő réce (<i>Anas crecca</i>)	II/1	IX.1 – I. 31	Csörgő réceből naponta személyenként összesen legfeljebb 8 darab ejthető el.
Szárcsa (<i>Fulica atra</i>)	II/1	IX.1 – I. 31	Szárcsából naponta személyenként összesen legfeljebb 8 darab ejthető el.
Barátréce (<i>Aythya ferina</i>)	II/1	X.1 – I. 31	Barátrécéből naponta személyenként összesen legfeljebb 8 darab ejthető el.
Kerceréce (<i>Bucephala clangula</i>)	II/2	X.1 – I. 31	Kercerécéből naponta személyenként összesen legfeljebb 8 darab ejthető el.
Böjti réce (<i>Anas querquedula</i>)	II/1	Idény nélkül	Jelenleg nem vadászható faj.
Erdei szalonka (<i>Scolopax rusticola</i>)		III. 1 – IV. 10	Erdei szalonkára csak húzáson szabad vadászni. Naponta, személyenként legfeljebb 4 darabot szabad elejteni.
Balkáni gerle (<i>Streptopelia decaocto</i>)	II/1	VIII. 15 – II. 28	
Örvös galamb (<i>Columba palumbus</i>)	II/1	VIII. 15 – XI. 31	
Dolmányos varjú (<i>Corvus cornix</i>)	II/2	VII. 1 – II. 28	Apróvadás vadászterületeken a dolmányos varjú az apróvad szaporodási időszakában a vadászati hatóság külön engedélyével gyéríthető.
Szarka (<i>Pica pica</i>)	II/2	VII. 1 – II. 28	Apróvadás vadászterületeken a szarka az apróvad szaporodási időszakában a vadászati hatóság külön engedélyével gyéríthető.
Szajkó (<i>Garrulus glandarius</i>)	II/2	VIII. 1 – II. 28	Apróvadás vadászterületeken a szajkó az apróvad szaporodási időszakában a vadászati hatóság külön engedélyével gyéríthető.

Vadászattal kapcsolatos hatósági rendszer: A vadászati igazgatással összefüggő egyes irányítási, szervezési, valamint hatósági feladatokat a 19 megyei földművelésügyi hivatal vadászati és halászati felügyelőségei látják el. A vadgazdálkodással, vadászattal összefüggésben az országos koordinációt, felügyeletet, valamint egyes első- és másodfokú hatósági feladatokat a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium (FVM) Vadászati, Halászati és Vízgazdálkodási Főosztálya látja el.

2004 során a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME - Birdlife Hungary) koordinálásában, hét meghatározó szervezet részvételével készült el a Magyarországon vadászható madárfajok fenntartható hasznosítási programjának végrehajtási terve.

Ez a terv hivatott a Madárvédelmi Irányelv vadászattal kapcsolatos kötelezettségeinek végrehajtását elősegíteni egy átfogó intézkedési csomag révén, amely a madárfajok monitorozástól kezdve a kezelési tervek előkészítésén át a társadalmi tudatosság növelését célzó intézkedéseket tartalmazza.

E mellett a **fogoly** (*Perdix perdix*) védelmét célozva, a Nyugat-Magyarországi Egyetem Vadgazdálkodási Intézetének koordinálásával hat területen folytak aktív fajvédelmi beavatkozások. Ezek módszertanát a 16 éve életre hívott, az FVM által támogatott Lajta Projekt alapozta meg, amely az élőhelyfejlesztésen és az intenzív predátor-kontrollon (dúvadgyérítés) keresztül szolgálja az agrárkörnyezetben élő madárfajok védelmét és a vadászható madárfajok

bölcs hasznosítását. Ugyancsak a fogoly fajvédelmi terv keretében, az FVM támogatásával megindult a Gemenc Rt. lenesi szárnyasvad-tenyésztő telepén a fogoly repatriációhoz szükséges tenyészanyagot biztosító állami fogoly törzstelep létrehozása, 25 millió Ft támogatási összeggel. A fajvédelmi terv egyik elemeként egyes mintaterületeken a fogoly repatriációja 2005-ben megkezdődik.

3.3/Eszközök, eljárások vagy módszerek a madarak nagy tömegben történő vagy nem szelektív alapon történő befogására vagy elpusztítására (8. cikk)

A nem vadászható madárfajok esetében madarak nagy számban történő gyérítése az alábbi esetekben fordulhat elő: a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről szóló 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet 4. § (3) alapján: „A bütykös hattyú (*Cygnus olor*), a házi veréb (*Passer domesticus*), a kárókatona (*Phalacrocorax carbo*), a sárgalábú sirály (*Larus cachinnans*) és a seregély (*Sturnus vulgaris*) riasztása, elejtése, gyérítése, állományának szabályozása közegészségügyi okból, a légi közlekedés biztonsága, valamint az okszerű mezőgazdasági termelés biztosítása érdekében – amennyiben természetvédelmi érdeket nem sért – engedélyezhető, de riasztásuk a védett természeti területeken kívül július 1. és február 28. között, a repülőtereken és biztonsági övezetükben pedig egész évben engedély nélkül végezhető.”

A fentiek szerint kiadott természetvédelmi engedélyek alapján nagyobb számban a kárókatona, a bütykös hattyú, a sárgalábú sirály és a seregély gyérítésére kértek engedélyt, ezek közül a bütykös hattyú esetében az 50 példányra kiadott engedély alapján csak két példány kilövése valósult meg.

A gyérítés eszköze minden esetben lőfegyver volt. A szelektivitás kérdése a kárókatona esetében merült fel: a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság csak olyan egyének számára engedélyezte a kárókatona kilövését, amelyek a természetvédelmi őrk előtt vizsgát tettek arról, hogy el tudják különíteni a kárókatonát a fokozottan védett kis kárókatonától (*Phalacrocorax pygmaeus*).

3.4/ Az 5., 6., 7 és 8. cikkek (9. cikk) alóli derogációk összefoglalása

Engedély oka	Engedélyezett egyedek száma	száma	Módszer	Tér- és időbeli hatály	Engedélyező hatóság
Kárókatona (<i>Phalacrocorax carbo</i>)					
9.1.a	100		Lőfegyveres riasztás és kilövés	2004. során a Kiskörei halastavak területén	Bükki NPI
9.1.a	-		Gázágyús riasztás	2003. június 23. és 2004. február 28 között Gyöngyöshalász. (ivadék- és növendéknövelő tavak) területén	Bükki NPI
9.1.a	Nincs korlátozás	2	Kárelhárító célú gázágyús és lőfegyveres riasztás	2004. június 1. - augusztus 31. között a Ladományi-tó területén	Duna-Dráva NPI
9.1.a	Nincs korlátozás	6	Kárelhárító célú lőfegyveres gyérítés	2004 június 30. és 2005 június 30. között a Csurgónagymartoni-halastó területén, 2004. augusztus 8. és 2005. augusztus 8. között a Mezőcsoknyai-, Szentimrei- és Magányosi-halastavak területén, 2004. október 19 és 2005. október 19. között a Palkonyai-halastórendszer területén, 2005. december 15-	Duna-Dráva NPI

				ig a Paks külterületén lévő nevelőtavakon, 2004. december 30. és 2005. december 30. között Alsóleperd, Kiskonda, Szilfás külterületén lévő halastavakon, 2004. december 17. és 2005. december 17. között az Áta-Kistótfalu halastó rendszer területén	
9.1.a	1405		Lőfegyveres gyérítés	2004 során a HNPI illetékességi területén lévő halastavakon 8 engedély	Hortobágyi NPI
9.1.a	30		Sörétes vadászfegyverrel való elejtés	2004. június 8. - szeptember 30. között az Ecsegfalva területén	Körös-Maros NPI
9.1.a	30		Elejtés sörétes vadászfegyverrel	2004. június 18. - december 31. között az Innoflex Kft. horvátpusztai halastavainak területén	Körös-Maros NPI
9.1.a	300		Sörétes vadászfegyverrel történő gyérítés	2004. július 12. -november 30. között a Begécsi tóegység tavain a Begécs I. tóegység kivételével, valamint a Ludas halastavon	Körös-Maros NPI
Szürke gém (<i>Ardea cinerea</i>)					
9.1.a	-		Gázágyús riasztás	2003. június 23. és 2004. február 28. között Gyöngyöshalász ivadék- és növendéknövelő tavainak területén	Bükki NPI
9.1.a	Nincs korlátozás		Kárelhárító célú lőfegyveres gyérítés	2004. augusztus 8. és 2005. augusztus 8. között a Mezőcsoknyai-, Szentimrei- és Magányosi-halastavak területén	Duna-Dráva NPI
Fehér gólya (<i>Ciconia ciconia</i>)					
9.1.a	-	3	Fészekáthelyezés	Az áthelyezésre csak a költési időn kívül kerülhetett sor	Balaton-felvidéki NPI (1), Bükki NPI (2)
Bütykös hattyú (<i>Cygnus olor</i>)					
9.1.a	50		Elejtés lőfegyverrel	2004. december 31-ig, a Bokros Ellésparti Vadásztársaság területén	Kiskunsági NPI
Héja (<i>Accipiter gentilis</i>)					
9.1.a	6		Kosaras befogás és elszállítás, majd szabadon engedés	2004. július 4. -szeptember 30. között a Túrkevei fácánkibocsátó, 2004. szeptember 24. - december 31. között a Deszki fácánkibocsátó területén és annak 500 m-es körzetében, 2004. szeptember 23 - november 30. között az Ásotthalmi Földtulajdonosok Vadgazdálkodási Egyesülete fácánnevelő területén	Körös-Maros NPI (2), Kiskunsági NPI (1)
9.1.c	122		Fogvatartás, amely	2004 során Magyarország	OKTVF, CITES

(solymászati hasznosítás céljából).			összesen 65 engedélyes között oszlik meg	területén	Ig.Hatóság
9.1.a	1		Sérülten kézrekerült példány, solymászmadárként tartásban maradt	-	Duna-Dráva NPI
9.1.a	3		Csak a legálisan befogott állatok tartása engedélyezett	Az egyedek élettartamáig	Fertő-Hanság NPI
Karvaly (<i>Accipiter nisus</i>)					
(1) c) (solymászati hasznosítás céljából).	10		Fogvatartás, amely összesen 8 engedélyes között oszlik meg	2004 során Magyarország területén	OKTVF, CITES Ig.Hatóság
Egerészölyv (<i>Buteo buteo</i>)					
(1) c) (solymászati hasznosítás céljából).	12		Fogvatartás, amely összesen 11 engedélyes között oszlik meg	2004 során Magyarország területén	OKTVF, CITES Ig.Hatóság
Parlagi sas (<i>Aquila heliaca</i>)					
9.1.a	-		Időszakos befogás rádió telemetria alkalmazásához, az in situ védelmet célzó LIFE program feladatai okán	2004 során a BNPI illetékességi területén	Bükki NPI
Szirtisas (<i>Aquila chrysaetos</i>)					
(1) c) (solymászati hasznosítás céljából).	3		Fogvatartás, amely összesen 3 engedélyes között oszlik meg	2004 során Magyarország területén	OKTVF, CITES Ig.Hatóság
Vörös vércse (<i>Falco tinnunculus</i>)					
(1) c) (solymászati hasznosítás céljából).	31		Fogvatartás, amely összesen 17 engedélyes között oszlik meg	2004 során Magyarország területén	OKTVF, CITES Ig.Hatóság
Kék vércse (<i>Falco vespertinus</i>)					
9.1.b	2		Befogás	2004 során a HNPI területén	Hortobágy NPI
Kabasólyom (<i>Falco subbuteo</i>)					
(1) c) (solymászati hasznosítás céljából).	1		Fogvatartás, amely összesen 1 engedélyes között oszlik meg	2004 során Magyarország területén	OKTVF, CITES Ig.Hatóság
Vadászólyom (<i>Falco rusticolus</i>)					
(1) c) (solymászati hasznosítás céljából).	12		Fogvatartás, amely összesen 6 engedélyes között oszlik meg	2004 során Magyarország területén	OKTVF, CITES Ig.Hatóság
Hibrid sólyom (<i>Falco peregrinus x Falco rusticolus</i>)					
(1) c) (solymászati hasznosítás céljából).	4		Fogvatartás, amely összesen 4 engedélyes között oszlik meg	2004 során Magyarország területén	OKTVF, CITES Ig.Hatóság
Hibrid sólyom					
(1) c) (solymászati	12		Fogvatartás, amely összesen 8 engedélyes	2004 során Magyarország területén	OKTVF, CITES Ig.Hatóság

hasznosítás céljából).			között oszlik meg		
Feldegg-sólyom (<i>Falco biarmicus</i>)					
(1) c) (solymászati hasznosítás céljából).	20		Fogvatartás, amely összesen 12 engedélyes között oszlik meg	2004 során Magyarország területén	OKTVF, CITES Ig.Hatóság
Vándorsólyom (<i>Falco peregrinus</i>)					
9.1.b	1		Befogás	2004 során a HNPI területén	Hortobágy NPI
(1) c) (solymászati hasznosítás céljából).	172		Fogvatartás, amely összesen 60 engedélyes között oszlik meg	2004 során Magyarország területén	OKTVF, CITES Ig.Hatóság
Dankasirály (<i>Larus ridibundus</i>)					
9.1.a	Nincs korlátozás		Fegyveres riasztás (gyérítés nem)	2004. október 13. - december 31. között a 47-es főút 195. km környékén, az ATEV Rt telepével szembeni őszibúza vetésben	Körös-Maros NPI
Sárgalábú sirály (<i>Larus cachinnans</i>)					
9.1.a	Nincs korlátozás		Elejtés lőfegyverrel	2004. december 31-ig, a Szegedi Fehértó területén	Kiskunsági NPI
Vadgerle (<i>Streptopelia turtur</i>)					
9.1.a	Nincs korlátozás		Fegyveres riasztás (gyérítés nem)	2004. augusztus 25. október 1. között a Gyomaendrőd (2152/1-6, 2164/1-4 hrsz) területén	Körös-Maros NPI
Gyöngybagoly (<i>Tyto alba</i>)					
9.1.b	8		Befogás	2004 során a HNPI illetékességi területén	Hortobágyi NPI
Füstifecske (<i>Hirundo rustica</i>)					
9.1.a	-		Fészekeltávolítás	2004 során a HNPI területén	Hortobágy NPI
Molnárfecske (<i>Delichon urbica</i>)					
9.1.a	-		Fészekeltávolítás	2004 során a HNPI területén	Hortobágy NPI
9.1.a	49		Fészekeltávolítás	2004. december 8 és 2005. március 1. között, Csongrád Város Önkormányzata GAMESZ 1. Óvoda Konyha intézményének területén	Kiskunsági NPI
Csikosfejű nádiposzáta (<i>Acrocephalus paludicola</i>)					
9.1.b	15		Függönyhálós befogás, faroktoll minta gyűjtése	2004. május 15-20. között a HNPI területén	Hortobágyi NPI
9.1.b	15		Begyűjtött faroktoll minták Magyarországról történő kivitelének engedélyezése	2004. május 15-20. között	Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, Közigazgatási, Jogi és Hatósági Főosztály
Függőcinege (<i>Remiz pendulinus</i>)					
9.1.b	20		Kutatási célból etológiai vizsgálatokhoz történő madár befogás függönyhálóval.	Az engedély 2005. december 31-ig érvényes. A befogást a BfNPI illetékességi területén, szeptember 1. és november 30. között lehet végrehajtani.	Balaton-felvidéki NPI
9.1.b	20		Befogás és	2004 során a HNPI	Hortobágyi NPI

			aviáriumban való röptetés, szaporodás-vizsgálat céljából	illetékességi területén	
Szajkó (<i>Garrulus glandarius</i>)					
9.1.a	Nem meghatározott		vadászati célra engedélyezett a lőfegyver	2004. május 19 – június 30 között, Bács-Kiskun, Békés, Csongrád, Fejér, Győr-Moson-Sopron, Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok és Pest megye (ideértve a fővárost is) területén, összesen 200 vadászatra jogosult által. Az engedély alapján 786 példányt ejtettek el.	A fent megjelölt engedélyeket a megyei Földművelésügyi Hivatalok Vadászati és Halászati Felügyelőségei adták ki.
Szarka (<i>Pica pica</i>)					
9.1.a	Nem meghatározott		vadászati célra engedélyezett a lőfegyver	2004. május 19 – június 30 között, Bács-Kiskun, Békés, Csongrád, Fejér, Győr-Moson-Sopron, Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok és Pest megye (ideértve a fővárost is) területén, összesen 200 vadászatra jogosult által. Az engedély alapján 4310 példányt ejtettek el.	A fent megjelölt engedélyeket a megyei Földművelésügyi Hivatalok Vadászati és Halászati Felügyelőségei adták ki.
Vetési varjú (<i>Corvus frugilegus</i>)					
9.1.a	Nincs korlátozás		Fészkek eltávolítása a fészkelési időszakon kívül Siófokon, a problémás helyekről	Az engedély 2005. december 31-ig érvényes, Siófokon	Balaton-felvidéki NPI
9.1.a	-		Fészkeket tartó fák kivágása (életveszélyes, idős fák kivágása)	Fészkelési időn kívül 2004-ben, Ózd területén	Bükki NPI
9.1.a	Nincs korlátozás	3	Kárelhárító célú lőfegyveres riasztás és gyérítés	2004. május 18. - június 30. között Segesd területén, 2004. július 16. - november 30. között Belecska külterületén elhelyezkedő szőlő- és gyümölcstetvényeken, 2004. november 11. - december 30. között Dombóvár területén	Duna-Dráva NPI
Dolmányos varjú (<i>Corvus cornix</i>)					
9.1.a	Nem meghatározott		vadászati célra engedélyezett a lőfegyver	2004. május 19 – június 30 között, Baranya, Bács-Kiskun, Békés, Csongrád, Fejér, Győr-Moson-Sopron, Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok és Pest megye (ideértve a fővárost is) területén, összesen 201 vadászatra jogosult által. Az engedély alapján 1851 példányt ejtettek el.	A fent megjelölt engedélyeket a megyei Földművelésügyi Hivatalok Vadászati és Halászati Felügyelőségei adták ki.
Holló (<i>Corvus corax</i>)					
9.1.b	2		Állatkertben tartott egyedek tenyésztési engedélye	Az engedély 2004. december 31-ig érvényes a Veszprémi Állatkertben	Balaton-felvidéki NPI
Seregély (<i>Sturnus vulgaris</i>)					
9.1.a	Nincs korlátozás		A riasztást hatóságilag ellenőrzött, bemért hatástartományú,	2004. szeptember 20. - november 15. között a NP területén belüli	Balaton-felvidéki NPI

			akusztikus elven működő riasztó eszközökkel végezhetik.	hegyközségekben	
9.1.a	50		Lőfegyveres riasztás és kilövés	2004 során a BNPI illetékességi területén	Bükki NPI
9.1.a	50		Riasztás és fegyveres gyérítés	2003. augusztus 25. – október 31. között az Atkári Hegyközség területén	Bükki NPI
9.1.a	72		Karbidágyúval történő riasztás és lőfegyverrel történő gyérítés	2004. június 1 – december 31 között Dömsöd térségében	Duna-Ipoly NPI
9.1.a	40		Sörétes vadászfegyverrel való elejtés	2004. június 17. - október 31. között a gerendási Hunapfel Kft. gyümölcsösében	Körös-Maros NPI
Házi veréb (<i>Passer domesticus</i>)					
9.1.a	Nincs korlátozás		A madarakat csak élvefogó módszerrel (pl. függönyhálóval) lehet befogni.	Négy Tesco áruház, valamint egy pékség üzemterületén, az üzem épület belterében megtelepedő, táplálkozó egyedek befogása a költési időszakon kívül. Az engedély 2005. december 31-ig érvényes. Tesco Áruházak (Veszprém Külső, Kádártai u. 3.; Nagykanizsa, Boszorkány u. 2.; Zalaegerszeg, Sport u. 1.; Pápa, Celli u. 92.)	Balaton-felvidéki NPI
9.1.a	-		Befogás, utána szabadon engedés (fészkelési időn kívül)	2004 során a TESCO áruházakba berepülő esetlegesen megtelepedő verebek eltávolítása a miskolci, egri, salgótarjáni valamint a tiszaujvárosi és gyöngyösi nagyáruházak területén	Bükki NPI

3.5 A III/2. melléklet fajainak kereskedelmének engedélyezése (6. cikk)

A III/2. mellékletben felsorolt madárfajok kereskedelmét Magyarország nem kérelmezte és ilyen irányú tevékenységet nem engedélyezett 2004-ben.

3.6 Az EU-ban természetes körülmények között elő nem forduló madárfajok betelepítése (11. cikk)

Magyarországon a nem őshonos állatfajok betelepítését a természet védelméről szóló, 1996. évi LIII törvény szabályozza. E szerint:

13. § (2) Vadászható állatfajnak nem nyilvánított, nem őshonos vadon élő állatfaj betelepítéséhez, továbbá vadon élő állatfaj visszatelepítéséhez a miniszter - a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter hozzájárulásával kiadott - engedélyre szükséges.

(4) A (2) bekezdésben foglalt kivétellel a nem őshonos élő szervezetek betelepítéséhez vagy élő szervezet visszatelepítéséhez - a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter hozzájárulásával - a miniszter engedélye szükséges.

2004-ben ilyen engedély kiadására, azaz faunaidegen madárfaj betelepítésre nem került sor.

4. A 10. CIKKBEN HIVATKOZOTT VALAMENNYI MADÁRFAJ ÁLLOMÁNYÁNAK VÉDELME, KEZELÉSE ÉS HASZNÁLATÁRA IRÁNYULÓ KUTATÁS ÉS TEVÉKENYSÉG TÁMOGATÁSA (10. CIKK).

4.1/ Kutatási tevékenység teljesítése vagy folytatása 2004-ben

Ragadozómadarak állományfelmérése (MME – BirdLife Hungary)

2004 során a magyarországi ragadozómadárfajok felmérésében közel 110 MME társadalmi aktivista vett részt, a nemzetipark-igazgatóságok jelentős segítségével.

A hazánkban költő összes fokozottan védett ragadozómadár-faj költőállományát igyekeztek teljesen vagy részlegesen felmérni. (Részleges felmérés esetén a revírek meghatározásánál figyelembe vették a 2004 év előtti adatokat is, és ennek alapján becsülték meg az állományt. Vagyis ha éveken keresztül egy adott élőhelyen fészkel egy pár madár, de 2004-ben valamilyen okból nem költött, attól függetlenül revírként regisztrálták.)

A fajok adatainak összeállítását nagymértékben segítette, hogy kutatásukkal, védelmükkel több mint két évtizede foglalkoznak, ezért a revírek jelentős részét már a korábbi évekből jól ismerik. A gyakori fajok esetében előre meghatározott években rendszeresen országos állományfelmérést végeznek. A ritka fajok állományát évente felmérik, ami kiterjed a fészkek lakottságának ellenőrzésére, illetve a költési siker megállapítására is. Természetesen a fészkeket nem minden esetben keresik meg, pl. az. ártéri területeken költő barnakánya-párok részét a revírt foglaló madarak alapján határozták meg.

A nagyobb fészkelő állománnyal rendelkező kék vércse (*Falco vespertinus*) esetében az adatok felbontása nem terjed ki minden egyes fészkek pontos helyére. Az országos felmérés során a fészkelő telepeket (ötnél több, sűrűn egymás mellett fészkelő pár) földrajzi koordinátákkal látják el, ezek esetében a lekérdezések megegyeznek az igen ritka fészkelő fajoknál leírtakkal. A szoliter fészkelők esetében azonban a fészkek helyét az MME 2,5 x 2,5 km-es UTM négyzetek kódjaival tartják nyilván.

A becslés során azok az UTM kvadrátok, melyek részben vagy egészben átfednek valamely Különleges Madárvédelmi Területtel (SPA) és fészkelő kék vércsét is tartalmaznak, automatikusan hozzárendelődnek az adott SPA-hoz. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a kimutatás túlbecsli az SPA-kon található kékvércse-párok számát, mivel az adatokból csak az derül ki, hogy az adott pár fészke körül található UTM kvadrát részben SPA terület-e. Figyelembe véve azonban az adatgyűjtés körülményeit, a kék vércse becsült mozgáskörzetét és a szoliter párok évek között tapasztalható fészkelőhely váltását, a módszer jól alkalmazhatónak tűnik.

A Felső-Tisza (41) területről az MME-nek nincsenek adatai és a HNPI szakemberei sem tudtak adatokat szolgáltatni. Ezen a területen barna kánya (*Milvus milvus*) és darázsölyv (*Pernis apivorus*) valószínűleg fészkel.

A százalékos arányokat az országos becsült állomány alacsonyabb értékéhez viszonyítva számolták ki.

Magyar vízivad-monitorozás (Magyar Vízivadkutató Csoport, Sopron)

A Magyar Vízivad Információs Rendszer Vízivad Adatbázisának a fajok természetes állomány nagyságát, aktuális diszperzióját és a vízivad közösségek ugyancsak aktuális összetételét meghatározó megfigyelő rendszere a tartósan működő Magyar Vízivad Monitoring.

A megfigyelések köre az alábbi taxonokra terjed ki: búváralakúak (*Gaviiformes*), vöcsökalakúak (*Podicipediformes*) és lúdalakúak (*Anseriformes*) minden Magyarországon előforduló fajára, a kárókatonára (*Phalacrocorax carbo*), a kis kárókatonára (*Phalacrocorax pygmeus*), a nagy kócsagra (*Egretta alba*), a szürke gémmre (*Ardea cinerea*), a szárcsára (*Fulica atra*), a darura (*Grus grus*) és a rétisasra (*Haliaeetus albicilla*), azaz összesen 51 fajra.

A felsorolásból látszik, hogy elsősorban az azonos helyen élő fajokat illetve fajcsoportokat választották ki, de ugyanakkor tekintettel voltak a halgazdálkodás információigényére is. Így kerültek a felméréndő fajok listájára a búvárok és vöcsök, vagy a két kárókatonafaj és a szürke gém.

A Magyar Vízivad Monitoring megfigyeléseit az 1996/97-es kezdő idényben októbertől márciusig, azaz hat hónapban végezte, minden hónapban a nemzetközi szinkronnaphoz igazodva, azaz az adott hónap 15-éhez legközelebb eső szombaton, míg a vasárnap a rossz időjárás esetére tartalékolt megfigyelési nap volt. Az 1997/98-as idényben már az augusztus és április közötti 9 hónap a megfigyelés időszaka, amely így a vedlés, nyár végi gyülekezés időszakát ugyanúgy lefedi, mint az áprilisi későbbi vonulásokat.

A megfigyelések 23 körzetben történnek, amelyek esetenként 2-6 alkörzetre is bonthatók, így összesen a teljes vízivad monitoring 49 megfigyelési egységben folyik. A teljes megnevezés azért szükséges, mert a vadlúd (tehát nem mind az 51 fajra kiterjedő) monitorozásba a Balaton K-i területe, a Duna gemenci és béda-karapancsai szakaszai, továbbá a Tisza-tó is bekapcsolódnak. Így a megfigyeléssel valamilyen szinten érintett területegységek száma 53.

A megfigyelések során természetesen feljegyzik a környezet állapotára (elsősorban a zavarásra) vonatkozó adatokat is. A Meteorológiai Intézet havi jelentéseiből rendelkezésre állnak az egyes körzetekre vonatkozó napi klímadatok, azaz a hőmérsékletre és a csapadéokra vonatkozó információk. 1999 tavasza óta működik az a rendszer, amely egyrészt a környezetvédelmi igazgatóságok vízminőség elemző vizsgálatait is hozzárendeli a felmérésekhez, illetőleg a Szombathelyi Környezetvédelmi Igazgatóság laboratóriumában vizsgáltatják a vízminőségi monitorozás hálózatában nem szereplő területek vízivad-monitorozók által begyűjtött vízmintáit, a környezet, az élőhelyek állapotának monitorozása érdekében.

Gyakori madarak magyarországi helyzetét tükröző statisztikai táblázatok és elemzések az MME Mindennapi Madaraink Monitoringja (MMM) felmérések 1999-2004. adatai alapján

Az MME - BirdLife Hungary 1998-ban kezdte meg egy olyan általános madármonitoring rendszer kialakítását az EBCC és az RSPB szakmai és anyagi támogatásával, amely a gyakori madarak országos szintű, véletlen mintavételre alapuló felmérési terület választása és standard számlálási módszere alapján Közép- Kelet-Európában elsőként valósította meg nemcsak a felmért madárfajok monitoringját, hanem az adott ország főbb élőhelyeinek természeti állapotának rendszeres, éves monitorozását is.

A Mindennapi Madaraink Monitoringja (MMM) 1999 óta szolgáltat Magyarország főbb élőhelyeire nézve reprezentatív adatokat, amelyek alapján az eltelt 6 év módot ad a vizsgált gyakori madárfajok állományváltozásának első, torzítatlan elemzésére.

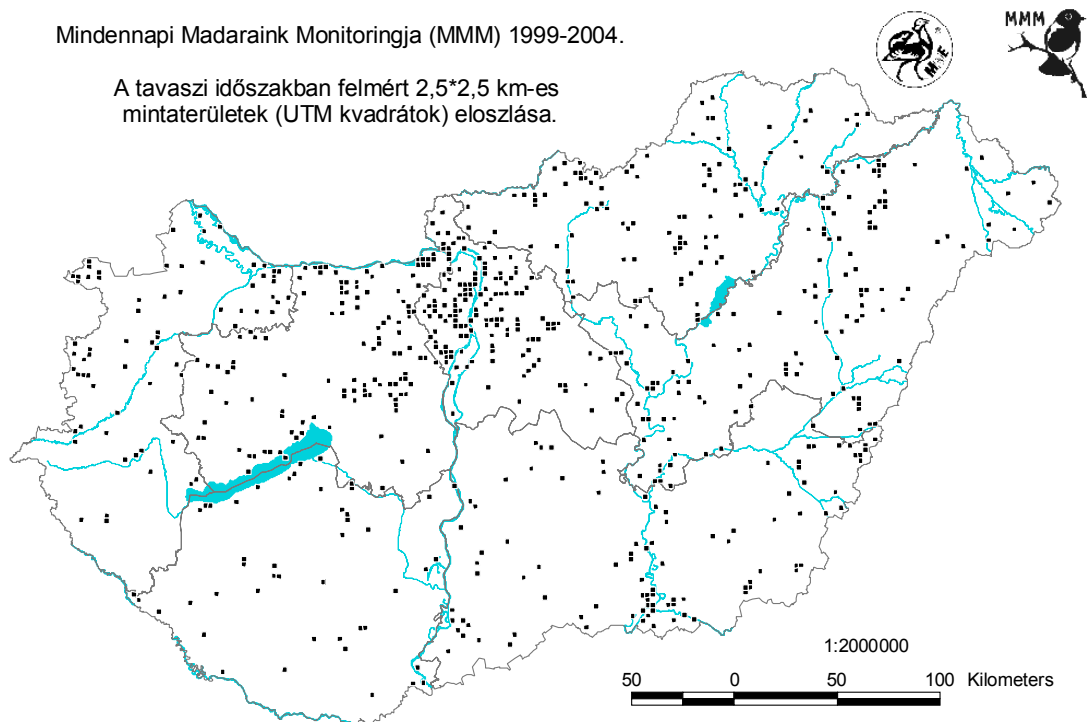
Az MMM keretében végzett munka első 6 éve nagy jelentőséggel bír, hisz hazánk EU csatlakozás előtti természeti állapotáról szolgál egyedülálló információkkal úgy, hogy a program folyamatos működése révén naprakész adatok állnak rendelkezésre a következő években bekövetkező változások detektálására. Ez különösen nagy jelentőségű az olyan nagy kiterjedésű területek, mint például a mezőgazdasági élőhelyek esetében, ahol jelentős átalakulások várhatóak a következő években.

2004 során az MME Monitoring Központja elkészítette az országos és regionális szintű gyakorisági és denzitási táblázatokat, valamint az Európában a madártani monitoring vizsgálatokban az utóbbi években standard statisztikai eljárásként használt TRIM programcsomag alkalmazásával elemezték az állományváltozásokat és trendjüket.

A Mindennapi Madaraink Monitoringja (MMM) programot az MME Monitoring Központ koordinálja, a terepi munka résztvevői az MME önkéntes felmérői.

1999-2004. között közel 1000 jelentkező csatlakozott a programhoz. Ebben az időszakban 538 felmérő végzett tavaszi felméréseket, 691db 2,5 x 2,5 km-es mintaterületen (UTM kvadrátban). (Évente 250-300 db mintaterületen történik tavaszi MMM felmérés.)

A felmérők a tavaszi felmérés során a szemirandom módon kiválasztott 2.5 x 2.5km UTM kvadrátot kétszer (április 15. és május 10., ill. május 11. és június 10. között egyszer-egyszer, egymástól legalább 14 napos eltéréssel) mérik fel, reggel 5 és 10 óra között, megadott felmérési pontokon. Az adott időpontban, adott szélesség mellett (a Beaufort skála szerinti 0 és 2 fokozat között), 5 perc standard felmérési idő alatt a felmérő által az adott időpontban biztosan azonosítható adott madárfajból, észlelt (látott vagy hallott) egyedeket az adott felmérési pont 100 m-es körzetében élőhelyek szerint jelölik be, de megadják a 100 és 200 m-es távolság közötti körzetben észlelt, ill. az átrepülő egyedek számát is fajonként. A felmérést adott éven belül ugyanazon a ponton azonos személynek kell végeznie.

Fokozottan védett és telepesen fészkelő madárfajok országos felmérése

A helyi adatfelvételeket a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Természetvédelmi Hivatalának koordinációjában és a nemzeti-park igazgatóságok zoológiai osztályainak helyi irányításában és összefogásában a zoológus szakemberek és a természetvédelmi őrök végzik.

Az adatfelvétel módszertanát rendszertani csoportok szerinti bontásban az alábbi munka ismerteti: Báldi A., Moskát Cs, és Szép T. (1997): Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer

IX. Madarak. Vácrátót-Budapest-Debrecen. 81 p. Figyelembe kell venni azonban azt is, hogy e fajok többsége ritkasága és diszperz elterjedése miatt standardizált módszerekkel nem vagy alig monitorozható.

Az adatfelvétel az alábbi kategóriákban történt 2004-ben: fokozottan védett/nemzetközi jelentőségű madárfajok összesített fészkelőállomány-adatai az adott nemzeti park igazgatóság működési területén (29 lehetséges faj); a telepeseen fészkelő madárfajok állományadatai telepenként (29 lehetséges faj); védett természeti területek madárállományai (60 lehetséges faj, természetesen jelentős részben átfed az előző kategóriák szerint fajlistákkal).

Egyes kiemelten fontos területeken részletes, minden madárfajra kiterjedő, illetve élőhelyek szerinti madárközösségeket (pl. nádi madárközösségeket) vizsgáló monitorozás is folyik (pl. Kis-Balaton, Pécselyi-medence).

Madárgyűrűzés

2004-ben elkészült a Madárgyűrűzési Központ (HRC) 2002. évi gyűrűzési jelentése, amely az Aquila folyóiratban jelent meg (Halmos, G. & Karcza, Zs. (2004): 2002 report of the Hungarian Bird Ringing Centre. Aquila 111, p. 167-194.). A 2004. évi megkerülési adatok feldolgozása és publikálása 2006-ra várható.

Az év folyamán elkészült az „Actio Hungarica” Madárvonulás-kutató Hálózat működési protokollja. 2004-ben három alkalommal szervezett a KvVM-TvH madárgyűrűzési vizsgát.

Az év végén számos gyűrűző véleményét kikérve megújították a gyűrűfelhasználási útmutatót, és azt kiküldték az éves körlevélben. Ősszel elkészült a Madárgyűrűzési Központ új működési, adatvédelmi, valamint a szakmai és etikai szabályzata.

2004-ben a Madárgyűrűzési Központ 14 új madárgyűrűzőt regisztrált, így az év végén összesen 222 aktív és 46 inaktív (számukra nincs kiadott gyűrű) madárgyűrűzőt tartottak nyilván.

A 222 aktív státuszú gyűrűzőből egyénileg 165 fő jelölt madarat 2004-ben. Az év folyamán Magyarországon összesen 193.000 madarat jelöltek. Ebből az „AH” madárgyűrűző állomásokon, valamint a nagyobb projektekben 140 ezret (72,5%) gyűrűztek.

A nyolc, 2004-ben megújított „AH” protokoll alapján működő madárgyűrűző állomás éves eredményei láthatók az alábbi táblázatban.

AH állomás	Működtető	Gyűrűzött példány (2004)
Barabási Madárvonulás-kutató és Gyűrűző tábor	E-misszió Természet- és Környezetvédelmi Egyesület	7171
Bódva-völgyi Madárvonulás-kutató és Természetvédelmi Tábor	MME Aggteleki Csoport	6333
Fenekpusztai Madárgyűrűző Állomás	MME Zalai Csoport	9330
Szegedi Fehér-tavi Ornitológiai Tábor, Sándorfalva	MME Csongrádi Csoport	10550
Kolon-tavi Madárvárta	Kiskunsági Madárvédelmi Egyesület	31201
Ócsai Madárvárta	Ócsai Madárvárta Egyesület	18832
Sumonyi Madárvonulás-kutató Állomás	MME Baranyai Csoport	16129
Tömördi Madárvárta	Chernel István Madártani és Természetvédelmi Egyesület	7154

A 2004-ben indult CES (Constant Effort Site – Állandó Ráfordítású Gyűrűzés) programra 18 személy, vagy csoport jelentkezett, ebből 15 helyen volt mintavételezés.

Actio Hungarica madárgyűrűzési állomásokon működtetett CES mintavételi pontok: Bódva-völgyi Madárvonulás-kutató és Természetvédelmi Tábor, Fehér-tavi Ornitológiai Tábor – FOT, Fenékpusztai Madárgyűrűző Állomás, Ócsai Madárvárta, Tömördi Madárvárta.

Egyéni gyűrűzők által működtetett CES mintavételi pontok: Dombóvár-Tüske, Pilisszentlélek, Garbolc, Hajdúszoboszló, Komárom-Szőny (2 hely), Kóka, Mekszikópuszta, Pacsmagi halastavak és Váralja.

A 2004. évi (próbaév) CES eredmények részletes feldolgozása folyamatban van.

A felsorolt projekteken kívül az alábbi programok vagy projektszerű gyűrűzési akciók futottak:

- Akció Riparia 3882 meggyűrűzött partifecske (*Riparia riparia*)
- Dinnyés, Elza major 14048 (gyűrűzött madár)
- Hopp Ferenc Természetismereti Tábor, Naszály-Ferencmajor (MME Komárom-Esztergom megyei Cs.)
- Mekszikópuszta, partimadár gyűrűzés

A fajvédelmi programokhoz és kutatási projektekhez tartozó jelölések: fekete gólya (*Ciconia nigra*), fehér gólya (*Ciconia ciconia*), kanalasgém (*Platalea leucorodia*), bütykös hattyú (*Cygnus olor*), rétisas (*Haliaetus albicilla*), parlagi sas (*Aquila heliaca*), szerecsensirály (*Larus melanocephalus*), dankasirály (*Larus ridibundus*), fűrj (*Coturnix coturnix*), örvös légykapó (*Ficedula albicollis*), széncinege (*Parus major*).

A madárgyűrűzési adatbázisban jelenleg összesen 3.102.000 rekord van (hazai gyűrűzések és megkerülések, kiegészített és folyamatban lévő külföldi vonatkozású megkerülések).

A Madárgyűrűzési Központba 2004-ben összesen 22 db adatkérés érkezett, ebből az MME Gyűrűző és Vonuláskutató Szakosztály vezetősége egyet utasított, a többit a Központ teljesítette.

A lekérések a következő madárfajok gyűrűzési és/vagy megkerülési adataira vonatkoztak: kárókatona (*Phalacrocorax carbo*), cigányréce (*Aythya nyroca*), kék vércse (*Falco vespertinus*), törpevízicsibe (*Porzana pusilla*), erdei szalonka (*Scolopax rusticola*), széki lile (*Charadrius alexandrinus*), szerecsensirály (*Larus melanocephalus*), dankasirály (*Larus ridibundus*), gyöngybagoly (*Tyto alba*), macskabagoly (*Strix aluco*), kuvik (*Athene noctua*), erdei fülesbagoly (*Asio otus*), jégmadár (*Alcedo atthis*), nagy őrgébics (*Lanius excubitor*), vörösbecg (*Eriothacus rubecula*), nagy fülemüle (*Luscinia luscinia*), füstifecske (*Hirundo rustica*), nádi tücsökmadár (*Locustella luscinioides*), rozsdás nádiposzáta (*Acrocephalus agricola*), cserregő nádiposzáta (*Acrocephalus scirpaceus*), havasi pityer (*Anthus spinoletta*).

Négy adatkérés kifejezetten egy-egy terület gyűrűzési és/vagy összes megkerülési adataira vonatkozott: Fehértó (Hanság), Rétszilas, Sas-hegy (Budapest), Balaton /csak a következő madárfajok tekintetében: vetési lúd (*Anser fabalis*), tőkés réce (*Anas platyrhynchos*), barátréce (*Aythya ferina*), kontyos réce (*Aythya fuligula*), kerceréce (*Bucephala clangula*), szárcsa (*Fulica atra*)/.

A fenti adatkérések mindösszesen 169.000 rekordot érintettek.

A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium által támogatott jelentősebb madárvédelmi célú pályázatok

A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium 2004 évi célleírányzatából meghirdetett "Zöld Forrás" pályázat révén az alábbi jelentősebb madárvédelmi intézkedést hajtottak végre állami és civil természetvédelmi szervezetek.

Pályázó szervezet	Projekt	Megítélt támogatás
Dunatáj Alapítvány	Madárfajok védelme, élőhelymegőrzés a Böddi-széken (HUKN10001)	18 m Ft
MME - Birdlife Hungary	Országos madárvédelem az elektromos légvezetékek mentén	19,8 m Ft
WWF Magyarország	Hullámtéri rehabilitáció a Közép-Tiszán (HUHN10004)	22,3 m Ft
MME - Birdlife Hungary	A LIFE02NAT/H/8627 számú, Parlagi sas védelem a Kárpát-medencében című LIFE-Nature pályázat önrésznének biztosítása	33,5 m Ft
Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság	Gyepterületek rehabilitációja és mocsarak védelme az Egyek-Pusztaköcsi mocsárrendszer területén	22,5 m Ft

	(HUHN10002)	
Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság	A LIFE4/NAT/HU/000109 számú "A túzok védelme Magyarországon" című LIFE-Nature pályázat önrészeinek biztosítása	117 m Ft
Hortobágy Természetvédelmi Egyesület	A LIFENAT/2002/8638 számú pályázat, a hortobágyi Nagy-Vókonnyi pusztai és vizes élőhely-rahabilitáció önrészeinek biztosítása	26,1 m Ft
Bölcske Önkormányzata	Bölcske, dunai holtág rehabilitáció	22,5 m Ft

Közlemények (beleértve madáratlaszok, jelentések, honlapok)

- A MAGYAR VIZIVAD MONITORING ADATBÁZISA, 2003/2004. Nyugat-Magyarországi Egyetem, Vadgazdálkodási Intézet, Magyar Vizivad Kutató Csoport, 2004
- ACZÉL GERGELY: A Marcal-medence madárvilága. *Cinege*: 9. p.34–37
- ALBERT LÁSZLÓ & HAJTÓ LAJOS & SZINAI PÉTER: Status of the Mute Swan (*Cygnus olor*) in Hungary at the beginning of the 21th century = A bütykös hattyú (*Cygnus olor*) helyzete Magyarországon az ezredforduló tájékán. *Aquila*: 111. 2004. p.19–41
- ANDRÉSI PÁL: Kormos légykapó (*Ficedula hypoleuca*) és örvös légykapó (*Ficedula albicollis*) költése a Dél-Alföldön. *Aquila*: 111., p.203–204
- BAGYURA JÁNOS: Fokozottan védett ragadozó madarak és baglyok vizsgálata. Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, 2004
- BAJOMI BÁLINT: A kékcsőrű réce (*Oxyura leucocephala*) sikertelen visszatelepítéséből levonható tanulságok. *Természetvédelmi Közlemények*: 11., p.429–437
- BAJOR ZOLTÁN: A Tétényi-fennsík madárfaunájának felmérése 2003-2004-ben. *Tájökológiai Lapok*: 2. (2), p.365–370
- Báldi András & Nagy Károly & Hanyus Erik: Madárfajok előfordulásának modellezése a Fontos Madárélőhelyek és a CORINE Felszínborítás 50 000 alapján – előzetes eredmények. *Természetvédelmi Közlemények*: 11., p.439–447
- BÁLDI ANDRÁS & VERHULST, JORT & KLEIJN, DAVID: Eltérő intenzitással kezelt agrárterületek madárközösségeinek összehasonlítása. *Természetvédelmi Közlemények*: 11., p.449–455
- BÁLDI ANDRÁS & VÖRÖS JUDIT: A fajszám-terület összefüggés használhatóságának korlátai a fajgazdagság becslésére. *Természetvédelmi Közlemények*: 11., p.39–44
- BÁLDI ANDRÁS: Area requirements of passerine birds in the reed archipelago of Lake Velence, Hungary. *Acta zoologica Academiae Scientiarum Hungaricae*: 50. (1), p.1–8
- BALOGH EDIT & TAMÁS ENIKŐ (SZERK.): 4. Nemzetközi Fekete Gólya (*Ciconia nigra*) Konferencia. Dávod-Püspökpuszta, Magyarország, 2004. április 15–18. Absztrakt kötet. MME; BITE–Baja Ifjúsági Természetvédelmi Egyesület; Duna–Dráva NP. , 2004
- BÁNHIDI PÉTER & GYURÁ CZ JÓZSEF: Madármonitoring programok a Tömördi Madárvártán 2004-ben. *Cinege*: 9., p.22–26
- BARBÁCSY ZOLTÁN: Fehér gólya (*Ciconia ciconia*) védelem Vas megyében,, *Cinege*: 9., p.9–10
- BARTA ZOLTÁN & BÉRES LÁSZLÓ: Vörös vércse (*Falco tinnunculus*) telepítési kísérletek a Bakony térségében. *Természetvédelmi Közlemények*: 11., p.457–464
- BARTHA DÉNES: A tájhasználat hatása az Őrség erdeire és termőhelyeikre. *Tájökológiai Lapok*: 2. (1), p.1–12
- BATÁRY PÉTER: A fészekaljpredáció szegélyhatásának vizsgálata. Doktori (PhD) értekezés. Debreceni Egyetem, Természetudományi Kar, 2004
- BÉLTEKIN & GÁL ANIKÓ & KOVÁCS ANDRÁS (SZERK.): A Magyarországon Vadászható Madárfajok Fenntartható Hasznosítási Programjának végrehajtási terve. Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, 2004
- BOLDOGH SÁNDOR: Fajvédelmi programok tervezése, esernyő- és zászlóshajó-fajok védelme. *Természetvédelmi Közlemények*: 11., p.45–53
- BÖHM ANDRÁS: Úszó- és gázlómadarak. A Kárpát-medence vadrécei, sirályai, gémféléi, továbbá más úszó- és gázlómadarai. ÉlőVilág Könyvtár. Kossuth Kiadó, 2004
- CSÖRGŐ TIBOR & KARCZA ZSOLT & HALMOS GERGŐ: Énekesmadarak monitorozása az Ócsai Tájvédelmi Körzetben. *Természetvédelmi Közlemények*: 11., p.465–472

- DEÁK JÓZSEF ÁRON: Aktuális és tájtörténeti élőhelyterképezés Csongrád környékén. *Természetvédelmi Közlemények*: 11., p.93–105
- DEMETER IVÁN (SZERK.) & BAGYURA JÁNOS & LOVÁSZI PÉTER & NAGY KÁROLY & KOVÁCS ANDRÁS & HORVÁTH MÁRTON: Középfeszültségű szabadvezetékek és madárpusztulás Magyarországon. Tapasztalatok, természetvédelmi követelmények és javaslatok. Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, 2004
- ECSEDI ZOLTÁN (SZERK.): A Hortobágy madárvilága. Hortobágy Természetvédelmi Egyesület; Winter Fair, 2004
- FEHÉR EMMA & FEHÉR CSABA ENDRE: A gyöngybagoly (*Tyto alba*) táplálékösszetételének éven belüli változása. *Aquila*: 111., p.81–87
- FEHÉR ISTVÁN: Adatok a Répce-sík madárvilágához. *Cinege*: 9., p.37–39
- FENYŐSI LÁSZLÓ & HORVÁTH ZOLTÁN: Csörgő réce (*Anas crecca*) újabb fészkelése a barcsi borókásban. *Aquila*: 111., p.196
- FUISZ TIBOR ISTVÁN & ZÖLEI ANIKÓ: Az erdőtelepítés hatása a töviszúró gébics (*Lanius collurio*) fészkelési sikerére és denzitására. *Természetvédelmi Közlemények*: 11., p.473–480
- GAÁL MÁRTA & SCHMIDTKE, J. & RASCH, D. & SCHMIDT K.: Simulation experiments to evaluate the robustness of the construction of monitoring networks. *Applied Ecology and Environmental Research*: 2. (2), p.59–72
- GRUBER ÁGNES: A gyurgyalag (*Merops apiaster*) és a partifecske (*Riparia riparia*) fészkelőtelepeinek helyzete Vas megyében, *Cinege*: 9., p.10–13
- GYURÁCZ JÓZSEF & BANK LÁSZLÓ & HORVÁTH GÁBOR: Studies on the population and migration dynamics of five reed warbler species in a south Hungarian reed bed. *Aquila*: 111., p.105–129
- GYURÁCZ JÓZSEF & NAGY KÁROLY & BAGDI ANTAL & HADARICS TIBOR & RAGATS ZSÓFIA: A gyurgyalag (*Merops apiaster*) monitorozása és védelmi helyzete Magyarországon, 1997-2001. *Természetvédelmi Közlemények*: 11., p.481–489
- GYURÁCZ JÓZSEF: A széleróművek madárvédelmi vonatkozásai. *Cinege*: 9., p.20–20
- HEGYI ZOLTÁN: Gyurgyalagok (*Merops apiaster*) kolóniaméretének változása tavaszi vonulásuk alatt a mediterrán régióban mért időjárás függvényében. *Aquila*: 111., p.97–103
- HORVÁTH GYŐZŐ & MOLNÁR DÁNIEL & NAGY TIBOR & BAKSZA ILDIKÓ & NÉMETH TAMÁS: A gyöngybagoly (*Tyto alba*) költési paramétereinek és táplálék-összetételének vizsgálata a költőhelyek tájmintázatának elemzése alapján. *Természetvédelmi Közlemények*: 11., p.491–499
- HORVÁTH MÁRTON: A parlagisas (*Aquila heliaca*) természetvédelmi kutatása Északkelet-Magyarországon. Hiánypótlás projektzáró-jelentéshez. Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, Parlagisas-védelmi Munkacsoport, 2004
- JÁVOR BENEDEK & JORDÁN FERENC & TÖRÖK JÁNOS: A feketerigó (*Turdus merula*) táplálkozási különbségei egy erdei és egy gyümölcsös habitatban - hálózati perspektívából. *Természetvédelmi Közlemények*: 11., p.501–510
- JORDÁN FERENC & BÁLDI ANDRÁS & ORCI KIRILL MÁRK & RÁCZ ISTVÁN & VARGA ZOLTÁN: Kritikus élőhelyfoltok azonosítási lehetőségei - egy esettanulmány. *Természetvédelmi Közlemények*: 11., p.31–38
- JUHÁSZ LAJOS (SZERK.): Nyírségi erdők odulakó madárközösségeinek és védett rágcsálók populációinak ökológiai állapotfelvétele. Kutatási zárójelentés. Debreceni Egyetem, Agrártudományi Centrum, Természetvédelmi Állattani és Vadgazdálkodási Tanszék
- KÁLLAI SZABOLCS: Áttekintés és ökológiai célú vízpótlás javaslat a Tóvár Tájvédelmi Körzet területén. *Tájökológiai Lapok*: 2. (2), p.211–218
- KALOCSA BÉLA & TAMÁS ENIKŐ: A fekete gólya (*Ciconia nigra*) védelme. *Természetvédelmi Közlemények*: 11., p.511–516
- KISS JÁNOS: A haris (*Crex crex*) állományvizsgálata Baranya megyében. *Aquila*: 111., p.59–74
- KISS JÁNOS: Madárfaunisztikai megfigyelések Vas megyében, *Cinege*: 9., p.28–30
- KOTYMÁN LÁSZLÓ: A rétisas (*Haliaeetus albicilla*) állománymozgalma és védelme Csongrád megyében 1990–2003 között. *Aquila*: 111., p.43–57
- KOVÁCS GÁBOR: Bütykös hattyúk (*Cygnus olor*) és úszórécefajok (*Anas spp*) kommenzalizmusa. *Aquila*: 111., p.195
- LOVÁSZI PÉTER: A fehér gólya (*Ciconia ciconia*) helyzete Magyarországon 1941–2002 között. *Aquila*: 111., p.11–18
- MÁRKUS FERENC: Gerinces állatfajok visszatelepítésének természetrajza Magyarországon 1970-től napjainkig. *Természetvédelmi Közlemények*: 11., p.359–369

- MÁTICS RÓBERT: A gyöngybagoly (*Tyto alba*) természetes és nem természetes mortalitása: nő az utakon történő pusztulás jelentősége. *Természetvédelmi Közlemények*: 11., p.517–524
- NÉMETH CSABA & HORVÁTH JENŐ & MESTERHÁZY Attila: A Rába folyó Csörötnek és Rábagyarmat közti szakaszán megvalósítandó ártéri élőhely-rekonstrukció tervezési munkálatai. *Cinege*: 9., p.18–20
- NÉMETH NÓRA: Vizes élőhelyek (wetland) szerepe a tájban és hasznosításuk a szennyvíztisztításban. *Tájökológiai Lapok*: 2. (1), p.49–63
- OLÁH JÁNOS, ifj. & VASAS ANDRÁS: A réti fülesbagoly (*Asio flammeus*) fészkelési inváziója Magyarországon 2002-ben. *Aquila*: 111., p.89–96
- PODMANICZKY LÁSZLÓ (SZERK.): Az ÉTT rendszer értékelése és továbbfejlesztési irányvonalainak kijelölése. SzIE, Környezetgazd. Intézet, Gödöllő, 2004
- PUSKÁS LÁSZLÓ - SZÉL ANTAL - BAGYURA JÁNOS: Uhu (*Bubo bubo*) és szirti sas (*Aquila chrysaetos*) sikertelen költési kísérlete Békés megyében. *Aquila*: 111., p.200–202
- SKUTAI JULIANNA: Érzékeny természeti területek információs és ellenőrzési rendszerének kialakítása. *Tájökológiai Lapok*: 2. (1), p.35–48
- SZABÓ MÁRIA & TIMÁR GÁBOR & GYŐRI HILDA: A csicsói holtág (Alsó-Csallóköz) kialakulása és fejlődése – A tájhasználat és a vizes élőhelyek változásai. *Tájökológiai Lapok*: 2. (2), p.267–286
- SZITTA TAMÁS & BAGYURA JÁNOS & DEMETER IVÁN: Fokozottan védett madárfajok költőállományának növelése mesterséges fészkek kihelyezésével Északkelet-Magyarországon. *Természetvédelmi Közlemények*: 11., p.525–533
- TAMÁS ENIKŐ & KALOCSA BÉLA: A fekete gólya (*Ciconia nigra*) hullámtéri élőhelyeinek problémái. *Természetvédelmi Közlemények*: 11., p.535–540
- TORDA GERGELY & LIKER ANDRÁS & BARTA ZOLTÁN: Dominance hierarchy and status signalling in captive tree sparrow (*Passer montanus*) flocks. *Acta zoologica Academiae Scientiarum Hungaricae*: 50. (1), p.35–44
- TÓTH LÁSZLÓ & PALATTITZ PÉTER & BERA MÁRTA: A predáció szerepe egy talajon fészkelő ragadozómadár-faj reprodukciójában. *Természetvédelmi Közlemények*: 11., p.551–557
- TÓTH LÁSZLÓ: A hamvas rétihéja (*Circus pygargus* Linnaeus, 1758) elterjedése, állomány nagysága és védelme a múltban és napjainkban Magyarországon. *Természetvédelmi Közlemények*: 11., p.541–549
- TÓTH ZOLTÁN: A Kerca-patak melléki rétek (Kercaszomor, Belső-Őrség) jelene és múltja. (Esettanulmány természetvédelmi célú kezelések megalapozásához). *Tájökológiai Lapok*: 2. (2), p.313–339
- VÉGVÁRI ZSOLT (SZERK.): Kutatási jelentés „A legeltetés különböző élőlénycsoportokra gyakorolt hatásának vizsgálata a hortobágyi szikes pusztákon” című kutatási pályázat eredményeiről. Debrecen, 2004

Internetes honlap:

2004. májusában épült ki a Magyarországon – elsősorban szórványosan avagy ritkán – előforduló madárfajok adatait gyűjtő on-line interaktív adatbázis, amely a www.birding.hu címen érhető el. A szakmai közönség számára szabadon hozzáférhető, kereshető SQL adatbázis jelenleg 310 faj több, mint 7000 recens előfordulási adatát tartalmazza.

1. Szemináriumok, konferenciák, munkacsoportülések az eredmények terjesztésére

Magyarországon 2004 során a következő jelentősebb madártani témájú konferenciák, szakmai találkozók kerültek megrendezésre.

	Időpont	Helyszín	Részvevők száma	Témakör
IBSC 2004 – IV. Nemzetközi Feketególya-konferencia	2004. 04. 15–18	Dávod-Püspökpuszta	100 fő	A fekete gólya (<i>Ciconia nigra</i>) védelmével kapcsolatos tapasztalatok, eredmények.
II. Szatmár Beregi Madarász Napok	2004. 05. 4.	Nagyar	50 fő	Madártani előadások, megfigyelési verseny.
VIII. Terepmadarász Találkozó	2004. 09. 2–5.	Hortobágy	160 fő	Madártani előadások, megfigyelési verseny.
XV. Sasriasztó	2004. 09. 10–12	Somogyfajs	50 fő	Madártani előadások, szakmai programok.

VI. MME Tudományos Ülés	2004. 10. 29–31	Debrecen	150 fő	Hazai és nemzetközi madártani kutatási eredmények előadása, megvitatása.
IV. Tatai Vadlúd Sokadalom	2004. 11. 26–28	Tata	1200 fő	Madártani előadások, megfigyelési verseny.

Ezek közül kiemelkedik az MME - Birdlife Hungary, a BITE Baja Ifjúsági Természetvédelmi Egyesület és a Duna-Dráva Nemzeti Park együttműködésében megszervezett IV. Nemzetközi feketegolya-konferencia, amelynek 20 országból érkezett résztvevői 26 előadást, 21 poszttert és 4 filmet tekinthettek meg.

Az MME Természetvédelmi Tanácsadó Szolgálat (MME TTSz) 2004 évben többek között Kunszentmiklóson, Debrecenben, Ócsán, Tatán tartott tájékoztatókat és képzéseket helyi gazdálkodóknak, falugazdászoknak.

A képzések keretében az Érzékeny Természeti Területek természetvédelmi alapjait, követelményeit, indokait mutatták be a jelenlévőknek. A képzések a kötelező agrár-környezetgazdálkodási képzések részeként kerültek meghirdetésre.

A TTSz széleskörű képzési program alapjait rakta le és megkezdte a program tesztelését a Natura 2000 témakör vonatkozásában és a vidékfejlesztési és természetvédelmi kezelési kérdések témakörében is. A program továbbfejlesztésére és széleskörű megvalósítására van szükség a következő években.

4.2/Oktatás, információ, tájékoztatás a madárvédelem területén

Madárvédelemmel kapcsolatos képzéseket és közönségtájékoztatással, szemléletformálással kapcsolatos tevékenységeket elsősorban a madárvédelemmel foglalkozó társadalmi szervezetek, ezen belül is hangsúlyosan az 1974-ben alapított, ma már több ezer tagot számláló Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME - Birdlife Hungary) végzett.

A Natura 2000 program keretében az év folyamán egy vándorkiállítás keretében tekinthették meg az érdeklődők a főbb madárvédelmi törekvéseket és eredményeket. A kiállítás közel 50 településen volt látható több-kevesebb ideig.

További szemléletformáló és tömegtájékoztató rendezvények, intézkedések:

“Az áram ára” kampány

A célzott adatgyűjtés érdekében novemberben országos elektromos oszlop felmérés volt, melyben 86 önkéntes vett részt. Az adatok birtokában decemberben „Az áram ára” címmel sajtókampány zajlott le a környezetvédelmi és vízügyi miniszter részvételével. A kampány zárásaként összeállt egy szakanyag, ami tartalmazza a megoldási lehetőségeket. Ezt sajtótájékoztató keretén belül átadták a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium részéről Dr. Persányi Miklós miniszter úrnak, a Gazdasági Minisztérium helyettes államtitkárának, Hatvani György úrnak és az ELMŰ–ÉMÁSZ képviselőinek.

“Az év madara” kampány

2004 a rozsdafarkúak (*Phoenicurus* spp.) védelmének éve volt. Az MME honlapján bemutatásra kerültek a hazai rozsdafarkúfajok, ill. a házi rozsdafarkú (*Phoenicurus ochruros*) hangja letölthető volt.

Tájékoztató matrica és kártyanaptár készült, odútelepítési akció is volt. Emellett sajtóhírek, cikkek jelentek meg, interjúk készültek.

Madárbarát kert program

A két éve indított programra folyamatos a jelentkezés, az intézmények és a magánszemélyek részéről egyaránt. 2004 év végére közel 2600 regisztrált tag volt, közülük 1164-en kapták meg a madárbarát kert táblát. A környezetvédelmi és vízügyi miniszter támogatásának köszönhetően 150 óvoda regisztrálta magát programunkban, akik a madárbarát feltételek kialakításához szükséges egységcsomagot is kaptak.

Madarász ovi, Madarász sulis előadások

Az MME tagjai országosan 86 Madarász ovi és 20 Madarász sulis keretében közel 1000 foglalkozást tartottak, amelyeken 2000 gyerek vett részt. A rendszeres foglalkozások mellett nagyon sok felkérést kaptak különböző előadások megtartására. 2004-ben az előadások száma elérte az ötszázat, a résztvevőké pedig meghaladta a tízezetet.

Táborok

2004-ben az MME 15 tábort szervezett (helyszínenként több turnusban) amelyeken összesen 3650 táborozó vett részt.

Madármegfigyelő Napok

2004. október 2–3-án kerültek megrendezésre a Nemzetközi Madármegfigyelő Napok. Az érdeklődők madarászútúrákon, előadásokon, gyűrzési bemutatókon vehettek részt. A rendezvény egyben verseny is az országok között.

Magyarország a helyszínek számát tekintve az első (193 db), a résztvevők szempontjából a második (3671 fő), a látott madarak tekintetében pedig a harmadik helyen (580 896 pd) végzett.

Madarak és Fák Napja

A Madarak és Fák Napja Országos Verseny megrendezése mellett az ország több pontján szerveztek e nap kapcsán programokat. Az országos vetélkedőbe több mint 500 csapat nevezett be.

Közönségszolgálat

Folyamatosan működött az MME közönségszolgálat, amelyet e-mailen keresztül és egy kedvezményesen hívható kék szám segítségével is el lehetett érni az év folyamán.

Natura 2000 program

Az MME Természetvédelmi Tanácsadó Szolgálat (MME TTSz) 2004 évben számos sajtótájékoztatót és egy sajtókirándulást tartott, illetve sajtónyilatkozatot adott ki az agrár-környezetgazdálkodási programok, kifejezetten az Érzékeny Természeti Területek és a Natura 2000 programok finanszírozása és népszerűsítése érdekében.

5. A NEMZETI JOGSZABÁLYOK IRÁNYELV ÁLTAL ELŐÍRT FŐBB SZAKASZAINAK SZÖVEGE (18. CIKK).

1. cikk (1) Ez az irányelv a Szerződésben érintett tagállamok európai területén természetesen előforduló összes vadon élő madárfaj védelmére vonatkozik. Magába foglalja e fajok védelmét, kezelését és ellenőrzését, továbbá szabályokat állapít meg hasznosításukkal kapcsolatban.

Tvt 4. § e) védett természeti érték (természetvédelmi érték): e törvény vagy más jogszabály által védetté, fokozottan védetté nyilvánított - kiemelt természetvédelmi oltalomban részesülő - élő szervezet egyede, fejlődési alakja, szakasza, annak származéka, illetőleg az élő szervezetek életközösségei, továbbá barlang, ásvány, ásványtársulás, ősmaradvány.

2., 4., 8. Melléklet a 13/2001 KöM rendelethez [melyek lefedik a nem vadászható Európai Közösségben előforduló vadon élő madárfajokat]

(2) Az irányelv a madarakra, tojásaikra, fészkeikre és élőhelyeikre vonatkozik.

Tvt 4. § e) védett természeti érték (természetvédelmi érték): e törvény vagy más jogszabály által védetté, fokozottan védetté nyilvánított - kiemelt természetvédelmi oltalomban részesülő - élő szervezet egyede, fejlődési alakja, szakasza, annak származéka, illetőleg az élő szervezetek életközösségei, továbbá barlang, ásvány, ásványtársulás, ősmaradvány;

8. § (1) A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani.

2. cikk A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket, hogy az 1. cikkben meghatározott fajok állományait megfelelő szinten fenntartsák, vagy megfelelő szintre hozzák, amely megfelel különösen az ökológiai, tudományos és kulturális igényeknek, mialatt figyelembe veszi a gazdasági és rekreációs igényeket is.

Tvt 5. § (2) A természeti értékek és területek csak olyan mértékben igénybe vehetők, hasznosíthatók, hogy a működésük szempontjából alapvető természeti rendszerek és azok folyamatainak működőképessége fennmaradjon, továbbá a biológiai sokféleség fenntartható legyen.

9. § (1) A vadon élő szervezetek igénybevételével és terhelésével járó gazdasági, gazdálkodási és kereskedelmi tevékenységet a természeti értékek és rendszerek működőképességét és a biológiai sokféleséget fenntartva kell végezni.

(2) Tilos a vadon élő szervezetek gyűjtésének, pusztításának, vadon élő állatok befogásának, életük kioltásának olyan eszközét és módszerét használni, mely válogatás nélküli vagy tömeges pusztulásukkal, sérülésükkel, kínzásukkal jár.

(3) Tilos a vadon élő szervezetek genetikai állományainak mesterséges úton történő megváltoztatása, az így keletkezett egyed terjesztése, életközösségek közötti szándékos áthurcolása.

(4) Növény- és állatföldrajzi szempontból új élő szervezet betelepítése akkor engedélyezhető, ha megtelepedésük, alkalmazkodásuk esetén a hazai életközösségekben a természetes folyamatokat az őshonos fajok rovására nem módosítják károsan.

(5) Az (1)-(3) bekezdésben meghatározott rendelkezések nem vonatkoznak az emberi egészség, a termesztett növények, valamint a tenyésztett állatok védelme érdekében végzett, az élő szervezetek állományának - külön jogszabályban meghatározott - szabályozására, valamint az élő szervezetekkel folytatott rendeltetészerű gazdálkodásra.

(6) A biológiai sokféleséget befolyásoló, genetikailag módosított szervezetek létrehozása, az azokkal folytatandó kísérletek, termesztésük, tenyésztésük, terjesztésük, az országból történő kivitelük és behozataluk - e törvény rendelkezéseivel összhangban - külön törvényben meghatározott feltételekkel és módon történhet.

3. cikk (1) A 2. cikkben foglalt követelmények figyelembevételével a tagállamok valamennyi, az 1. cikkben meghatározott madárfaj esetében megteszik a megfelelő intézkedéseket, amelyek az élőhelyek megfelelő sokféleségének és nagyságának megőrzéséhez, fenntartásához vagy helyreállításához szükségesek.

43. § (1) Tilos a védett állatfajok egyedének zavarása, károsítása, kínzása, elpusztítása, szaporodásának és más élettevékenységének veszélyeztetése, lakó-, élő-, táplálkozó-, költő-, pihenő- vagy búvóhelyeinek lerombolása, károsítása.

(2) A biotópok és élőhelyek megőrzése, fenntartása és helyreállítása elsősorban az alábbi intézkedéseket foglalja magába:

- a) védett területek kialakítása;
- b) a védett területeken belüli és kívüli élőhelyek ökológiai szempontú fenntartása és kezelése;
- c) a tönkretett biotópok helyreállítása;
- d) biotópok kialakítása.

Tvt. 8. § (1) A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani.

22. § Kiemelt oltalmuk biztosítása érdekében védetté kell nyilvánítani a a biológiai sokféleség megőrzése céljából arra érdemes

a) vadon élő szervezeteket, életközösségeiket, továbbá termő-, tartózkodó-, élőhelyeiket;

71. § (2) Támogatást kell biztosítani különösen: ...

b) élőhely rekonstrukciót, élőhely kialakítást végzőknek, kivéve, ha az erre irányuló kötelezettség megállapítására szankcióként került sor.

4. cikk (1) Az 1. mellékletben említett fajok fennmaradásának és szaporodásának biztosítása érdekében elterjedési területükön az élőhelyüket érintő különleges védelmi intézkedésekre van szükség.

Ebben az összefüggésben figyelembe kell venni:

- a) a kipusztulással fenyegetett fajokat;
- b) az élőhelyük meghatározott változásaira érzékeny fajokat;
- c) a kis állományuk vagy korlátozott helyi elterjedésük miatt ritkának minősített fajokat;
- d) az élőhelyük egyedi jellege miatt különleges figyelmet érdemlő egyéb fajokat.

Az állományszintek változásának irányát és ingadozásait az értékelések háttér-információiként figyelembe kell venni.

Tvt 22. § Kiemelt oltalmuk biztosítása érdekében védetté kell nyilvánítani a tudományos, kulturális, esztétikai, oktatási, gazdasági és más közérdekből, valamint a biológiai sokféleség megőrzése céljából arra érdemes

- a) vadon élő szervezeteket, életközösségeiket, továbbá termő-, tartózkodó-, élőhelyeiket;...
- c) természetes, természetközeli tájakat, tájrészleteket;...
- i) álló- és folyóvizeket, így különösen tavat, patakot, mocsarat;

23. § (1) Természeti érték és terület kiemelt oltalma a védetté nyilvánítással jön létre.

(2) E törvény erejénél fogva védelem alatt áll valamennyi forrás, láp, barlang, víznyelő, szikes tó, kunhalom, földvár. Az e bekezdés alapján védett természeti területek országos jelentőségűnek [24. § (1) bekezdés] minősülnek.

(3) A (2) bekezdés alkalmazásában: ...

d) a láp olyan földterület, amely tartósan vagy időszakosan víz hatásának kitett, illetőleg amelynek talaja időszakosan vízzel telített, és

da) amelynek jelentős részén lápi életközösség, illetve lápi élő szervezetek találhatók, vagy

db) talaját változó kifejlődésű tőzegtartalom, illetve tőzegképződési folyamatok jellemzik;

e) a szikes tó olyan természetes vagy természetközeli vizes élőhely, amelynek medrét tartósan vagy időszakosan legalább 600 mg/liter nátrium kation dominanciájú oldott ásványi anyag tartalmú felszíni víz borítja, illetve a területén sziki életközösségek találhatók;

(4) A (2) bekezdés hatálya alá tartozó lápok, szikes tavak, kunhalmok és földvárak jegyzékét a miniszter a törvény hatálybalépésétől számított 3 éven belül közzéteszi és a jegyzéket évente felülvizsgálja. A jegyzék tájékoztató jellegű és nem érinti a (2) bekezdés alapján, e törvény hatálybalépésével bekövetkező védelmét.

(5) Ha védett természeti érték, terület védelme csak különleges intézkedésekkel biztosítható, a természeti értéket, területet vagy annak egy részét fokozottan védetté kell nyilvánítani.

A tagállamok a mennyiségük és méretük szerint legalkalmasabb területeket e fajok védelme érdekében különleges védelmi területekké minősítik, figyelembe véve a fajok védelmi szükségleteit azokon a földrajzilag meghatározott tengeri és szárazföldi területeken, ahol ezt az irányelvet alkalmazni kell.

275/2004 K.r. 2. § E rendelet alkalmazásában: ...

f) különleges madárvédelmi terület: olyan közösségi szempontból jelentős természeti értékekkel rendelkező terület, amelyen az 1. A) számú mellékletben meghatározott közösségi jelentőségű madárfaj, valamint az 1. B) számú mellékletben meghatározott vonuló madárfaj jelentős állománya, illetve élőhelye található, különös tekintettel a nemzetközi jelentőségű és egyéb vizes élőhelyekre;

5. melléklet (a területek felsorolásával)

4. c (2) A tagállamok hasonló intézkedéseket tesznek az I. mellékletben fel nem sorolt, rendszeresen előforduló vonuló fajok esetében is, szem előtt tartva azok védelmi szükségleteit azon a földrajzi tengeri és szárazföldi területen, ahol ezt az irányelvet alkalmazni kell, tekintettel költő-, vedlő- és telelőterületeikre, valamint vonulási útvonaluk pihenőhelyeire.

275/2004

1. B melléklet Az Európai Közösség területén rendszeresen előforduló egyéb, vonuló madárfajok

Art. 4.2 A tagállamok e célból külön figyelmet fordítanak a vizes élőhelyek védelmére, és különösen a nemzetközi jelentőségű vizes élőhelyekre.

4. cikk (3) A tagállamok minden lényeges információt megküldenek a Bizottság részére, hogy az megfelelő lépéseket kezdeményezhessen annak koordinálása érdekében, hogy az (1) és (2) bekezdésekben meghatározott területek összefüggő rendszert képezzenek, amely megfelel e fajok védelmi szükségleteinek azokon a földrajzilag meghatározott tengeri és szárazföldi területeken, ahol ezt az irányelvet alkalmazni kell.

92/43/EGK irányelv 7. cikk A 4. cikk (1) bekezdése alapján besorolt vagy a 4. cikk (2) bekezdése értelmében annak megfelelően elismert területek tekintetében ezen irányelv alkalmazásának napjától, illetve – amennyiben az későbbi időpontra esik – azon időponttól számítva, amikor a tagállam a 79/409/EGK irányelv értelmében végrehajtja illetve elismeri a besorolást, a 79/409/EGK irányelv 4. cikke (4) bekezdésének első mondatából eredő kötelezettségek helyébe ezen irányelv 6. cikkének (2), (3) és (4) bekezdéséből eredő kötelezettségek lépnek.

6. cikk (2) – A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket a különleges természetvédelmi területeken található olyan természetes élőhelytípusok és olyan fajok élőhelyei károsodásának és megzavarásának megakadályozására, amelyek céljára az egyes területeket kijelölték, amennyiben a zavarás mértéke ezen irányelv céljaira tekintettel jelentős hatással lehet.

275/2004 Kr. 4. §

(1) A Natura 2000 terület kijelölésének célja az azokon található, az 1-3. számú mellékletben meghatározott, kijelölésük alapjául szolgáló fajok és a 4. számú mellékletben meghatározott, kijelölésük alapjául szolgáló élőhelyek kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a kijelölés alapjául szolgáló természeti állapot és az azt létrehozó, illetve fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

10. §

(1) Hatósági eljárásban elfogadásra kerülő terv jóváhagyásához, módosításához, amennyiben az az eljáró hatóság rendelkezésére álló adatok szerint Natura 2000 területre jelentős hatással lehet, az illetékes igazgatóság szakhatósági hozzájárulása szükséges.

(2) Az igazgatóság csak akkor járulhat hozzá az (1) bekezdésben meghatározott tervhez, valamint a 9. § szerinti tevékenységhez, beruházáshoz, illetve egyéb környezethasználathoz, ha megállapítható, hogy azok nem veszélyeztetik vagy károsítják a Natura 2000 területet, illetőleg - a 4. § figyelembevételével - nem ellentétesek a kijelölés céljaival.

(3) Ha a (2) bekezdésben foglalt feltételek teljesülnek, a 7. § alá nem tartozó Natura 2000 területeken az igazgatóság, illetőleg a külön jogszabályban meghatározott természetvédelmi hatóság a (2) bekezdés szerinti engedélyének, illetve hozzájárulásának megadását nem tagadhatja meg.

(4) Amennyiben a (2) bekezdés szerinti engedélyt, illetőleg hozzájárulást a 4. § értelmében meg kell adni, de az a Natura 2000 terület állagára, illetve a rajta előforduló közösségi jelentőségű fajok vagy élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére káros hatással lehet, a károkozás mértékét a lehető legkisebbre kell csökkenteni. Az igazgatóság a várható természeti kárral arányban álló, más Natura 2000 területen

elvégezendő, annak céljából fakadó helyreállítási és fejlesztési feladat engedélyes általi elvégzését feltételként írhatja elő.

(5) A 9. §-ban meghatározott engedélyezési eljárásokhoz kapcsolódó kötelezettségek teljesítésére az igazgatóság vagy - az igazgatóság megkeresésére - az arra hatáskörrel rendelkező hatóság kötelezi az engedélyest és meghatározza a kötelezettség teljesítésének módját, az eredeti állapot helyreállítását, valamint határidejét.

(6) A Natura 2000 területen élő közösségi jelentőségű faj állományának, valamint élőhelynek veszélyeztetése vagy súlyos sérelme esetén az (5) bekezdés, valamint a 8. § (5)-(7) bekezdése szerinti határozat a jogorvoslatra tekintet nélkül azonnal végrehajthatóvá nyilvánítható.

11. § A Natura 2000 területek tekintetében a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 43. §-ában, valamint a külön kormányrendeletben foglaltakat megfelelően kell alkalmazni.

6. cikk (3) – Figyelembe véve az adott természeti terület védelmével kapcsolatos célkitűzéseket, megfelelő vizsgálatot kell folytatni minden olyan terv vagy projekt hatásait illetően, amely nem kapcsolódik közvetlenül, illetve nem nélkülözhetetlen a természeti terület kezeléséhez, de akár önmagában, akár pedig más terv vagy projekt részeként valószínűleg jelentős hatással lesz arra. A természeti területre gyakorolt hatások vizsgálatának eredményét figyelembe véve, továbbá a (4) bekezdés rendelkezéseinek értelmében az illetékes nemzeti hatóságok csak azután hagyják jóvá az érintett tervet vagy programot, ha megbizonyosodtak arról, hogy az nem fogja hátrányosan befolyásolni az érintett természeti terület épségét, és miután – adott esetben – kikérték a lakosság véleményét is.

275/2004 Kr. 11. § A Natura 2000 területek tekintetében a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 43. §-ában, valamint a külön kormányrendeletben foglaltakat megfelelően kell alkalmazni.

Kvt. 43. § (1) A környezetvédelemmel összefüggő törvényjavaslat és más jogszabály (a továbbiakban együtt: jogszabály) az ország társadalmi-gazdasági tervei, területfejlesztési koncepciói, továbbá a regionális hatást eredményező döntések (a továbbiakban együtt: döntés) előkészítője köteles az intézkedés környezetre gyakorolt hatásait vizsgálni és értékelni, s azt vizsgálati elemzésben (a továbbiakban: vizsgálati elemzés) összefoglalni.

(2) A (1) bekezdés alkalmazásában a környezetvédelemmel összefüggő jogszabály az a törvény, kormányrendelet, miniszteri rendelet, illetőleg döntés, amely

- a) a környezeti elemekre,
- b) a környezet minőségére, vagy
- c) a környezettel összefüggésben az emberi egészségre hatást gyakorol.

(3) A környezetvédelemmel összefüggő gazdasági szabályozó eszközök (vám-, adó- és illetékszabályok stb.) bevezetésére irányuló szabályozások, továbbá jelentős módosítások esetében a vizsgálati elemzést minden esetben el kell végezni.

67. § (1) A környezetre jelentős mértékben hatást gyakorló tevékenység [(2) bek. a) pont] megkezdése előtt környezeti hatásvizsgálatot kell végezni.

(2) A környezeti hatásvizsgálat szempontjából

- a) környezetre jelentős hatást gyakorló tevékenységnek minősül valamely - a Kormány által rendeletben meghatározott - létesítmény vagy művelet telepítése, megvalósítása, meglévő létesítmény vagy művelet felhagyása, jelentős bővítése, valamint a technológia- és a termékváltás, illetve ezek jelentős módosítása;
- b) kérelmező: az a) pontban meghatározott tevékenység kezdeményezője, illetőleg gyakorlója.

275/2004 Kr. 7. § A Natura 2000 területre - ha külön jogszabály alapján védett természeti terület (Tvt. 4. § g) pont) - a Tvt., valamint a védetté nyilvánító jogszabály rendelkezéseit kell alkalmazni.

Tvt. 38. § (1) Védett természeti területen a természetvédelmi hatóság engedélye szükséges különösen:

- a) kutatás, gyűjtés, kísérlet végzéséhez;
- b) a gyep feltöréséhez, felújításához, felülvetéséhez, öntözéséhez, legeltetéshez, kaszáláshoz;

- c) a terület helyreállításához, jellegének, használatának megváltoztatásához;
- d) termőföldnek nem minősülő földterület rendeltetésének, termőföld művelési ágának a megváltoztatásához;
- e) az erdőről és az erdő védelméről szóló törvény hatálya alá nem tartozó fa, facsoport, fasor, fás legelőn lévő fa kivágásához, telepítéséhez;
- f) nád és más vízinövényzet égetéséhez, irtásához, gyepterület, tarló és szalma égetéséhez, valamint - a kijelölt és kiépített tűzrakóhely kivételével - erdőterületen tűz gyújtásához;
- g) növényvédő szerek, bioregulátorok és egyéb irtószerek, valamint a talaj termékenységét befolyásoló vegyi anyagok felhasználásához;
- h) horgászathoz;
- i) közösségi és tömegsportesemények rendezéséhez, sportversenyhez, technikai jellegű sporttevékenység folytatásához.

(2) A (1) bekezdés e) pontjában meghatározott eljárásban az erdészeti hatóság szakhatósági hozzájárulását be kell szerezni.

(3) Növény- és állategészségügyi karantén fertőzés és járványhelyzet elhárítása során, az (1) bekezdés g) pontja szerinti eljárás lefolytatása helyett, a természetvédelmi hatóságnak egyidejűleg be kell jelenteni a felhasználandó készítmény fajtáját.

(4) A kezelési terv meghatározhatja a védett természeti területen folytatandó tevékenységnek azokat a feltételeit, amelyek teljesítése a 38. § (1) bekezdésében meghatározott engedély beszerzése alól mentesít.

39. § (1) Védett természeti területre közvetlen kihatással lévő vagy azt közvetlenül érintő más hatósági eljárás során a természetvédelmi hatóság szakhatósággként működik közre, így különösen:

- a) földrészlet megosztása, alakjának, terjedelmének megváltoztatása;
- b) telekalakítás, területfelhasználás, építés, létesítés és használatbavétel;
- c) nyomvonalas létesítmény és földmű építése;
- d) vízimunka, vízilétesítmény és vízhasználat;
- e) ipari, mezőgazdasági, szolgáltatási tevékenység végzéséhez szükséges telep létesítésének engedélyezése során;
- f) az erdészeti, vadászati, halászati hatósági eljárásokban;
- g) bányatelek megállapításának, módosításának, az ásványi nyersanyag feltárására, kitermelésére, valamint a meddőhányó hasznosítására, a kitermelés szünetelésére, a bánya bezárására vonatkozó műszak üzemi tervek és a tájrendezési terv jóváhagyásának, továbbá a bányászati létesítmények építésének és üzembe helyezésének, valamint egyes gépek és berendezések bányabeli használatának engedélyezésekor, továbbá a bányászattal összefüggő vízjogi hatósági eljárásokban;
- h) termőföld más célú hasznosításának;
- i) külön jogszabályban meghatározott veszélyes anyag átszállításának, tárolásának engedélyezésekor.

(2) A külön jogszabályban meghatározott, környezetvédelmi szempontból történő határértékek megállapítására vonatkozó hatósági eljárásokban - ha az védett természeti területet érint - az igazgatóság szakhatósággként működik közre.

54. § (1) Területrendezési, területfejlesztési, vízrendezési, meliorációs és a táj jellegét megváltoztató egyéb terv jóváhagyására, módosítására a külön jogszabályok rendelkezései szerint, a Minisztérium, illetve az igazgatóság bevonásával kerülhet sor.

(2) Ha az (1) bekezdésekben meghatározott tervek hatósági eljárás keretében kerülnek elfogadásra, jóváhagyásukhoz, módosításukhoz az ott megjelölt szervek szakhatósági hozzájárulása szükséges.

(3) Település külterületét a 7. § (3) bekezdése, valamint a 37. § (5) bekezdése figyelembevételével, továbbá az Alaptervvel és a település környezetvédelmi programjával összhangban lehet belterületbe sorolni.

(4) Település külterületének belterületbe vonásához az igazgatóság előzetes véleménye szükséges. A külterület bevonásáról szóló önkormányzati rendelet egy elfogadott példányát meg kell küldeni az igazgatóságnak.

A természeti állapotfelmérés

79. § (1) Ha a jogszabályban meghatározott tevékenység megkezdése környezeti hatásvizsgálat (Kt. 67. §) elvégzéséhez kötött, annak részeként természeti állapotfelmérést kell készíteni.

(2) Az állapotfelmérés magában foglalja:

- a) az érintett terület természeti értékeinek, azok helyzetének a felmérését;
- b) a természeti értékeket - beleértve a védett természeti értékeket - jelentősen befolyásoló, veszélyeztető, károsító tevékenységek bemutatását;
- c) a tervezett tevékenységek megvalósítása és a gazdálkodás nyomán a várható változásokat, továbbá a természeti értékek megóvására, elkerülhetetlen károsodásuk csökkentésére vonatkozó intézkedéseket is.

275/2004 10. § (1) Hatósági eljárásban elfogadásra kerülő terv jóváhagyásához, módosításához, amennyiben az az eljáró hatóság rendelkezésére álló adatok szerint Natura 2000 területre jelentős hatással lehet, az illetékes igazgatóság szakhatósági hozzájárulása szükséges.

(2) Az igazgatóság csak akkor járulhat hozzá az (1) bekezdésben meghatározott tervhez, valamint a 9. § szerinti tevékenységhez, beruházáshoz, illetve egyéb környezethasználathoz, ha megállapítható, hogy azok nem veszélyeztetik vagy károsítják a Natura 2000 területet, illetőleg - a 4. § figyelembevételével - nem ellentétesek a kijelölés céljaival.

(3) Ha a (2) bekezdésben foglalt feltételek teljesülnek, a 7. § alá nem tartozó Natura 2000 területeken az igazgatóság, illetőleg a külön jogszabályban meghatározott természetvédelmi hatóság a (2) bekezdés szerinti engedélyének, illetve hozzájárulásának megadását nem tagadhatja meg. ...

(5) A 9. §-ban meghatározott engedélyezési eljárásokhoz kapcsolódó kötelezettségek teljesítésére az igazgatóság vagy - az igazgatóság megkeresésére - az arra hatáskörrel rendelkező hatóság kötelezi az engedélyest és meghatározza a kötelezettség teljesítésének módját, az eredeti állapot helyreállítását, valamint határidejét.

(6) A Natura 2000 területen élő közösségi jelentőségű faj állományának, valamint élőhelynek veszélyeztetése vagy súlyos sérelme esetén az (5) bekezdés, valamint a 8. § (5)-(7) bekezdése szerinti határozat a jogorvoslatra tekintet nélkül azonnal végrehajthatóvá nyilvánítható.

11. § A Natura 2000 területek tekintetében a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 43. §-ában, valamint a külön kormányrendeletben foglaltakat megfelelően kell alkalmazni.

2/2005 Kr. 1. § (1) A rendelet hatálya a Kvt. 43. § (4) és (5) bekezdése szerinti tervre, illetve programra (a továbbiakban: terv, illetve program) terjed ki.

(2) A környezeti vizsgálat [Kvt. 43. § (6) bekezdés] lefolytatása mindig kötelező - a (3) bekezdés a) és b) pontjában foglalt kivétellel - arra a tervre, illetve programra, amely

a) az 1. számú mellékletben szerepel, továbbá

b) az 1. számú mellékletben fel nem sorolt olyan terv, illetve program, amely

...

bb) a külön jogszabályban meghatározott Natura 2000 területre jelentős káros hatással lehet.

6. cikk (4) Amennyiben a természeti területre gyakorolt hatások vizsgálatának kedvezőtlen eredménye ellenére valamely elsődlegesen fontos, társadalmi vagy gazdasági jellegű közérdekre figyelemmel – alternatív megoldás hiányában – mégis végre kell hajtani egy tervet vagy projektet, a tagállam minden szükséges kiegyenlítő intézkedést megtesz a Natura 2000 általános egységességének megóvása érdekében. A tagállam az elfogadott kiegyenlítő intézkedésekről értesíti a Bizottságot.

275/2004 4. § ... (2) A Natura 2000 területek (1) bekezdésben meghatározott célját más, különösen az ország társadalmi-gazdasági fejlődése, illetve a honvédelmi érdek szempontjából lényeges, törvényben vagy a kormányrendeletben meghatározott, más fontos közérdeket szolgáló fejlesztési célokkal összehangoltan kell megvalósítani.

(3) A kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területek esetén a Natura 2000 területekhez kapcsolódó célok megvalósítását csak kiemelt fontosságú közérdek előzheti meg.

(4) A (3) bekezdés alkalmazása szempontjából kiemelt fontosságú közérdeknek az emberi egészség vagy élet védelmét, a köz biztonságának fenntartását vagy a környezet védelme szempontjából kiemelt jelentőségű, illetve az Európai Bizottsággal történt egyeztetés szerint egyéb hosszú távon ható, a lakosság jelentős részére kedvező hatás elérését lehet tekinteni.

10.§ (4) Amennyiben a (2) bekezdés szerinti engedélyt, illetőleg hozzájárulást a 4. § értelmében meg kell adni, de az a Natura 2000 terület állagára, illetve a rajta előforduló közösségi jelentőségű fajok vagy élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére káros hatással lehet, a károkozás mértékét a lehető legkisebbre kell csökkenteni. Az igazgatóság a várható természeti kárral arányban álló, más Natura 2000 területen elvégzendő, annak céljából fakadó helyreállítási és fejlesztési feladat engedélyes általi elvégzését feltételként írhatja elő.

11. § A Natura 2000 területek tekintetében a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 43. §-ában, valamint a külön kormányrendeletben foglaltakat megfelelően kell alkalmazni.

2/2005 Kr. 1. § (1) A rendelet hatálya a Kvt. 43. § (4) és (5) bekezdése szerinti tervre, illetve programra (a továbbiakban: terv, illetve program) terjed ki.

(2) A környezeti vizsgálat [Kvt. 43. § (6) bekezdés] lefolytatása mindig kötelező - a (3) bekezdés a) és b) pontjában foglalt kivétellel - arra a tervre, illetve programra, amely

a) az 1. számú mellékletben szerepel, továbbá

b) az 1. számú mellékletben fel nem sorolt olyan terv, illetve program, amely

...

bb) a külön jogszabályban meghatározott Natura 2000 területre jelentős káros hatással lehet.

[4. 4 cikk 2. mondata] A tagállamok e védett területeken kívül is törekednek az élőhelyek szennyezésének vagy elpusztításának elkerülésére.

Tvt 16. § (1) A mező-, erdő-, nád-, hal-, vadgazdálkodás (a továbbiakban: gazdálkodás) során biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét.

(2) A gazdálkodást a talajfelszín, a felszíni és felszín alatti formakincs, a természetes élővilág maradandó károsodása, a védett élő szervezetek, életközösségek tömeges pusztulása, biológiai sokféleségük számottevő csökkenése nélkül kell végezni.

(3) Erdő telepítése - ha a termőhelyi adottságok lehetővé teszik - elsősorban őshonos fafajokkal, természetes elegyarányban, természetkímélő módon történjék.

(4) Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet.

(5) A vízfolyások és tavak természetes és természetközeli állapotú partjait - a vizes élőhelyek védelme érdekében - meg kell őrizni. A vízepítési munkálatok során a természetkímélő megoldásokat kell előnyben részesíteni.

17. § (1) A 8. § (1) bekezdés rendelkezéseinek megfelelően a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.

(2) A természeti területek hasznosítása során figyelemmel kell lenni az élőhely típusára, jellemző vadon élő szervezetek fajgazdagságára, a biológiai sokféleség fenntartására.

(3) A termőföld hasznosítása, illetve a hasznosításra alkalmatlan területek használata, igénybevétele, meliorációs tervek készítése és végrehajtása, egyéb mezőgazdasági tevékenységek folytatása, valamint a vízgazdálkodás és a vízrendezés során a természetes és természetközeli állapotú vízfelületeket, nádasokat és más vizes élőhelyeket, valamint a mezőgazdasági termelés számára kedvezőtlen termőhelyi adottságú területek természetes növényállományát meg kell őrizni.

(4) A növényvédő szerek, bioregulátorok és egyéb irtószerek, valamint a talaj termékenységét befolyásoló vegyi anyagok forgalomba hozatalának, felhasználásának, alkalmazásának kísérleti célú, ideiglenes vagy végleges engedélyezése a külön jogszabályban meghatározott feltételekkel lehetséges, az engedélyezéshez a Minisztérium hozzájárulása szükséges.

(5) A talaj termékenységét befolyásoló vegyi anyagok természeti területen történő felhasználása - külön jogszabályban foglaltak szerint - csak indokolt esetben, talajvizsgálatok eredményeire alapozva, természetkímélő módon történhet.

(6) Természeti területen a természeti értékek és a biológiai sokféleség fenntartása érdekében egyes növényvédő szerek vagy a talaj termőképességét befolyásoló vegyi anyagok alkalmazásának - külön jogszabály szerinti - korlátozását vagy megtiltását az igazgatóság kezdeményezheti.

18. § (1) A természetes és természetközeli állapotú vizes élőhelyen, a természeti értékek fennmaradásához, a természeti rendszerek megóvásához, fenntartásához szükséges vízmennyiséget (ökológiai vízmennyiség) mesterséges beavatkozással elvonni nem lehet.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott vízmennyiséget a vízügyi hatóság - az igazgatóság szakhatósági hozzájárulásával - állapítja meg, amelynek megállapítását az igazgatóság is kezdeményezheti.

(3) Természeti területen - a jogszerűen beépített területek kivételével - tilos a természetes és természetközeli állapotú vízfolyások, vizes élőhelyek partvonalától számított 50 méteren, tavak partjától számított 100 méteren belül, valamint a vízfolyások hullámterében új épületek, mesterséges létesítmények elhelyezése. A vízi létesítmények, a hajózást, a halastavakon a halászati hasznosítást szolgáló létesítmények elhelyezése a külön jogszabályban meghatározott módon és esetben, az igazgatóság hozzájárulásával [21. § (3) bekezdés b) pont] kerülhet sor.

(4) Tilos a természetes és természetközeli állapotú vízfolyások, vizes élőhelyek partvonalától számított 1000 méteren belül - a vízkárelhárításhoz szükséges vegyi anyagok kivételével - a külön jogszabályban meghatározott, a vizekre és a vízben élő szervezetre veszélyes vegyi anyagok kijuttatása, elhelyezése.

31. § Tilos a védett természeti terület állapotát (állagát) és jellegét a természetvédelmi célokkal ellentétesen megváltoztatni.

43. § (1) Tilos a védett állatfajok egyedének zavarása, károsítása, kínozása, elpusztítása, szaporodásának és más élettevékenységének veszélyeztetése, lakó-, élő-, táplálkozó-, költő-, pihenő- vagy búvóhelyeinek lerombolása, károsítása.

5. cikk A 7. és 9. cikkek sérelme nélkül, a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket az 1. cikkben meghatározott valamennyi madárfaj védelme általános rendszerének kialakítására, megtiltva különösen:

- a) a bármilyen módszerrel végzett szándékos elpusztítást vagy befogást;
- b) fészkeik és tojásaik szándékos elpusztítását vagy károsítását, illetve fészkeik eltávolítását;
- c) tojásaik természetből való begyűjtését és e tojások birtoklását, még üres állapotban is;
- d) e madarak szándékos zavarását, különösen a költési és fiókanevelési időszakban, amennyiben a zavarás jelentős lenne az irányelv céljait tekintve;
- e) olyan fajokhoz tartozó madarak tartását, amelyek vadászata és befogása tilos.

Tvt 22. § Kiemelt oltalmuk biztosítása érdekében védetté kell nyilvánítani a tudományos, kulturális, esztétikai, oktatási, gazdasági és más közérdekből, valamint a biológiai sokféleség megőrzése céljából arra érdemes

a) vadon élő szervezeteket.

43. § (1) Tilos a védett állatfajok egyedének zavarása, károsítása, kínozása, elpusztítása

szaporodásának és más élettevékenységének veszélyeztetése, lakó-, élő-, táplálkozó-, költő-, pihenő- vagy búvóhelyeinek lerombolása, károsítása.

4. § E törvény alkalmazásában: ... e) védett természeti érték (természetvédelmi érték): e törvény vagy más jogszabály által védetté, fokozottan védetté nyilvánított - kiemelt természetvédelmi oltalomban részesülő - élő szervezet egyede, fejlődési alakja, szakasza, annak származéka, illetőleg az élő szervezetek életközösségei, továbbá barlang, ásvány, ásványtársulás, ősmaradvány;

43. § (2) Az igazgatóság engedélye szükséges védett, illetve - ha nemzetközi egyezmény vagy jogszabály másként nem rendelkezik - nemzetközi egyezmény hatálya alá tartozó állatfaj...

b) egyedeinek gyűjtéséhez, befogásához, elejtéséhez, birtokban tartásához, idomításához;

6. § (4) Az egyedi tájértékek megállapítása és nyilvántartásba vétele a természetvédelem állami területi szervei (nemzeti park igazgatóság, illetve természetvédelmi igazgatóság; a továbbiakban együtt: igazgatóság) feladata.

69. § (3) A védett élő szervezetek, életközösségek, ásványi képződmények pénzben kifejezett értékét a miniszter rendeletben állapítja meg.

13/2001 r. 1. § (1) A védett növény-, illetve állatfajokat, valamint egyedeik pénzben kifejezett értékét az 1. számú, illetőleg a 2. számú melléklet, a fokozottan védett növény-, illetve állatfajokat, valamint egyedeik pénzben kifejezett értékét a 3. számú, illetőleg a 4. számú melléklet szerint állapítom meg.

4. § (1) A rendelet 1-4. számú mellékleteiben nem szereplő, az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok körét a 7. számú és a 8. számú melléklet tartalmazza.

(2) Az (1) bekezdés szerinti fajokra a Tvt. 42-44. és 80. §-ának, továbbá a védett állatfajok védelmére, tartására, bemutatására és hasznosítására vonatkozó részletes szabályokról szóló 8/1998. (I. 23.) Korm. rendelet, valamint a természetvédelmi bírság kiszabásával kapcsolatos szabályokról szóló 33/1997. (II. 20.) Korm. rendelet rendelkezéseit kell alkalmazni.

Vtv. 28. § (1) A vadászatra jogosult nem veszélyeztetheti a nem vadászható állatfajok, az élő szervezetek, valamint a vadászterületre meghatározott legkisebb vadlétszám fennmaradását.

6. cikk (1) A (2) és (3) bekezdés rendelkezéseinek sérelme nélkül, a tagállamok megtiltják az 1. cikkben meghatározott valamennyi madárfaj esetében az élő vagy elpusztult madarak és e madarak származékainak vagy könnyen felismerhető részeinek eladását, eladásra történő szállítást, eladásra történő tartását és eladásra történő felkínálását.

Tvt. 43. § (2) Az igazgatóság engedélye szükséges védett, illetve - ha nemzetközi egyezmény vagy jogszabály másként nem rendelkezik - nemzetközi egyezmény hatálya alá tartozó állatfaj

...

b) egyedeinek gyűjtéséhez, befogásához, elejtéséhez, birtokban tartásához, idomításához;

h) egyedének cseréjéhez, adásvételéhez;

i) egyedének külföldre viteléhez, onnan történő behozatalához, az országon való átszállításához;

8/1998 kr. 9. § (1) Védett állatfaj egyede bemutatásának engedélyezése során fokozottan vizsgálni kell, hogy a tartás feltételei a bemutatás teljes időtartama alatt biztosíthatók-e.

(2) Ha az (1) bekezdésben meghatározottak vizsgálata alapján valamelyik feltétel nem teljesíthető, vagy a teljesítése az állatfaj egyedének fennmaradását jelentősen veszélyezteti, a bemutatási engedély kiadását meg kell tagadni.

(3) Fokozottan védett állatfaj egyedének bemutatására kizárólag természetvédelmi érdekből létrehozott közhasznú szervezetnek adható engedély, ha a bemutatás során a tartási és bemutatási feltételek folyamatosan biztosíthatóak.

(4) Az engedéllyel tartott védett vagy fokozottan védett állatfaj egyedének bemutatására irányuló engedély kiadását meg kell tagadni, ha az egyed bemutatása a természetvédelmi célokkal nem áll összhangban.

10. § (1) Védett állatfaj állományának vagy egyedének hasznosítása csak akkor engedélyezhető, ha az a természetes állomány fennmaradását, illetve biológiai sokféleségének megőrzését nem veszélyezteti.

(2) Fokozottan védett állatfaj állományának vagy egyedének hasznosítását, kizárólag természetvédelmi érdekből vagy közérdekből, az (1) bekezdésben meghatározottak betartásával lehet engedélyezni.

(3) Védett és rendszeresen hasznosított állatfaj állományának hosszú távú fenntartható hasznosítása érdekében a miniszter évente tájékoztatóban határozza meg az adott faj állományának hasznosítható mennyiségét, a térbeni és időbeni határokat, a méretkorlátokat és a hasznosítás során alkalmazható módszereket és azok korlátait.

(4) A (3) bekezdés szerinti Tájékoztatót a Minisztérium hivatalos lapjában közzéteszi, valamint a hasznosításban érdekelték érdek-képviselői szervének közvetlenül is megküldi.

...

Eljárási szabályok

13. § (1) Védett állatfaj egyedének befogásához, tartásához, bemutatásához, valamint állományának, egyedének hasznosításához vagy jelöléséhez a befogás, tartás, bemutatás, hasznosítás vagy - a 11. § (5) bekezdésében foglalt kivétellel - a jelölés helye szerinti igazgatóság engedélye szükséges.

(2) Fokozottan védett állatfaj esetén, ha a tartás, bemutatás, hasznosítás a Tvt. 43. §-a (2) bekezdésének c), f), g), i), j), m) pontjaiban meghatározott tevékenységgel kapcsolatos, a tartási, bemutatási, hasznosítási engedély kiadására a Minisztérium jogosult.

(3) Védett állat befogására irányuló hatósági eljárásban - amennyiben a befogás vadászati, halászati eszközzel vagy módszerrel történik - a vadászati, illetve halászati hatóság szakhatóságként vesz részt.

(4) Fehér gólya fészkeinek áthelyezését első fokon az igazgatóság, a solymászati célú bemutatást első fokon a Minisztérium engedélyezi.

14. § (1) A védett és fokozottan védett állat tartását, bemutatását, hasznosítását engedélyező határozatban rendelkezni kell:

- a) az állatfaj egyedének tulajdonjogáról,
- b) az egyed egyedi jelöléséről,
- c) az egyeddel végezhető tevékenységek köréről,
- d) az egyed tartásának helyéről, tartásáról, az egyedről való gondoskodásról,
- e) a bemutatás, hasznosítás feltételeiről,
- f) az esetleges szaporulat sorsáról,
- g) az egyed elpusztulása esetére tetemének sorsáról.

(2) Az (1) bekezdés f)-g) pontjai, az állatfaj élettelen egyede és származéka esetében nem alkalmazhatók.

(3) Ha a védett vagy fokozottan védett állatfaj egyede tartási helyének a megváltoztatását rendkívüli helyzet indokolja, a tartás helyének megváltoztatását 3 napon belül be kell jelenteni az engedélyező hatóságnak, amely ezt követően határoz a tartásról.

(4) A védett és fokozottan védett állatfaj egyede tartójának személyében bekövetkező változáshoz a tartást engedélyező hatóság engedélye is szükséges.

(5) Tartásra engedélyezett fokozottan védett állatfaj egyedét, ha azt az engedélyes külföldre viszi, vagy külföldről behozza - az állatfaj élettelen egyede és származéka kivételével - az engedélyes saját költségére a természetvédelmi hatóság által kiadott microchippel kell jelölni.

(6) Az (5) bekezdés szerinti jelölést a külföldre történő kivitelt vagy a külföldről történő behozatalt megelőzően legalább 15 nappal kell kezdeményezni a tartás helye szerint illetékes igazgatóságnál, és az igazgatóság előtt a jelölés megtörténtét a kivitelt vagy a behozatal időpontja előtt legalább 3 nappal igazolni kell.

(7) Az engedélyes az állatfaj egyedének pusztulását vagy szaporulatát 8 napon belül köteles az engedélyező hatóságnak bejelenteni és az elpusztult állat tetemét a hatóság intézkedéséig, de legfeljebb 30 napig mélyhűtött állapotban tartani, vagy egyéb módon gondoskodni a tetem állagának megőrzéséről.

15. § (2) Aki védett állatfaj élettelen egyede vagy származéka kivételével védett állatfaj egyedét engedéllyel tartja, köteles az e rendelet hatálybalépésétől számított 1 éven belül új tartási engedély iránti kérelmet benyújtani.

(4) Aki az e rendelet hatálybalépésekor az e rendelet 7. §-ának (2) bekezdésében megállapított mértéket meghaladó számú védett állatfaj egyedét tartja, ennek tényét e rendelet hatálybalépését követő 30 napon belül köteles az igazgatóságnál bejelenteni. A bejelentett egyedekről az igazgatóság nyilvántartást vezet. A nyilvántartásba vett védett állatfaj egyedére tenyésztési engedély, valamint új védett állatfaj egyedére tartási és tenyésztési engedély nem adható.

Vhr. 45. § (2) A vadászható madárfajok közül a bőjti réce, a kerceréce, a csörgő réce, a barátréce, a szárcsa, a balkáni gerle, a szarka, a szajkó, a dolmányos varjú, a vetési lúd, a nagyililik és az erdei szalonka esetében tilos azok elpusztult, illetve elejtett származékainak vagy könnyen felismerhető részeinek eladása, eladásra történő szállítása, eladásra történő tartása, valamint eladásra történő felkínálása.

6. cikk (2) (2) Az (1) bekezdésben meghatározott tevékenységek nem tiltottak a III/1 mellékletben meghatározott fajok esetében, amennyiben a madarakat a jogszabályok betartásával ölték meg vagy fogták be vagy más jogszerű módon jutottak hozzájuk.

Vhr. 45. § (2) A vadászható madárfajok esetében kereskedelemnek minősül vadászonként és vadfajonként a tíz darabot meghaladó mennyiségű vadászható madárfaj értékesítése. A vadászható madárfajok közül tilos kereskedelmi tevékenységet folytatni a böjti réce, a kerceréce, a balkáni gerle, a szarka, a szajkó, a dolmányos varjú, a nagy lilik és az erdei szalonka egyedeivel.

(Az idézett szakasz a Vhr. 2004. december 31-iki állapota szerinti szöveg, melyet az alábbi módon módosított az 56/2005. (VI. 25.) FVM rendelet: „A vadászható madárfajok közül a böjti réce, a kerceréce, a csörgő réce, a barátréce, a szárcsa, a balkáni gerle, a szarka, a szajkó, a dolmányos varjú, a vetési lúd, a nagylilik és az erdei szalonka esetében tilos azok elpusztult, illetve elejtett származékainak vagy könnyen felismerhet ő részeinek eladása, eladásra történ ő szállítása, eladásra történ ő tartása, valamint eladásra történ ő felkínálása.“)

6. cikk (3) A tagállamok, a III/2 mellékletben felsorolt fajok esetében bizonyos korlátozások előírásával engedélyezhetik területükön az (1) bekezdésben meghatározott tevékenységeket, amennyiben a madarak befogása vagy megölése a jogszabályok betartásával történt, vagy más jogszerű módon jutottak hozzájuk.

[Magyarország nem engedélyezett az (1) bekezdésben meghatározott tevékenységeket a III/2. melléklet vonatkozásában.]

7. cikk (1) A Közösség egész területén lévő állomány szintjük, földrajzi elterjedésük és szaporodási rátájuk alapján a II. mellékletben felsorolt fajok nemzeti jogszabályok adta kereteken belül vadászhatók. A tagállamok biztosítják, hogy e fajok vadászata ne ássa alá az elterjedési területükön tett védelmi erőfeszítéseket.

(2) A II melléklet 1. részében meghatározott fajok azon a földrajzilag meghatározott tengeri és szárazföldi területen vadászhatók, ahol ezen irányelv alkalmazandó.

Vtv.(1) A vadászatra jogosult nem veszélyeztetheti a nem vadászható állatfajok, az élő szervezetek, valamint a vadászterületre meghatározott legkisebb vadlétszám fennmaradását.

(2) A vadászaton kívül a vad nyugalomát mindenki köteles megóvni. Tilos vadászaton kívül a vad fennmaradását bármilyen módon veszélyeztetni.

(3) A vad védelme érdekében tilos a vad bűvő-, lakó-, és táplálkozási, valamint szaporodási vagy költési helyét zavarani. Nem minősül zavarásnak az okszerű mező- és erdőgazdálkodással összefüggő tevékenység, ideértve a halastavak lehalászását is.

(4) Tilos a madarak fészkének és fészkelésének vadászati célra engedélyezett vagy bármely más eszközzel való zavarása, megrongálása vagy elpusztítása. A vadászati hatóság a tilalom alól - a természetvédelmi hatóság előzetes szakhatósági hozzájárulásával - felmentést adhat, amennyiben a vadállomány védelme, valamint a vadkárok megelőzése ezt különösen indokoltá teszi.

38. § (1) ... A vadászati ideny az a naptári időszak, mely a vadászati éven belül kijelöli az egyes vadfajok vadászatának idejét (a továbbiakban: vadászati ideny). A vadászati idenyt a miniszter a természetvédelemért felelős miniszterrel egyetértésben rendeletben állapítja meg.

(2) Azt a vadfajt, amelyre a miniszter vadászati idenyt nem állapít meg, a vadászati éven belül kímélni kell...

79/2004. (V. 4.) FVM rendelet 5. számú melléklet (lásd Annex II/1 alatt)

Tvt 11. § (1) A vadgazdálkodás, vadászat, halgazdálkodás, halászat és horgászat során biztosítani kell a természet védelméhez fűződő érdekek érvényesülését, a fenntartható használatot, ami a vadon élő vadászható, halászható (horgászható) vad- és halfajok biológiai sokféleségre alapozott fenntartását jelenti.

(2) A vadászható és halászható vad- és halfajok vadászata, halászata és horgászata csak olyan mértékű lehet, amely a faj természetes állományának sokféleségét, fennmaradását nem veszélyezteti.

...

(4) A vadászható állatfajok (vad) körének meghatározására, vadászati idény és vadászati tilalom megállapítására a vad védelméről, a vadgazdálkodásról valamint a vadászatról szóló törvény rendelkezései az irányadóak.

(5) Az Európai Közösségek jogi aktsaiban meghatározott védeltségi kategóriába tartozó vadászható állatfajok kereskedelmi, behozatali és kiviteli szabályait a miniszter a - földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszterrel egyetértésben - rendeletben határozza meg.

12. § (1) Ha valamely területen a vadászható vadfaj, illetve a halászható (horgászható) halfaj állománya a vadászat, illetve halászat (horgászat) vagy más tényező miatt veszélyeztetetté válik, az igazgatóság kezdeményezheti a vadászati, illetőleg a halászati hatóságnál vadászati, illetve halászati (horgászati) korlátozás vagy tilalom elrendelését.

(2) A vadászható vad- és a halászható (horgászható) halfaj túlszaporodása esetén, illetve a nem őshonos, nem meghonosodott, a hazai állatvilágtól idegen állomány felszámolása érdekében, az igazgatóság a vadászati (halászati) hatóságnál az állomány szabályozását vagy felszámolását kezdeményezi.

13. § (1) Ha természeti területen gazdasági tevékenység, így különösen a vadgazdálkodási, vadászati, halászati, horgászati tevékenység gyakorlásának módja a természet védelméhez fűződő érdekeket súlyosan sérti vagy veszélyezteti, az igazgatóság a tevékenység korlátozását, megtiltását kezdeményezi.

(2) Vadászható állatfajnak nem nyilvánított, nem őshonos vadon élő állatfaj betelepítéséhez, továbbá vadon élő állatfaj visszatelepítéséhez a miniszter - a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter hozzájárulásával kiadott - engedélyre van szükség.

(3) A vadászati hatóság az igazgatóság kezdeményezésére kötelezheti a vadászatra jogosultat a tájidegen vadon élő állatfajok állományának vadászati módszerekkel történő csökkentésére vagy felszámolására.

(4) A (2) bekezdésben foglalt kivétellel a nem őshonos élő szervezetek betelepítéséhez vagy élő szervezet visszatelepítéséhez - a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter hozzájárulásával - a miniszter engedélyre van szükség.

7. cikk (3) A II. melléklet 2. részében meghatározott fajok csak abban a tagállamban vadászhatóak, amelyeknél ez fel van tüntetve.

Vtv. 38. § (1) ... A vadászati idény az a naptári időszak, mely a vadászati éven belül kijelöli az egyes vadfajok vadászatának idejét (a továbbiakban: vadászati idény). A vadászati idényt a miniszter a természetvédelemért felelős miniszterrel egyetértésben rendeletben állapítja meg.

38. § (4) (4) Természetvédelmi oltalom alatt álló állatfaj eseti vadászatát - az oltalom feloldása után, a vadászati hatóság előzetes szakhatósági hozzájárulásával - a természetvédelmi hatóság engedélyezi.

7. cikk 4) (4) A tagállamok biztosítják, hogy a hatályos nemzeti előírások alapján történő vadászat – beleértve a solymászatot is, amennyiben ezt gyakorolják – megfeleljen az ésszerű hasznosítás és az ökológiailag kiegyensúlyozott állományszabályozás elveinek, és hogy ez a gyakorlat összeegyeztethető legyen e fajok, különösen a vonuló fajok, állományainak vonatkozásában a 2. cikkből következő intézkedésekkel. Biztosítják különösen azt, hogy azokat a fajokat, amelyekre a vadászati jogszabályok vonatkoznak, ne vadásszák sem a fészekrakás, sem a fiókanevelés időszakában, sem a szaporodás különböző szakaszaiban. A vonuló fajok esetében biztosítják különösen azt, hogy azokat a fajokat, amelyekre a vadászati törvények vonatkoznak, ne vadásszák szaporodási időszakukban vagy a fiókanevelési területükre történő visszatérésük során.

Vtv. 28. § (1) A vadászatra jogosult nem veszélyeztetheti a nem vadászható állatfajok, az élő szervezetek, valamint a vadászterületre meghatározott legkisebb vadlétszám fennmaradását.

(2) A vadászon kívül a vad nyugalma mindenki köteles megővni. Tilos vadászon kívül a vad fennmaradását bármilyen módon veszélyeztetni.

(3) A vad védelme érdekében tilos a vad búvó-, lakó-, és táplálkozási, valamint szaporodási vagy költési helyét zavarani. Nem minősül zavarásnak az okszerű mező- és erdőgazdálkodással összefüggő tevékenység, ideértve a halastavak lehalaszását is.

(4) Tilos a madarak fészkének és fészkelésének vadászati célra engedélyezett vagy bármely más eszközzel való zavarása, megrongálása vagy elpusztítása. A vadászati hatóság a tilalom alól - a természetvédelmi hatóság előzetes szakhatósági hozzájárulásával - felmentést adhat, amennyiben a vadállomány védelme, valamint a vadkárok megelőzése ezt különösen indokoltá teszi.

Tvt 11. § (1) A vadgazdálkodás, vadászat, halgazdálkodás, halászat és horgászat során biztosítani kell a természet védelméhez fűződő érdekek érvényesülését, a fenntartható használatot, ami a vadon élő vadászható, halászható (horgászható) vad- és halfajok biológiai sokféleségre alapozott fenntartását jelenti.

(2) A vadászható és halászható vad- és halfajok vadászata, halászata és horgászata csak olyan mértékű lehet, amely a faj természetes állományának sokféleségét, fennmaradását nem veszélyezteti.

(3) A nem halászható (horgászható) fajokról, a halászati (horgászati) tilalmakról és fajok szerinti tilalmi időkről az erdő- és vadgazdálkodási, halászati és földművelésügyi feladatok ellátásáért felelős miniszter (a továbbiakban: földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter) a természetvédelmi feladatok ellátásáért felelős miniszterrel (a továbbiakban: miniszter) együttesen rendelkezik.

(4) A vadászható állatfajok (vad) körének meghatározására, vadászati idény és vadászati tilalom megállapítására a vad védelméről, a vadgazdálkodásról valamint a vadászatról szóló törvény rendelkezései az irányadóak.

(5) Az Európai Közösségek jogi aktaiban meghatározott védettségi kategóriába tartozó vadászható állatfajok kereskedelmi, behozatali és kiviteli szabályait a miniszter a - földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszterrel egyetértésben - rendeletben határozza meg.

12. § (1) Ha valamely területen a vadászható vadfaj, illetve a halászható (horgászható) halfaj állománya a vadászat, illetve halászat (horgászat) vagy más tényező miatt veszélyeztetetté válik, az igazgatóság kezdeményezheti a vadászati, illetőleg a halászati hatóságnál vadászati, illetve halászati (horgászati) korlátozás vagy tilalom elrendelését.

(2) A vadászható vad- és a halászható (horgászható) halfaj túlszaporodása esetén, illetve a nem őshonos, nem meghonosodott, a hazai állatvilágtól idegen állomány felszámolása érdekében, az igazgatóság a vadászati (halászati) hatóságnál az állomány szabályozását vagy felszámolását kezdeményezi.

13. § (1) Ha természeti területen gazdasági tevékenység, így különösen a vadgazdálkodási, vadászati, halászati, horgászati tevékenység gyakorlásának módja a természet védelméhez fűződő érdekeket súlyosan sérti vagy veszélyezteti, az igazgatóság a tevékenység korlátozását, megtiltását kezdeményezi.

(2) Vadászható állatfajnak nem nyilvánított, nem őshonos vadon élő állatfaj betelepítéséhez, továbbá vadon élő állatfaj visszatelepítéséhez a miniszter - a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter hozzájárulásával kiadott - engedélye szükséges.

(3) A vadászati hatóság az igazgatóság kezdeményezésére kötelezheti a vadászatra jogosultat a tájidegen vadon élő állatfajok állományának vadászati módszerekkel történő csökkentésére vagy felszámolására.

(4) A (2) bekezdésben foglalt kivétellel a nem őshonos élő szervezetek betelepítéséhez vagy élő szervezet visszatelepítéséhez - a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter hozzájárulásával - a miniszter engedélye szükséges.

8/1998 Kr. 8. §

(1) Solymászati célra tartási engedélyt az a természetes személy kaphat aki

a) nagykorú és cselekvőképes,

b) büntetlen előéletű, és vele szemben természetvédelmi szabálysértés elkövetése miatt szabálysértési bírságot vagy természetvédelmi bírságot 2 éven belül nem szabtak ki,

c) igazolja, hogy az Országos Magyar Vadászkamara tagja,

d) a Minisztérium által szervezett vizsgabizottság előtt sikeres természetvédelmi vizsgát tett,

e) a tartás e rendelet 1. számú melléklete szerinti feltételeit tartósan biztosítani tudja.

(2) Az (1) bekezdés d) pontjában meghatározott vizsga feltételeit, rendjét, díját, valamint tematikáját a rendelet 4. számú melléklete tartalmazza.

(3) Külföldi állampolgár solymászati célra az (1) bekezdésben foglaltakon túlmenően tartási engedélyt akkor kaphat, ha az állampolgársága szerinti állam igazolja, hogy megfelel az (1) bekezdés b)-c) pontja szerinti feltételeknek.

(4) Egy példány solymásmadár tartására ideiglenesen - legfeljebb 1 évre szóló - tartási engedély adható annak a természetes személynek, aki a 8. § (1) bekezdésének a)-b), illetve d)-e) pontjában meghatározott feltételeknek megfelel.

8. cikk (1) Az irányelv alá tartozó madarak vadászatának, befogásának vagy megölésének vonatkozásában a tagállamok megtiltják a madarak tömeges vagy válogatás nélküli befogására vagy megölésére alkalmazott, illetve egy faj helyi kipusztítására alkalmas eszközök, eljárások vagy módszerek használatát, különösen azokat, amelyek a IV. melléklet a) pontjában szerepelnek.

Tvt 9. § (1) A vadon élő szervezetek igénybevételével és terhelésével járó gazdasági, gazdálkodási és kereskedelmi tevékenységet a természeti értékek és rendszerek működőképességét és a biológiai sokféleséget fenntartva kell végezni.

(2) Tilos a vadon élő szervezetek gyűjtésének, pusztításának, vadon élő állatok befogásának, életük kioltásának olyan eszközét és módszerét használni, mely válogatás nélküli vagy tömeges pusztulásukkal, sérülésükkel, kínzásukkal jár.

Vtv. 30. § (1) A vadat elejteni, elfogni kizárólag a törvényben meghatározott módon szabad. Tilos a vadat a vonatkozó közösségi rendeletben foglalt csapdázási módszerrel, valamint mérreg alkalmazásával elfogni, illetve elpusztítani.

67. § (1) Vadat csak vadászati célra engedélyezett - legalább negyvenöt centiméter csőhosszúságú - vadászlőfegyverrel lehet elejteni.

(3) Vadat csak az e célra szolgáló hálóval, élvefogó csapdával, befogó karámmal, valamint altató-, bénítóövedékes fegyver használatával lehet elfogni.

8.2 cikk (2) A tagállamok megtiltják továbbá a IV. melléklet b) pontjában felsorolt járművekből és az ott megadott feltételek mellett végzett bármiféle vadászatot.

Vtv. 71. § (1) E törvény alkalmazásában tiltott vadászati módnak minősül: a) a motoros járműről, a motoros járműből vagy a mozgásban lévő járműről (...) történő vadászat,

9. cikk (1) A tagállamok, ha nincs más kielégítő megoldás, eltérhetnek az 5., 6., 7. és 8. cikk rendelkezéseitől a következő okok miatt:

- a) –a közegészség és közbiztonság érdekében,
- a légi közlekedés biztonsága érdekében,
- a növényi kultúrák, az állatállomány, az erdők, a halgazdaságok és a vizek súlyos károsodásának megelőzése érdekében,
- a növény- és állatvilág védelme érdekében;
- b) a kutatás és oktatás, az állományfeljavítás, a visszatelepítés és az esetlegesen ezekhez szükséges tenyésztés céljából;
- c) szigorúan szabályozott feltételek mellett és szelektív alapon, egyes madarak kis számú befogásának, tartásának vagy egyéb ésszerűen megindokolható hasznosításának engedélyezése érdekében.

Tvt 43. § (2) **Az igazgatóság engedélye szükséges védett állatfaj**

- a) állományának szabályozásához;
- b) egyedeinek gyűjtéséhez, befogásához, elejtéséhez, birtokban tartásához, idomításához;
- c) egyedeinek szaporításához;
- d) egyedének kikészítéséhez, preparálásához, a preparátumok birtokban tartásához;
- e) egyedének élőállat gyűjteményben történő tartásához;
- f) hazai állatfaj-állományának külföldi állományból származó egyeddel történő kiegészítéséhez;
- g) állományai közötti mesterséges gécseréhez;
- h) egyedének cseréjéhez, adásvételéhez;
- i) egyedének külföldre viteléhez, onnan történő behozatalához, az országon való átszállításához;
- j) egyede visszatelepítéséhez, betelepítéséhez;
- k) kártételének megelőzése érdekében riasztási módszer alkalmazásához;
- l) egyede fészkének áttelepítéséhez;
- m) egyedének házasításához.

8/1998 Kr. 3. § (1) Az 1. §-ban meghatározott állatfajokkal és egyedeikkel kapcsolatos, e rendelet hatálya alá eső tevékenység csak hatósági engedéllyel folytatható.

(2) Tartás, bemutatás, hasznosítás, valamint a Tvt. 43. §-ának és 74. §-ának (2) bekezdésében meghatározott tevékenység akkor engedélyezhető, ha az összhangban áll a természetvédelmi érdekekkel, és nem jár az adott állatfaj természetes állományának tartós sérelmével, illetve közérdekből szükséges.

(3) Tartási, illetve bemutatási engedély csak a jogszerűen megszerzett és birtokban tartott egyedre adható.

4. § Közérdekből - annak jellegére tekintettel - elsősorban a sérült, természetes vagy természetközeli állapotú, élőhelyére vissza nem juttatható egyedek tartása, bemutatása, hasznosítása engedélyezhető.

10. § (1) Védett állatfaj állományának vagy egyedének hasznosítása csak akkor engedélyezhető, ha az a természetes állomány fennmaradását, illetve biológiai sokféleségének megőrzését nem veszélyezteti.

9. (2) cikk Az eltérések esetében meg kell határozni:

- a fajokat, amelyekre az eltérések vonatkoznak,
- a befogás vagy megölés engedélyezett eszközeit, eljárásait vagy módszereit,
- a kockázati tényezőket, valamint az időbeli és térbeli körülményeket, amelyek mellett ilyen eltérések engedélyezhetőek,
- a hatóságot, amely felhatalmazást kap annak kinyilvánítására, hogy a szükséges feltételek teljesülnek és annak meghatározására, hogy milyen eszközök, eljárások vagy módszerek alkalmazhatóak, milyen korlátok között és ki által,
- az elvégzendő ellenőrzéseket.

8/1998 kr. 14. § (1) A védett és fokozottan védett állat tartását, bemutatását, hasznosítását engedélyező határozatban rendelkezni kell:

- a) az állatfaj egyedének tulajdonjogáról,
- b) az egyed egyedi jelöléséről,
- c) a bemutatás, hasznosítás feltételeiről,
- f) az esetleges szaporulat sorsáról,
- g) az egyed elpusztulása esetére tetemének sorsáról.
- c) az egyeddel végezhető tevékenységek köréről,
- d) az egyed tartásának helyéről, tartásáról, az egyedről való gondoskodásról,

10. cikk (1) A tagállamok ösztönözik az 1. cikkben meghatározott valamennyi madárfaj állományának védelméhez, kezeléséhez és hasznosításához szükséges kutatást és bármely egyéb tevékenységet.

(2) Különleges figyelmet fordítanak az V. mellékletben felsorolt témákra vonatkozó kutatásra és más tevékenységre. A tagállamok megküldenek a Bizottság részére minden olyan információt, amely lényeges ahhoz, hogy az az e cikkben említett kutatás és tevékenység összehangolása érdekében megfelelő intézkedéseket tegyen.

Tvt 2. § (1) E törvény rendelkezéseit alkalmazni kell:...

f) a természet védelmével kapcsolatos kutatási, bemutatási, oktatási, nevelési, ismeretterjesztési és tudományos tevékenység szakmai irányítása és támogatása,...

során.

(2) A természetvédelem (1) bekezdésben foglaltakon túlmenő feladata, hogy

a) a kiemelt oltalmat igénylő, föld-, víz-, növény- és állattani, tájképi, kultúrtörténeti szempontból, illetőleg más közérdekből kiemelt védelemre érdemes természeti értékek és területek körét megállapítsa;

b) a védett természeti értékeket és a védett természeti területeket veszélyeztető jelenségeket feltárja;

biodiverzitás-monitorozó rendszer keretében az irányelvek mellékleteiben szereplő hazai élőhelyek és fajok megfigyelése szabványosított módszerekkel megkezdődött. Az így szerzett információkat a tagállamok és a közösség szintjén végzett kutatások megfelelő koordinációja érdekében szükséges kicserélni. Az időszakosan elkészítendő nemzeti jelentések alapját is a monitorozásból származó adatok képezik.

Kiemelt figyelmet kell fordítani a területek kijelölésére, az ökológiai hálózat megvalósításához szükséges tudományos munkára, valamint a tagállamok közötti, határokon átnyúló kutatási együttműködés támogatására.

11. cikk A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a tagállamok európai területein természetesen élő nem forduló vadon élő madárfajok bármiféle betelepítése ne károsítsa a helyi növény- és állatvilágot. Ebben a témában a Bizottsággal konzultálnak.

Tvt. 9. § (4) Növény- és állatföldrajzi szempontból új élő szervezet betelepítése akkor engedélyezhető, ha megtelepedésük, alkalmazkodásuk esetén a hazai életközösségekben a természetes folyamatokat az őshonos fajok rovására nem módosítják károsan.

13. § (2) Vadászható állatfajnak nem nyilvánított, nem őshonos vadon élő állatfaj betelepítéséhez, továbbá vadon élő állatfaj visszatelepítéséhez a miniszter - a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter hozzájárulásával kiadott - engedélyre szükséges.

Annex I Közösségi jelentőségű madárfajok, melyek élőhelye speciális intézkedéseket igényel

275/2004 Korm.r. 1/A melléklet (megegyezik az irányelv mellékletével)

Annex II/1 A Közösségen belül a Bizottság hozzájárulása nélkül is vadászható fajok:

79/2004 FVM r. 5. melléklet

Vadászati idények

ba) Apróvadfajok ...

Fácánkakas: október 1.-január 31.

- fácántyúk (*1): vadászati idény nélkül

Fogoly (*2): október 1.-december 31.

Vetési lúd, Nagylilik (*3): október 1.-január 31.

Tókésréce, Csörgőréce, Szárcsa (*4): szeptember 1.-január 31.

Barát-, Kerckeréce (*4): október 1.-január 31.

Böjti réce: vadászati idény nélkül

Erdei szalonka (*5): március 1.-április 10.

Balkáni gerle: augusztus 15.-február 28.

Örvös galamb: augusztus 15.-október 31.

bb) Egyéb apróvadfajok: ...

Dolmányos varjú,

Szarka (*8): július 1.-február 28.

Szajkó (*8): augusztus 1.-február 28.

Annex II/2 [Csak bizonyos, megjelölt tagállamokban vadászható fajok:]

Magyarország "belső derogációt" kért és kapott az alábbi fajokra:

27. *Anser albifrons* – nagy lilik
35. *Bucephala clangula* – kerceréce
65. *Streptopelia decaocto* – balkáni gerle
- 72b. *Sturnus vulgaris* – seregély
73. *Garrulus glandarius* – szajkó
74. *Pica pica* – szarka
75. *Corvus monedula* – csóka
76. *Corvus frugilegus* – vetési varjú
77. *Corvus corone* – dolmányos/kormos varjú

Annex III/1 [Kereskedelem engedélyezett, amennyiben legális módon ejtették el vagy fogták be a példányt]

1. *Anas platyrhynchos* – tőkés réce
2. *Lagopus lagopus lagopus, scoticus et hibernicus* – sarki hófajd három alfaja
3. *Alectoris rufa* – vörös fogoly
4. *Alectoris barbara* – barnanyakú szirtifogoly
5. *Perdix perdix* – fogoly
6. *Phasianus colchicus* – fácán
7. *Columba palumbus* – örvös galamb

Annex IV Hurkok, madárlép, horgok, csaliként használt vak vagy megcsonkított élő madarak, magnókészülékek, áramütést előidéző elektromos eszközök.

Vtv. 30. § (1) A vadat elejteni, elfogni kizárólag a törvényben meghatározott módon szabad

67. § (1) Vadat csak vadászati célra engedélyezett - legalább negyvenöt centiméter csőhosszúságú - vadászlőfegyverrel lehet elejteni.

(2) Vadászíjjal történő vadászat esetében gímszarvast, dámszarvast, muflont, vaddisznót és őzet kizárólag 222,7 newton húzóerőt meghaladó vadászíjjal és arra alkalmas vadászvesszővel lehet elejteni.

(3) Vadat elfogni az e célra szolgáló hálóval, befogó karámmal, altató-, bénítólovedékes fegyverrel, valamint a vonatkozó közösségi rendeletben nem tiltott, illetve megengedett csapdázási módszerrel lehet.

Vtv. 71. § (2) A vadászat rendje megsértésének minősül továbbá az alábbi eszközökkel történő vadászat:

f) a vad megtevesztésére alkalmas elektronikus akusztikai eszköz

g) (...) megcsonkított élő csali állat.

Mesterséges fényforrások, tükrök, célpont megvilágítására szolgáló eszközök, elektronikus képnagyítóból vagy képátalakítóból álló éjszakai lövésre alkalmas célzóeszközök

Vtv. 71. § (1) A vadászat rendje megsértésének minősül az alábbi vadászat:

d) a fényszóró engedély nélküli használatával (...)

(2) A vadászat rendje megsértésének minősül továbbá az alábbi eszközökkel történő vadászat:

e) az elektronikus optikai eszköz;

Robbanószer. Hálók, csapdák, mérgezett vagy altató csalétek

Vtv. 30. § (1) A vadat elejteni, elfogni kizárólag a törvényben meghatározott módon szabad. Tilos a vadat a vonatkozó közösségi rendeletben foglalt csapdázási módszerrel, valamint mérge alkalmazásával elfogni, illetve elpusztítani.

Vtv. 30. § (2) A vadászati hatóság - védett természeti területek vonatkozásában a természetvédelmi hatóság előzetes szakhatósági hozzájárulásával - vadgazdálkodási, humán-, illetve állat-egészségügyi indokokra tekintettel, a mérgező hatású anyagok használatára vonatkozó külön jogszabályok figyelembevételével engedélyezheti szelektív méreg alkalmazását.

Vtv. 68. § (1) E törvény alkalmazásában tiltott vadászati eszköznek minősül: a) a mérgezett hegyű és robbanó fejű nyílvesztő;

Vhr. 58. § (3) Vadbefogó hálóval kizárólag a zárttéri tenyésztésből származó kibocsátott fácán, továbbá a mezei és üregi nyúl, gímszarvas, dámszarvas, muflon, valamint őz fogható be.

Anx.IV(b) Két tölténynél nagyobb befogadóképességű tárral rendelkező félautomata vagy automata fegyverek.

Vtv. 71. § (2) A vadászat rendje megsértésének minősül továbbá az alábbi eszközökkel történő vadászat: az önműködő (automata) és öntöltő (félautomata) golyós lőfegyver;

Vhr. 75/A. § (1) A Vtv. 71. § (2) bekezdésének b) pontja szerint vadászat rendje megsértésének minősül a két tölténynél nagyobb tárkapacitású (amelyben egyidejűleg háromnál több lőszer tartható) félautomata (öntöltő) sörétes vadászlőfegyver tárreduktor nélküli használata. (2) A Vtv. 71. § (2) bekezdésének e) pontja szerint nem minősül elektronikus optikai eszköznek a céltávcsőben célzás megkönnyítése céljából elektronikusan megvilágított irányzék."

Légi jármű, motoros járművek.

Vtv. 71. § (1) A vadászat rendje megsértésének minősül az alábbi vadászat:

a) a légi járműből, mozgásban lévő motoros járműből vagy járműről, (...)

Óránkénti öt kilométert meghaladó sebességgel közlekedő vízi járművek.

Vtv. 71. § (1) A vadászat rendje megsértésének minősül az alábbi vadászat:

a) (...) az óránként öt kilométert meghaladó sebességgel közlekedő vízi járműből

6. EGYÉB KIEGÉSZÍTŐ INFORMÁCIÓ A VADON ÉLLŐ MADARAK VÉDELMEHEZ

2004-ben külföldi támogatással folyó, madárvédelmi vonatkozással is bíró pályázatok

A pályázat címe	Forrás	A megítélés éve	Projekt teljes összege (eFt)	Önrész (eFt)
Hullámtéri gazdálkodás a Középtisza mentén WWF Ausztria, megvalósító partner: WWF Magyarország	LIFE*	2000	108 832	62 034
Nagy-vókonyai vizes és pusztai élőhelyrehabilitáció Hortobágy Természetvédelmi Egyesület	LIFE	2002	207 384	51 846
Tájrrehabilitáció a Hortobágyi Nemzeti Parkban Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság	LIFE	2002	195 186	58 556
Parlagisas-védelem a Kárpát-medencében Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület	LIFE	2002	146 369	36 592

A tápanyag visszatartására irányuló természetvédelmi-vízgazdálkodási helyreállítási projekt a Magyarországi Alsó-Dunavölgy, Gemenc & Béda-Karapancsa vizes élőhelyein, a Duna-Dráva Nemzeti Parkban Duna-Dráva NPI	GEF	2003	764 100	322 100
Pannon tölgyesek és dolomit gyepek élőhely-rekonstrukciója a Kis- és Nagy-Szénáson Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság	LIFE	2003	211 821	52 955
Integrált (többfokozatú elárasztásos) vízgazdálkodási rendszer árvízvédelmi, természetvédelmi és vidéki foglalkoztatási problémák egyidejű kezelésére Tisza-Szamos KHT	LIFE	2003	215 470	151 131
Fenntartható hullámtéri tájrehabilitáció a Közép-Tisza vidéken KÖTIKÖVIZIG	LIFE	2003	345 754	172 877
A tűzok védelme Magyarországon Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság	LIFE	2004	1 087 368	605 112
A rákosi vipera (<i>Vipera ursinii rakosiensis</i>) hosszútávú megőrzésének megalapozása Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület	LIFE	2004	162 250	81 125
Gyepterületek rehabilitációja és mocsarak védelme az egyek-pusztakócsi mocsárrendszer területén Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság	LIFE	2004	260 000	84 925
A Beregi-síkság komplex élőhelyrehabilitációja (Északkelet-Magyarország) Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság	LIFE	2004	306 545	91 963
Földvásárlások, élőhelyrekonstrukciók, erdei iskola fejlesztése Natura 2000 területeken Hortobágyi NPI, Kiskunsági NPI, Körös-Maros NPI	KIOP	2004	2 922 160	0
A Pásztor múzeum új, látogatóbarát kiállításának elkészítése, valamint az ehhez kapcsolódó térségi információs portál fejlesztése Hortobágyi NPI	ROP	2004	106 147	5 500
Természetvédelmi Látogatóközpont létesítése Kőszegen Őrségi NPI	ROP	2004	249 327	6 455
Összehangolt természetvédelmi, ökológiai és ökoturisztikai fejlesztési program a szlovák-magyar határ mentén Bükk NPI	PHARE CBC	2004	38 665	12 566
Természetvédelmi monitoring, élőhely, tanösvény és bemutatóközpont a magyar-szlovák határreióban Bükk NPI	PHARE CBC	2004	131 069	42 597
Összesen			7 458 447	1 838 334

* 250 Ft/euro árfolyamon számolva LIFE pályázatoknál